

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๒๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กาจด

ฉฉอ

ตตบ

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สารบัญ

หน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ สร้างสรรค์งานเขียน	๑
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓
ใบความรู้ – ใบงาน	๕
แบบทดสอบหลังเรียน	๓๖
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ คำขวัญ คำคม	๔๗
แบบทดสอบก่อนเรียน	๔๙
ใบความรู้ – ใบงาน	๕๓
แบบทดสอบหลังเรียน	๘๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ รื่นรมย์จินตนาการ	๙๑
แบบทดสอบก่อนเรียน	๙๓
ใบความรู้ – ใบงาน	๙๗
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๓๖
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ อ่านคล่องท่องถื่น	๑๔๕
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๔๗
ใบความรู้ – ใบงาน	๑๕๑
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๗๙
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ ปริศนาคำไทย	๑๙๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๙๕
ใบความรู้ – ใบงาน	๑๙๗
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๓๙
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ ดอกสร้อยแสนรัก	๒๕๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๒๕๕
ใบความรู้ – ใบงาน	๒๕๘
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๙๕

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ วรรณกรรมสร้างสรรค์	๓๐๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓๐๕
ใบความรู้ – ใบงาน	๓๐๘
แบบทดสอบหลังเรียน	๓๔๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖ นิทานพาเพลิน	๓๕๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓๕๕
ใบความรู้ – ใบงาน	๓๖๔
แบบทดสอบหลังเรียน	๔๐๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙
สร้างสรรค์งานเขียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ สร้างสรรค์งานเขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. “เป็น_____ขยันหมั่นปลูกข้าว” ควรเติมคำในข้อใดลงในช่องว่าง

ก. ชาวเขา

ข. ชาวนา

ค. ชาวไร่

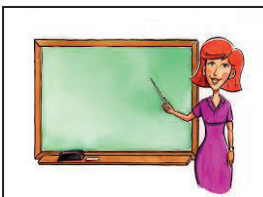
๒.

บุคคลในภาพนี้กำลังทำอะไร

ก. ถือนั่งหนังสือ

ข. เขียนหนังสือ

ค. อ่านหนังสือ

๓.

ภาพนี้มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด

ก. คุณครูกำลังสอนนักเรียน

ข. นักเรียนเรียนหนังสือ

ค. นักเรียนฟังครูสอนหนังสือ

๔.

เรามักจะพบสัตว์ชนิดนี้ได้ที่ใด

ก. ตามไร่นา

ข. ในครัว

ค. ในน้ำ

๕. การรับประทานอาหาร ตรงกับภาพใด

ก.

ข.

ค.

๖. “ทรงพระเจริญ” ออกเสียงอ่านที่ถูกต้องตามข้อใด
- ก. ชง - พะ - จะ - เริน
 - ข. ชง - พระ - จะ - เริน
 - ค. ทง - พะ - จะ - เริน
๗. บุคคลในข้อใด มีคุณลักษณะของนักเขียน
- ก. สูดาฝึกเขียนบันทึกทุกวัน
 - ข. กานดาฝึกเขียนเวลาต้องการเขียน
 - ค. มาลีฝึกเขียนเรื่องราวอาทิตย์ละครั้ง
๘. ในหลวงทรงงานหนักเพื่อใคร
- ก. พระราชินี
 - ข. ประชาชน
 - ค. พระราชโอรส
๙. ในหลวงทรงคิดค้นเกี่ยวกับอะไรเพื่อลดปัญหาน้ำมันแพง
- ก. ใช้น้ำแทนน้ำมัน
 - ข. การใช้พลังงานก๊าซจากพืช
 - ค. ปรับลดราคาน้ำมันให้ถูกลง
๑๐. พระราชินี ทรงทำการใดเพื่อเสริมรายได้ให้กับประชาชน
- ก. ตั้งโรงงานขึ้น
 - ข. ตั้งศูนย์ฝึกอาชีพ
 - ค. ตั้งกองทุนเงินล้าน

ใบงานที่ ๐๑
เขียนคำให้ตรงกับภาพ

คำชี้แจง เขียนคำให้ตรงกับภาพที่กำหนดว่าเป็นใคร หรือสิ่งใด

๑.

๒.

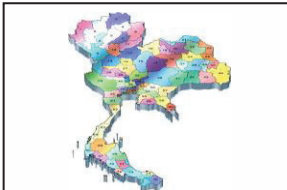
๓.

๔.

๕.

๖.

๗.

๘.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๒

เขียนคำให้ตรงกับความหมาย

คำชี้แจง เขียนคำให้ตรงกับความหมายที่กำหนดให้

ที่	ความหมาย	คำ
๑	คนที่ทำหน้าที่รักษาและป้องกันประเทศ	
๒	คนที่ทำงานหนักปลูกข้าวให้เรากิน	
๓	คนที่ทำหน้าที่รักษาความสงบ ปราบปรามโจรผู้ร้าย	
๔	สัตว์เล็กๆ ๔ ขาที่ชอบกินพืชผลของชาวไร่ชาวนา	
๕	สิ่งปลูกสร้างสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย	
๖	ที่ปลูกพืชและต้นไม้ เช่น ปลูกฝ้าย องุ่น แตงโม อ้อย	
๗	กลุ่มชนที่อาศัยอยู่บนเขาบนดอย	
๘	คนที่มีอาชีพปลูกอ้อย ปอ ส่งขาย	
๙	พืชที่ถือว่าเป็นสิ่งเสพติดชนิดหนึ่งที่สมัยก่อนคนที่อยู่บนดอยปลูกกันมาก	
๑๐	ผ้าที่ทอด้วยใยหุ้มดักแด้ของผีเสื้อชนิดหนึ่ง	

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

คำยากจากบทเรียน

บัตรคำ

ตำรวจ

ทหาร

ประชาชน

รับประทาน

ราชการ

ฝนเทียม

พระราชทาน

พระเจ้าอยู่หัว

พระราชินี

ทรงพระเจริญ

สัตว์แพทย์

พลังงาน

บัตรคำอ่าน

ตำ-หรวด

ทะ-ห่าน

ประ-ชา-ชน

รับ-ประ-ทาน

ราด-ชะ-กาน

ฝน-เทียม

พระ-ราด-ชะ-ทาน

พระ-เจ้า-อยู่-หัว

พระ-รา-ชี-নী

ซง-พระ-จะ-เริน

ถัด-ตะ-วะ-แพด

พะ-ลั้ง-งาน

ใบงานที่ ๐๓
ตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านและตอบคำถามจากเรื่อง *รักพ่อ รักแม่* ในหนังสือเรียน ภาษาพาที
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๔๑ - ๑๔๗ ให้ถูกต้อง

๑. ภูเขาช่วยแม่ทำอะไร

๒. เหตุใดภูเขาจึงคิดว่าไบโบก ไบบัว จะสบายแล้ว

๓. ในหลวงทรงคิดค้นเกี่ยวกับอะไรเพื่อลดปัญหาน้ำมันแพง

๔. พระราชินีทรงทำกิจการใดเพื่อเสริมรายได้ให้กับประชาชน

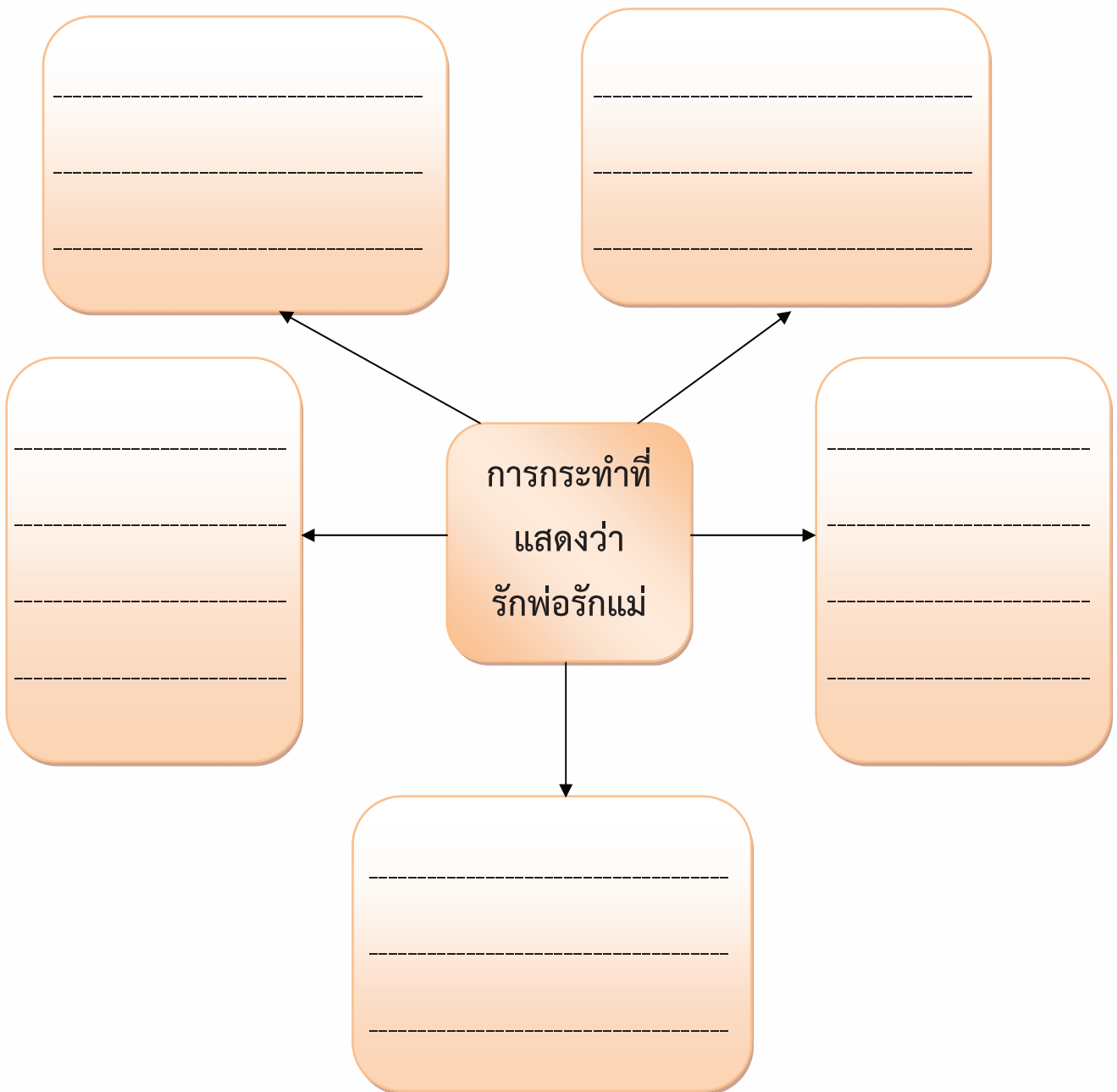
๕. จากเรื่อง รักพ่อ รักแม่ นักเรียนได้ข้อคิดอย่างไร

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๔

เขียนแผนผัง

คำชี้แจง เขียนแผนผังความคิดการกระทำที่แสดงว่ารักพ่อรักแม่

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๕
วาดภาพครอบครัวของฉัน

คำชี้แจง วาดภาพครอบครัวของฉัน ระบายสีให้สวยงามและเขียนบอกว่ามีใครบ้าง

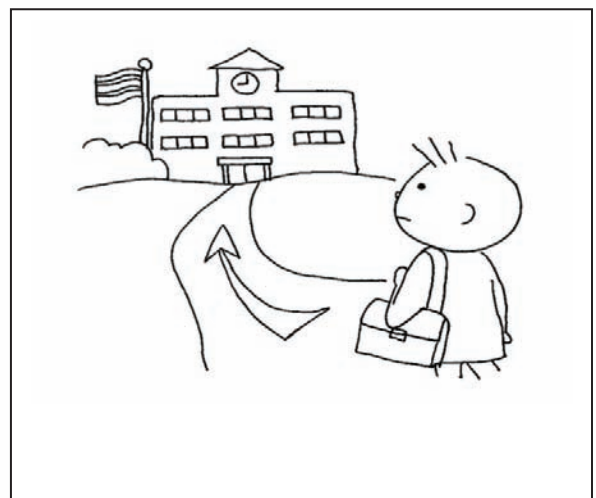
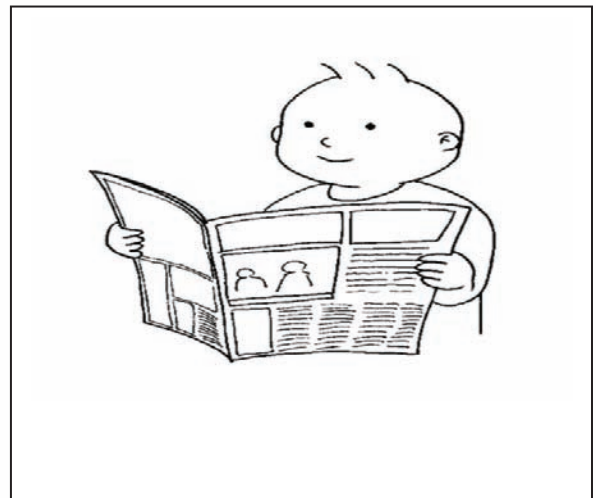
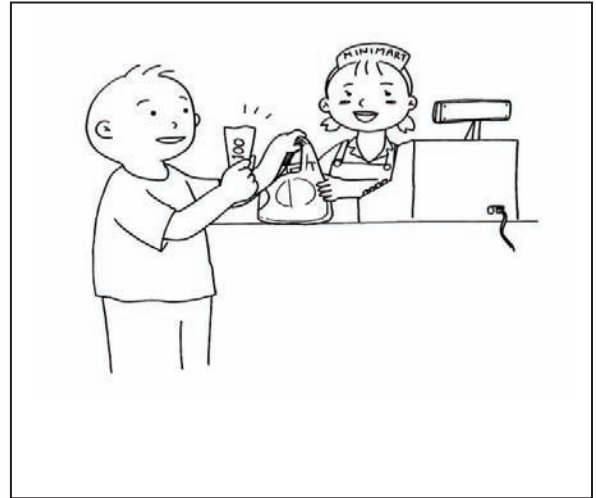
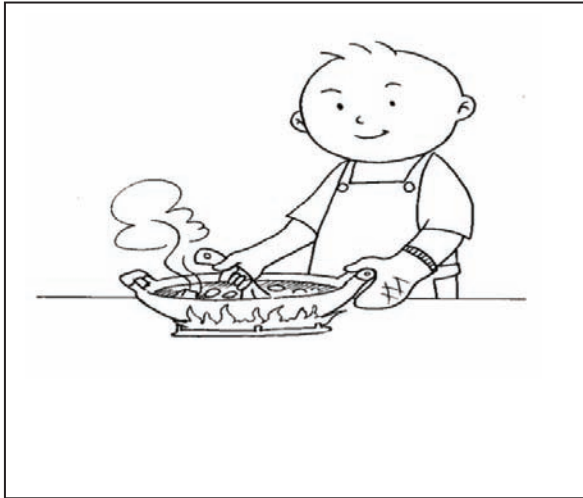
Area for drawing and writing. The text "ในบ้านหรือในครอบครัวของฉันมี" is centered on the first line of the writing area.

ครอบครัวของฉัน

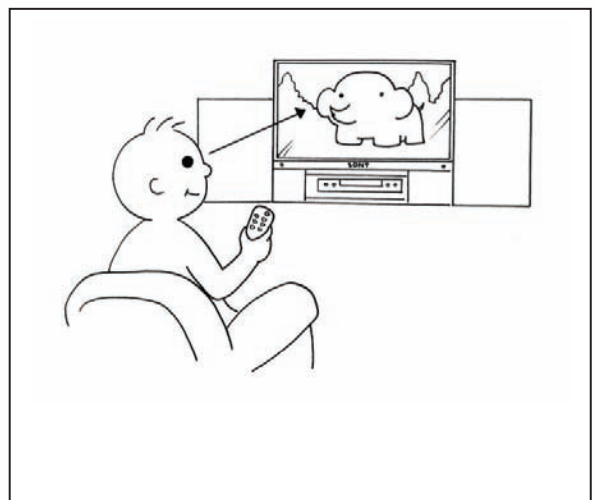
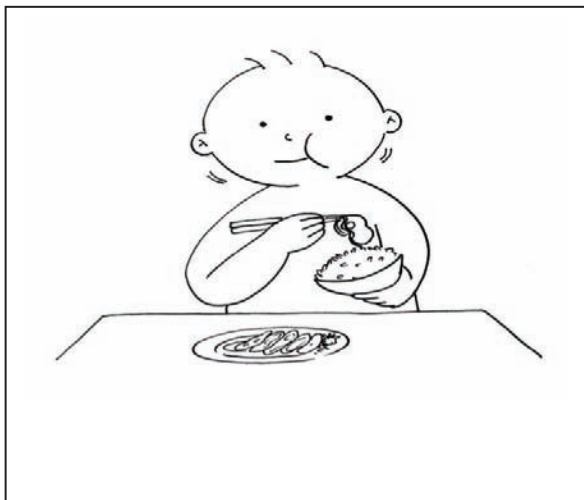
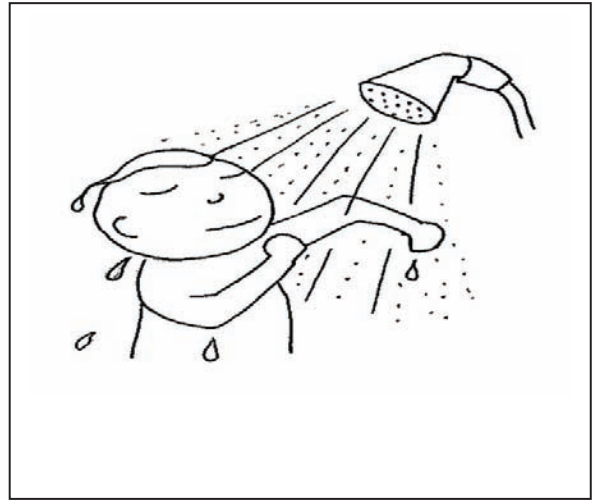
ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บัตรภาพแสดงอาการ

บัตรภาพแสดงอาการ

บัตรภาพแสดงอาการ

ทำกับข้าว

ซื้อของ

เขียนหนังสือ

อ่านหนังสือ

กวาดใบไม้

ไปโรงเรียน

บัตรภาพแสดงอาการ

นอนหลับ

อาบน้ำ

รับประทาน

ดูโทรทัศน์

ซักผ้า

เตะบอล

ใบงานที่ ๐๖

เขียนคำแสดงอาการ

คำชี้แจง เขียนคำแสดงอาการจากภาพแล้วนำมาแต่งประโยคให้มีความหมายและระบายสีภาพให้สวยงาม

๑.

คำ.....

.....

ประโยค

.....

๒.

คำ.....

.....

ประโยค

.....

๓.

คำ.....

.....

ประโยค

.....

๙.

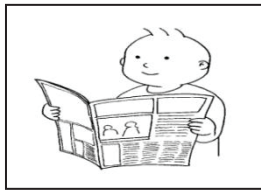

คำ.....
.....

ประโยค

.....

๑๐.

คำ.....
.....

ประโยค

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทร้อยกรอง

รักแท้

รักพ่อและรักแม่
พ่อแม่มีแต่ให้
พ่อแม่งานหนักหน่วง
ถวายพระพรพระราชา

รักแน่แท้ปานดวงใจ
ลูกสดใสทุกเวลา
แต่ในหลวงหนักยิ่งกว่า
พระราชินี “ทรงพระเจริญ”

หนังสือเรียน ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๐๗
เขียนคำแสดงอาการ

คำชี้แจง คัดลายมือ บทร้อยกรองรักแท้ ตัวบรรจงเต็มบรรทัด

บทร้อยกรอง
รักแท้

รักพ่อและรักแม่	รักแน่นแท้ปานดวงใจ
พ่อแม่มีแต่ให้	ลูกสดใสทุกเวลา
พ่อแม่งานหนักหน่วง	แต่ในหลวงหนักยิ่งกว่า
ถวายพระพรพระราชา	พระราชินี “ทรงพระเจริญ”

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of three horizontal lines (top, middle, bottom) for writing practice.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทอ่าน

เรื่อง เทียวอุทยานแห่งชาติ

วันหนึ่งพ่อกับแม่พาเราไปเทียวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นครั้งแรกที่ฉันกับสี่เทียนได้ไปเทียวที่นั่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ใหญ่สมชื่อ มีภูเขาป่าไม้ น้ำตก สัตว์ป่า และมีนักท่องเที่ยวเต็มไปหมด

พ่อบอกว่าวันนี้เขามีงานเทศกาลเขาใหญ่ มีประกวดวาดภาพคัดลายมือ และอ่านทำนองเสนาะ เรื่อง รักษาป่า มิनाละ พ่อกับแม่ถึงได้พาเรามา

ก่อนการประกวดมีดนตรีแสดง และมีเจ้าหน้าที่ของอุทยานมาเล่าเรื่องเขาใหญ่ เล่าเรื่องป่าไม้และสัตว์ป่า ทั้งยังเล่าเรื่องคนใจร้ายที่ลักลอบมาตัดไม้และล่าสัตว์ เขามีภาพถ่ายให้ดูด้วย ฉันเห็นกวางแม่ลูกอ่อนตัวหนึ่งถูกฆ่า ลูกของมันยังเล็กอยู่ น่าสงสารจังเลย

แม่ส่งฉันเข้าประกวดอ่านทำนองเสนาะ แม่บอกว่า “ฉันอ่านทำนองเสนาะได้ดี” พ่อพาสี่เทียนไปประกวดวาดภาพ สี่เทียนหันมาโบกมือให้ฉัน แล้วบอกว่า “จะวาดรูปมาฝาก” ฉันยิ้มให้สี่เทียนก่อนจะตามแม่ไปที่เวที ประกวดอ่านทำนองเสนาะ

วันนั้นฉันไม่ได้รางวัลที่หนึ่งหรอก แต่ฉันได้ทำดีที่สุดแล้ว ฉันได้รางวัลที่สองได้หนังสือ เรื่อง อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นรางวัล แม่บอกว่า “ไม่ต้องเสียใจ คนเราไม่ต้องเป็นที่หนึ่งเสมอไป เป็นที่สองก็ได้ แม้ว่าลูกจะไม่ได้รางวัล แม่ก็ภูมิใจที่ลูกได้ร่วมกิจกรรม” ฉันก็เห็นด้วยอย่างแม่สอน

หนังสือเรียน ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ของกระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๐๘ เรียงลำดับเหตุการณ์

คำชี้แจง เรียงลำดับเหตุการณ์จากบทอ่านเรื่อง เที้ยวอุทยานแห่งชาติ
และเขียนลงในบรรทัดข้างล่าง

แม่ส่งฉันเข้าประกวดอ่านทำนองเสนาะ

เจ้าหน้าที่ของอุทยานมาเล่าเรื่องเขาใหญ่ เรื่องป่าไม้ และสัตว์ป่า

พ่อกับแม่พาเราไปเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

สี่เทียนหันมาโบกมือให้ฉันแล้วบอกว่า “จะวาดรูปมาฝาก”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๙ เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่อง เรื่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

เรื่อง

ตัวละคร

สถานที่

ตัวละครสำคัญของเรื่อง

ข้อคิดจากการอ่าน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๐
เขียนเรื่องสั้นๆ

★ ★ ท ๙/พ.๓-๑๐

คำชี้แจง เขียนเล่า เรื่องราวในชุมชนหมู่บ้านใกล้ตัวนักเรียน ๑ เรื่อง

- เทียวไปในหมู่บ้าน
- ป่าชุมชนและสัตว์ป่า
- สัตว์เลี้ยงแสนรัก

Handwriting practice area consisting of 10 sets of horizontal lines. Each set includes a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทสักวา ดาวจระเข้ก็เหหก

สักวาดาวจระเข้ก็เหหก

ศีรชะตกหันหางขึ้นกลางหา

เป็นวันแรมแจ่มแจ้งด้วยแสงดาว

น้ำค้างพราวปรายโปรยโรยละออง

ลมเรื่อยเรื่อยเฉื่อยฉิวต้องผิวเนื้อ

ความหนาวเหลือทานทนกรรมลหมอง

สกุณาการุเหว่าก็เร่าร้อง

ดูแสงทองจับฟ้าขอลาเอย

หนังสือเรียน วรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ของ กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๑๑

คัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือบทสักวาดาวจรเข้ก็เหหก ตัวบรรจงเต็มบรรทัด

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid) for writing practice.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๒

แต่งประโยค

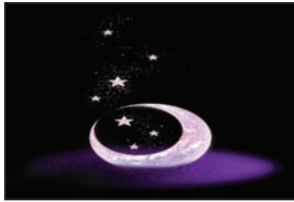
ท ๙/พ.๔-๑๒

คำชี้แจง แต่งประโยคจากภาพที่กำหนดให้มีความหมาย

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๓
แต่งประโยค

ท ๙/พ.๔-๑๓

คำชี้แจง แต่งประโยคจากคำที่กำหนด

๑. วันข้างแรม →

๒. วันข้างขึ้น →

๓. ลม →

๔. ทनाव →

๕. กา →

๖. แสงทอง →

๗. ขอลา →

๘. หมอง →

๙. ผิวเนื้อ →

๑๐. ละออง →

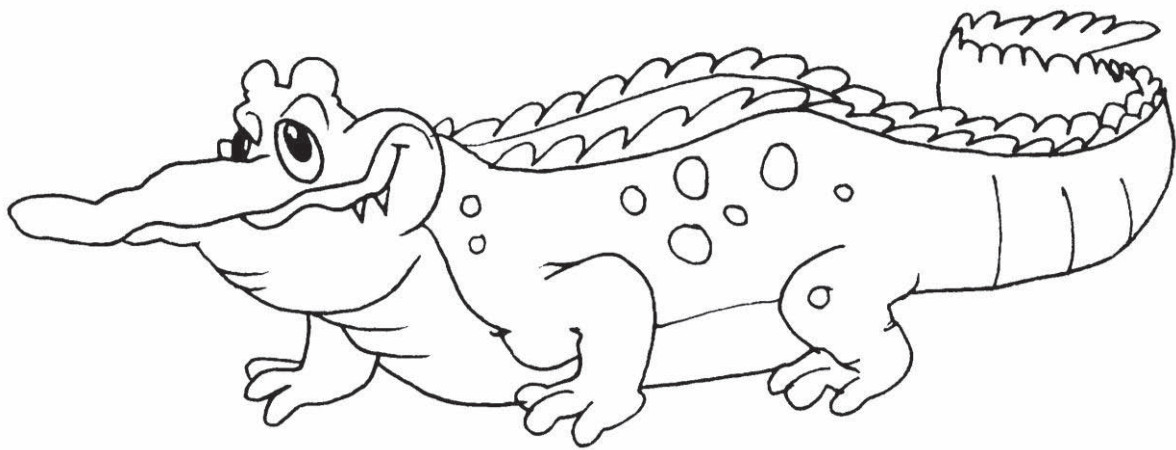
ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๔
เขียนบรรยายภาพ

คำชี้แจง ระบายสีภาพให้สวยงามแล้วเขียนบรรยายภาพ

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of three horizontal lines (top, middle, bottom) for writing.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทร้อยกรอง

อาชีพใดๆ ไม่ได้คุณธรรม

เป็นชาวนาขยันหมั่นปลูกข้าว
เป็นชาวไร่ขยันหมั่นปลูกผัก
เป็นชาวสวนขยันไม่พ่นพริก
เป็นนักเรียนขยันหมั่นฝึกตน
เป็นนักเขียนต้องเพียรขยันอ่าน
เป็นนักเขียนเกียดคร้านไม่เป็นผล
เป็นนักเขียนควรคิดอย่างแยบยล
อาชีพใดก็ได้ผลถ้าขาดธรรม

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๖ คัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือบทร้อยกรอง อาชีพใดๆ ไม้ไร้คุณธรรม ด้วยตัวบรรจง
เต็มบรรทัดให้สวยงาม

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of horizontal lines with a dashed midline for letter height guidance.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทอ่าน

ปิดเทอมของหนูนิต

ช่วงปิดเทอม คุณพ่อ คุณแม่พาหนูนิตไปเที่ยวสวนสัตว์ ในสวนสัตว์มีเสือ สิงโต หมี ลิง ช้าง ยีราฟและสัตว์ต่างๆ อีกมากมาย พ่อบอกหนูนิตว่า อย่าเอามือหรือนำสิ่งของต่าง ๆ ยื่นเข้าไปในกรงสัตว์ และอย่าล่อเลียนสัตว์ เพราะจะทำให้สัตว์มีนิสัยดุร้าย และไม่ควรนำอาหารให้สัตว์เพราะเจ้าหน้าที่ให้อาหารสัตว์แล้ว ถ้าสัตว์กินมากเกินไป อาจจะอันตรายเพราะอาหารเป็นพิษและทำให้สัตว์ไม่สบายได้

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๗
เขียนเรื่องจากประสบการณ์

คำชี้แจง เขียนเรื่องจากประสบการณ์พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องและวาดภาพประกอบ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ สร้างสรรค์งานเขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑.

เรามักจะพบสัตว์ชนิดนี้ได้ที่ใด

ก. ตามไร่นา

ข. ในครัว

ค. ในน้ำ

๒. “เป็น_____ขยันหมั่นปลูกข้าว” ควรเติมคำในข้อใดลงในช่องว่าง

ก. ชาวเขา

ข. ชาวนา

ค. ชาวไร่

๓. การรับประทานอาหาร ตรงกับภาพใด

ก.

ข.

ค.

๔.

บุคคลในภาพนี้กำลังทำอะไร

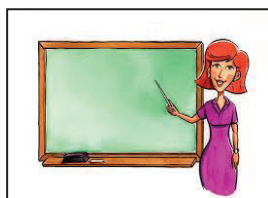
ก. ถือหนังสือ

ข. เขียนหนังสือ

ค. อ่านหนังสือ

๕.

ภาพนี้มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด

ก. คุณครูกำลังสอนนักเรียน

ข. นักเรียนเรียนหนังสือ

ค. นักเรียนฟังครูสอนหนังสือ

๖. บุคคลในข้อใด มีคุณลักษณะของนักเขียน
- ก. สุดาฝีกเขียนบันทึกทุกวัน
 - ข. กานดาฝีกเขียนเวลาต้องการเขียน
 - ค. มาลีฝีกเขียนเรื่องราวอาทิตย์ละครั้ง
๗. ในหลวงทรงคิดค้นเกี่ยวกับอะไรเพื่อลดปัญหาน้ำมันแพง
- ก. ใช้น้ำแทนน้ำมัน
 - ข. การใช้พลังงานก๊าซจากพืช
 - ค. ปรับลดราคาน้ำมันให้ถูกลง
๘. ในหลวงทรงงานหนักเพื่อใคร
- ก. พระราชินี
 - ข. ประชาชน
 - ค. พระราชโอรส
๙. พระราชินี ทรงทำการใดเพื่อเสริมรายได้ให้กับประชาชน
- ก. ตั้งโรงงานขึ้น
 - ข. ตั้งศูนย์ฝีกอาชีพ
 - ค. ตั้งกองทุนเงินล้าน
๑๐. “ทรงพระเจริญ” ออกเสียงอ่านที่ถูกต้องตามข้อใด
- ก. ชง - พะ - จะ - เริน
 - ข. ชง - พระ - จะ - เริน
 - ค. ทง - พะ - จะ - เริน

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙
สร้างสรรค์งานเขียน

เพลงสดุดี มหาราชา

คำร้อง : นายชาติ อินทรวิจิตร นายสุรัฐ พุกกะเวส

ทำนอง : นายสมาน กาญจนะผลิน

ขอเดชะองค์พระประมุขภูมิพล

มิ่งขวัญ ปวงชนประชาชาติไทย

มหาราช ชัตติย ภูวนาย

ดุจร่มโพธิ์ร่มไทรของปวงประชา

ขอเดชะองค์สมเด็จพระราชินี

คู่บุญ บารมีจักรีเกริกฟ้า

องค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาราชา

ข้าพระพุทธเจ้าขอสดุดี

อ่าองค์พระสยามบรมราชันขวัญหล้า

เปล่งบุญญาสมสง่าบารมี

ผองข้าพระพุทธเจ้า น้อมเกล้าขออัญชูลี

สดุดีมหาราชา สดุดีมหาราชินี

เพลงศึกบางระจัน

คำร้อง – ทำนอง สุรินทร์ ปิยานันท์

ศึก บางระจัน จำให้มั่นพี่น้องชาติไทย
เกียรติประวัติสร้างไว้ แต่ ชนชาติไทยรุ่นหลัง
แม่ ชีวีต ยอมอุทิศราชอาณาจักร
เลือดไทย ต้องมาไหลหลัง
ทา ท้าวพื้นแผ่นดินทอง
ไทย คงเป็นไทย มิใช่ชาติเป็นเชลย
ไทย มิเคย ถอยร่นชนชาติศัตรู
บางระจัน แม่สิ้นอาวุธจะสู้
สองดาบฟาดฟันศัตรู สู้จน ชีพตนมลาย
ตัว ตาย ดีกว่าชาติตาย
เพียงเลือดหยาดสุดท้าย ขอให้ไทยคงอยู่
แดน ทอง ของไทยมิใช่ศัตรู
แม้ใครรุกรานต้องสู้ เพื่อกู้ แหลมถิ่นไทยงาม

เกมแข่งขันเขียนคำ

วิธีเล่นเกม

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนคละชั้น ตามความเหมาะสม
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มยืนเข้าแถวโดยเรียง ชั้น ป.๑ ป.๒ และ ป.๓ ชั้นละ ๑ คน สลับกันไปตลอดแถว
๓. ก่อนบอกคำคุณครูบอกชั้นก่อน เช่น ป.๑ สีแดง ชั้น ป.๑ เป็นผู้ออกไปเขียนที่กระดาน
๔. ต่อกไปเป็นชั้น ป.๒ และ ป.๓ สลับกันไปจนหมดคำ
๕. ตรวจสอบความถูกต้อง รวมคะแนน กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
๖. ถ้านักเรียนแต่ละชั้นไม่พอดีกับจำนวนคำที่เขียนให้ชั้นอื่นเขียนแทน

เพลง ไตรรงค์

สุเทพ โชคสกุล

ไตรรงค์ ธงไทย ปลิวไสว สวยงามสง่า
สีแดง คือชาติ สีขาว คือ ศาสนา
สีน้ำเงิน หมายถึง พระมหากษัตริย์ไทย

กิจกรรมเติมคำ

เติม “มะ” หรือ “กระ” ลงในรูปภาพให้ได้คำที่สมบูรณ์

.....ยม

.....ทง

.....บอก

.....กรูด

.....ดึ่ง

.....กอก

.....บุง

.....ถาง

.....แวง

.....บอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐

คำขวัญ คำคม

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ คำขวัญ คำคม (ความกตัญญู) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดเป็นคำขวัญ
 - ก. ตื่นเช้าอากาศสดใส
 - ข. อ่านทุกวัน ทำให้ฉลาด
 - ค. อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น
๒. ข้อใด ไม่ใช่ คำขวัญ
 - ก. ประเทศเป็นบ้าน ทหารเป็นรั้ว
 - ข. อ่านทุกวัน สร้างสรรค์ปัญญา
 - ค. เมืองไทยจะรุ่งเรืองเพราะมีวินัย
๓. ข้อใดเป็นคำคม
 - ก. กินเพื่ออยู่ มิใช่อยู่เพื่อกิน
 - ข. ต้นไม้มีประโยชน์ต่อมนุษย์
 - ค. ขับรถระวังคน เดินถนนระวังรถ
๔. ข้อใด ไม่ใช่ คำคม
 - ก. ขาดทุนคือกำไร
 - ข. ความงามไม่คงที่ ความดีสืกงทน
 - ค. ยาเสพติดมีพิษร้าย ทำลายอนาคต
๕. ข้อใดเป็นคำคม
 - ก. กินดีอยู่ดี
 - ข. ความรักของหนุ่มสาว
 - ค. ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่

๖. คำใดคล้องจองกับคำว่า “หนุณา”
- ก. ราชสีห์
 - ข. พาไป
 - ค. หนุบ้าน
๗. คำว่า “ราชสีห์” อ่านออกเสียงอย่างไร
- ก. รา - ชะ - สี
 - ข. รัต - ชะ - สี
 - ค. รัต - สี
๘. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกับคำว่า “เสียงดัง.....”
- ก. กำลัง
 - ข. พังลง
 - ค. สอยดาว
๙. “ตัวหนึ่ง ไต่ข้าม หนุ ตัวราชสีห์” ข้อความนี้เรียงเป็นประโยคได้ตามข้อใด
- ก. ตัวราชสีห์ไต่ข้ามหนุตัวหนึ่ง
 - ข. หนุตัวหนึ่งไต่ข้ามตัวราชสีห์
 - ค. ตัวหนึ่งหนุไต่ข้ามตัวราชสีห์
๑๐. คำคู่ใดเป็นคำคล้องจอง
- ก. วันนี้ ปี่จอ
 - ข. แม่จำ ข้าวสาร
 - ค. ป่าฉั่น เดินช้า

นิทานอีสป

เรื่อง ราชสีห์กับหนู

ราชสีห์กับหนู

ราชสีห์ตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นไม้ ในเวลานั้นหนูตัวหนึ่งขึ้นไต่ข้ามตัวราชสีห์ ราชสีห์รู้สึกตัวตื่นขึ้นกระโดดตะครุบเอาหนูตัวนั้นไว้ได้ ราชสีห์นึกโกรธ จะขย้ำหนูตัวนั้นเสีย หนูจึงร้องวิงวอนว่า “ข้าพเจ้าขอชีวิตไว้สักครั้งหนึ่งเถิด อย่าเพ่อฆ่าข้าพเจ้าเสียเลย ถ้าท่านปล่อยข้าพเจ้าไป ข้าพเจ้าจะมีสืมคุณของท่านเลย”

ราชสีห์หัวร่อแล้วว่า “ตัวเอ็งเล็กเท่านี้ เอ็งจะมาตอบแทนคุณเราอย่างไรได้” ว่าแล้วก็ปล่อยหนูไป

อยู่มามีข่ามินาน ราชสีห์ตัวนั้นไปติดบ่วงแร้วที่นายพรานเขาดักไว้ จะเดินเท่าไรก็ไม่หลุด ราชสีห์สิ้นปัญญา ลงร้องครวญครางก้องไปทั้งป่า ฝ่ายหนูตัวนั้นได้ยินเสียงราชสีห์ร้องจำได้ จึงวิ่งมาป็นขึ้นไปบนคันทันแร้ว เอาฟันแทะเชือกขาด ให้ราชสีห์หลุดรอดพ้นจากความตายไปได้ หนูจึงร้องไปแก่ราชสีห์ว่า “แต่เดิมท่านก็หัวร่อเยาะ ขำพเจ้าว่าเอ็งตัวเล็กเพียงเท่านี้ จะแทนคุณท่าน อย่างไรได้ มาบัดนี้ ขำพเจ้าก็ได้แทนคุณของท่าน ซึ่งเป็นสัตว์ใหญ่ และมีกำลังมาก ให้เห็นประจักษ์ แก่ตาขำพเจ้าท่านอยู่เองแล้ว”

(มหาอำมาตย์โท พระยาเมธาธิบดี [สาทร สุทธเสถียร], นิทานอีสป, กระทรวงศึกษาธิการ.)

ใบงานที่ ๑๑
เรียงลำดับเหตุการณ์

คำชี้แจง เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง ราชสีห์กับหนู

ข้าพเจ้าขอชีวิตไว้สักครั้งหนึ่งเถิด อย่าเพิ่งฆ่าข้าพเจ้าเลย

ราชสีห์ตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นไม้

ตัวเอ็งเล็กเท่านี้ เอ็งจะมาตอบแทนคุณเราอย่างไรได้

ข้าพเจ้าก็ได้แทนคุณของท่านซึ่งเป็นสัตว์ใหญ่และมีกำลังมาก

ราชสีห์ตัวนั้นไปติดบ่วงแร้วที่นายพรานเขาตักไว้ จะคืนชนเท่าไรก็ไม่หลุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๒

ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากนิทานเรื่องราชสีห์กับหนู

๑. ราชสีห์ยอมปล่อยหนูไป แสดงว่าราชสีห์มีนิสัยอย่างไร

๒. หนูไปช่วยราชสีห์ แสดงว่าหนูมีคุณธรรมข้อใด

๓. ในเรื่องนี้ ระหว่างราชสีห์ กับ หนู ใครเป็นผู้ยิ่งใหญ่

๔. ถ้านักเรียนเป็นหนู นักเรียนจะกลับไปช่วยราชสีห์หรือไม่ เพราะเหตุใด

๕. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไรบ้าง

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บัตรคำ

ราชสีห์

หนู

นิทาน

บ่วงแร้ว

นายพราน

วิ่งวอน

หัวเราะ

เยาะ

ใบงานที่ ๐๓

คัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ขอวอนขอไหว้
 เอ็นดูกรุณา
 วิงวอนเจ้าป่า
 ประทับจับจิต

ผู้ใจเมตตา
 โปรดไว้ชีวิต
 ปราณี้สักนิค
 รู้คิดรู้คุณ

หนังสือเรียน วรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
 หน้า ๒๓ ของกระทรวงศึกษาธิการ

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of three horizontal lines (top, middle, bottom) for copying the text.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๔ แต่งประโยค

คำชี้แจง แต่งประโยคจากคำที่กำหนด

๑. ราชสีห์

๒. หนู

๓. ป่วงแร้ว

๔. นายพราน

๕. โกรธ

๖. นิทาน

๗. หัวเราะ

๘. ชีวิต

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๕

เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่อง เรื่องราชสีห์กับหนู

เรื่อง

.....

ตัวละคร

.....

สถานที่

.....

เหตุการณ์

.....

ข้อคิดจาก
การอ่าน

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ท ๑๐/พ.๓-๐๖

ใบงานที่ ๐๖
วาดภาพระบายสี

คำชี้แจง วาดภาพสัตว์ที่นักเรียนชอบและระบายสีให้สวยงาม

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

นิทาน เรื่อง อึ่งอ่างกับวัว

วัวตัวหนึ่งเดินไปเหยียบลูกอึ่งอ่างครอกหนึ่งตายเกือบหมดเหลืออยู่เพียงตัวเดียว เมื่อแม่อึ่งอ่างกลับจากหากิน ลูกอึ่งอ่างตัวนั้นจึงเล่าเรื่องให้แม่ฟังว่า “แม่จำเมื่อตะกี้นี้มีสัตว์ตัวหนึ่งใหญ่โตมากมาเหยียบพีๆ และน้องๆ ตายหมด เหลือแต่ฉันตัวเดียวเท่านั้น” แม่อึ่งอ่างสงสัยจึงถามว่า “สัตว์อะไรจึงใหญ่โตนักหนาใหญ่เท่านี้ได้ไหม” ว่าแล้วก็พองตัวขึ้น ลูกตอบว่า “มันใหญ่กว่านี้อีกแม่” แม่อึ่งอ่างก็พองตัวขึ้นอีก แล้วถามลูกว่า “ใหญ่เท่านี้ได้ไหม” ลูกตอบว่า “ยังใหญ่ไม่เท่าครึ่งตัวของมันเลย” แม่อึ่งอ่างได้ฟังดังนั้นก็โกรธจึงพองตัวขึ้นทีละน้อยๆ จนโตเกินขนาด ท้องแตกตายอยู่กับที่

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การทำอะไรเกินขนาดหรือเกินความสามารถของตนเอง อาจเกิดอันตรายหรือความเสียหายได้

จากนิทานอีสป

ใบงานที่ ๐๗

แต่งประโยค

คำชี้แจง แต่งประโยคจากภาพที่กำหนดให้ โดยตอบคำถามให้ตรงกับภาพ

๑.

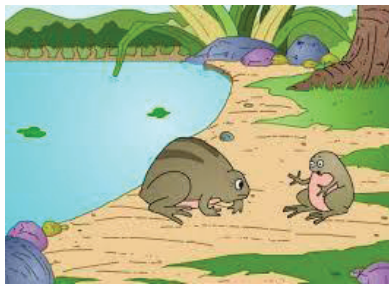

ใคร.....

ทำอะไร.....

ประโยค.....

๒.

ใคร.....

ทำอะไร.....

ประโยค.....

๓.

ใคร.....

ทำอะไร.....

ประโยค.....

๔.

ใคร.....

ทำอะไร.....

ประโยค.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๘

เขียน เล่าเรื่องนิทาน

คำชี้แจง เขียนเล่านิทานเรื่อง อิงอ่างกับวัว ด้วยสำนวนของนักเรียนเอง
และวาดภาพระบายสีให้สวยงาม

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทร้อยกรอง “นิทาน”

นิทานเป็นเรื่องเล่า
สั้นสั้นสนุกสนาน
ทุกชาติทุกภาษา
ความจริงบวกความฝัน
เทวดาคนพีชสัตว์
อ่านฟังจิตแจ่มใส

เด็กอย่างเราชอบนิทาน
“กาลครั้งหนึ่ง” แสนสุขสันต์
แต่งต่อมาเนิ่นนานครั้น
แฝงข้อคิดติดตรึงใจ
สารพัดพูดกันได้
ฝึกคิดแต่งแข่งเล่านิทาน

หนังสือเรียนวรรณคดีลำนานา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน้า ๒๖ ของ กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๐๙ คัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือบทร้อยกรอง “นิทาน” ตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม

นิทาน

นิทานเป็นเรื่องเล่า
สั้นสั้นสนุกสนาน
ทุกชาติทุกภาษา
ความจริงบวกความฝัน
เทวดาคนพีชสัตว์
อ่านฟังจิตแจ่มใส

เด็กอย่างเราชอบนิทาน
“กาลครั้งหนึ่ง” สนุกสุดแสน
แต่งต่อมาเนิ่นนานครั้น
แฝงข้อคิดติดตรึงใจ
สารพัดพูดกันได้
ฝึกคิดแต่งแข่งเล่านิทาน

หนังสือเรียนวรรณคดีลำนานา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน้า ๒๖ ของ กระทรวงศึกษาธิการ

Handwriting practice area consisting of 15 sets of horizontal lines. Each set includes a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บัตรคำ

กองฟาง

ข้างเขียง

เสียงดัง

พังลง

กระจก

พกเงิน

ไปเที่ยว

เกี่ยวกล้วย

สอยดาว

สาวสวย

ใบงานที่ ๑๐
จับคู่คำคล้องจอง

คำชี้แจง จับคู่คำคล้องจองให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง ไปนา → สาครู

๑. ไปตลาด	ก. มีขนม
๒. ข้ามถนน	ข. ใส่แจว
๓. ข้าวเปลือก	ค. ฉลาดเฉลียว
๔. หนูฉวี	ง. คนขยัน
๕. น้ำใจ	จ. เลือกใช้
๖. ไปเที่ยว	ฉ. บานชื่น
๗. ปี่จ้อ	ช. เกี้ยวข้าว
๘. สนุกสนาน	ซ. ขอกระดาศ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๑
ต่อคำคล้องจอง

คำชี้แจง ต่อคำคล้องจองที่กำหนดให้

ตัวอย่าง ไปมา → หาตู้

๑.	ราชสีห์	→
๒.	หนูน้อย	→
๓.	วิงวอน	→
๔.	บัวแก้ว	→
๕.	ยุ่งฉาง	→
๖.	ละคร	→

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ เรื่อง คำขวัญ

คำขวัญ คือ ข้อความที่แต่งขึ้น เพื่อให้ข้อคิดและค่านิยมที่ดีงาม เตือนใจให้ระลึกหรือปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือแสดงลักษณะพิเศษ เฉพาะองค์กรใดองค์กรหนึ่งอย่างไรก็ดีพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายที่กระชับไว้ว่า คำขวัญ คือ ถ้อยคำที่แต่งขึ้น เพื่อเตือนใจหรือเพื่อให้เป็นสิริมงคล

ตัวอย่าง คำขวัญที่ให้ข้อคิดและค่านิยมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในวาระใดวาระหนึ่ง เช่น

ตัวตายดีกว่าชาติตาย
ยิ้มวันละนิด จิตแจ่มใส
ชื่อไว้ ใจเป็นสุข
พลังงานมีคุณค่า รักรักษาให้ยั่งยืน
ยาเสพติดคือมารร้าย บ่อนทำลายสังคมไทย

ตัวอย่าง คำขวัญที่แสดงลักษณะเฉพาะของ องค์กรใดองค์กรหนึ่ง และอาจยึดถือเป็นประจำตลอดไป เช่น

รู้หน้าที่ มีวินัย ใฝ่ศึกษา กีฬาเด่น
(คำขวัญของโรงเรียนแห่งหนึ่ง)

หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม
(คำขวัญอาเซียน)

ตัวอย่าง คำขวัญที่ให้ข้อคิดข้อเตือนใจ นิยมจัดประกวดหรือแต่งขึ้น เป็นประจำทุกปี เช่น

นิยมไทย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม
(คำขวัญวันเด็ก พุทธศักราช ๒๕๒๙)

พระคุณครูยิ่งใหญ่ สร้างไทยให้พัฒนา ขอบุชาครู
(คำขวัญวันครู พุทธศักราช ๒๕๔๔)

ในการแต่งคำขวัญ เพื่อให้ผู้อ่านจดจำได้ง่าย และนำไปปฏิบัติ
ตามประสงค์ คำขวัญจึงเป็นถ้อยคำที่สั้นกระชับ ไม่ควรเกิน ๑๖ คำ
(พยางค์) สละสลวย มีเสียงสัมผัส ไม่จัดเป็นคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง
เช่น

เมืองไทยจะรุ่งเรือง พลเมืองต้องมีวินัย (๑๒ คำ)
มารยาทงาม น้ำใจดี ทุกชีวิจะปลอดภัย (๑๓ คำ)
อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น ต้นไม้เท่านั้น ทั้งกันและแก้
(๑๖ คำ)

ประเทศเป็นบ้าน ทหารเป็นรั้ว (แบ่งจังหวัดคำสม้าเสมอ)
เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ (ซ้ำคำและเล่นคำ
ทั้งเสียงและสัมผัส)

อนึ่ง ปัจจุบันนิยมภูมิใจนำเสนอสิ่งดีเด่นของจังหวัดหรือของท้องถิ่น
ในเชิงประชาสัมพันธ์ เป็นคำคล้องจอง มิได้มีจุดประสงค์เตือนใจ
มิให้กระทำผิด และคิดปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เรียกว่า คำขวัญ เช่น

กรุงเทพฯ ดุจเทพสร้าง เมืองศูนย์กลางการปกครอง วัดวัง
งามเรืองรอง เมืองหลวงของประเทศไทย (คำขวัญกรุงเทพมหานคร)
ข้าวสารหอม พร้อมวัฒนธรรม (คำขวัญจังหวัดสุรินทร์)
เมืองพระยารัษฎา ชาวประชาใจกว้าง หมูย่างรสเลิศ
ถิ่นกำเนิดยางพารา เด่นสง่าดอกศรีตรัง ปะการังใต้ทะเล
เสน่ห์หาดทรายงาม น้ำตกสวยตระการ (คำขวัญจังหวัดตรัง)

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนคำขวัญ

ความหมาย

คำขวัญ คือ คำพูดที่กล่าวให้เป็นข้อคิดหรือแนวทางปฏิบัติเนื่องในกรณีใดกรณีหนึ่ง หรือโอกาสใด โอกาสหนึ่ง เป็นข้อเตือนให้ระลึกถึงหน้าที่การงานและความประพฤติต่างๆ

หลักการใช้ภาษาในการเขียนคำขวัญ

การเขียนคำขวัญให้น่าสนใจ ควรคำนึงในประเด็นต่อไปนี้

๑. ใช้ถ้อยคำสั้น กระชับ มีความหมายลึกซึ้ง ใช้คำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน ๑๖ คำ แบ่งเป็นวรรคได้ตั้งแต่ ๑ - ๔ วรรค เช่น

ห้องสมุด ดุจชุมคลัง แห่งปัญญา
มารยาทงาม น้ำใจดี ทุกชีวี จะปลอดภัย
อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น ต้นไม้เท่านั้น ทั้งกันและแก้

๒. เขียนให้ตรงจุดมุ่งหมาย แสดงความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเด่นชัด หรือมีใจความสำคัญเพียงอย่างเดียว เพื่อให้จำง่าย เช่น

ซักรถถูกฏ ช่วยลดอุบัติเหตุ
ทิ้งขยะไม่เลือกที่ หมตราศีทั้งสถาบัน

๓. จัดแบ่งจังหวะคำสม่ำเสมอ เช่น

ยอมลำบากเมื่อหนุ่ม ดีกว่ากลุ่มเมื่อแก่
ประเทศเป็นบ้าน ทหารเป็นรั้ว

๔. เล่นคำทั้งเสียงและสัมผัสและการซ้ำคำ ช่วยให้จำง่าย เช่น
เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ
ขับเร็วชิดขวา ขับช้าชิดซ้าย
สะอาดกายเจริญวัย สะอาดใจเจริญสุข
๕. เป็นคำตักเตือนให้ปฏิบัติในทางที่ดี เช่น
จงขยันหมั่นอ่านเขียน จงพากเพียรเถิดพวกเรา
เมืองไทยจะรุ่งเรือง พลเมืองต้องมีวินัย

ที่มา <http://www.myfirstbrain.com>

ใบงานที่ ๑๒

อ่านคำขวัญ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงคำขวัญที่กำหนดให้ตามคุณครู

ห้องสมุด ดุจขุมคลัง แห่งปัญญา

มารยาทงาม น้ำใจดี ทุกชีวี จะปลอดภัย

อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น ต้นไม้เท่านั้น ทั้งกันและแก้

ประเทศเป็นบ้าน ทหารเป็นรั้ว

เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ

ขับเร็วชิดขวา ขับช้าชิดซ้าย

สะอาดกายเจริญวัย สะอาดใจเจริญสุข

จงขยันหมั่นอ่านเขียน จงพากเพียรเถิดพวกเรา

เมืองไทยจะรุ่งเรือง พลเมืองต้องมีวินัย

ขับรถถูกกฎ ช่วยลดอุบัติเหตุ

ยิ้มกันวันละนิด จิตแจ่มใส

พลังงานมีคุณค่า อนุรักษ์ให้ยั่งยืน

ยาเสพติดคือมารร้าย บ่อนทำลายสังคมไทย

นิยมไทย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม

พระคุณครูยิ่งใหญ่ สร้างไทยให้พัฒนา ขอบูชาครู

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๓

จับคู่คำขวัญ

คำชี้แจง โยงจับคู่คำขวัญที่มีจุดหมายตรงกัน

เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ

พลเมืองต้องมีวินัย

เมืองไทยจะรุ่งเรือง

ทหารเป็นรั้ว

ประเทศเป็นบ้าน

เด็กฉลาดชาติเจริญ

จงขยันหมั่นอ่านเขียน

สะอาดใจเจริญสุข

สะอาดกายเจริญวัย

จงพากเพียรเถิดพวกเรา

อากาศเป็นพิษชีวิตจะสั้น

ต้นไม้เท่านั้นทั้งกันและแก่

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๔

เขียนคำขวัญพร้อมวาดภาพ

คำชี้แจง เขียนคำขวัญพร้อมวาดภาพประกอบให้สวยงาม

๑. คำขวัญต่อต้านยาเสพติด

๒. คำขวัญลดภาวะโลกร้อน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ เรื่อง คำคม

คำคม พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔
ให้ความหมายว่า ถ้อยคำที่หลักแหลมชวนให้คิด

คำคม เป็นถ้อยคำที่ประติษฐ์ให้คมคาย แฝงด้วยข้อคิดที่ลึกซึ้ง
มีชั้นเชิง เป็นข้อเตือนจิตสะกิดใจ ให้ประพฤติปฏิบัติในทางสร้างสรรค์
มักจะมีการเปรียบที่ดูเหมือนขัดแย้งทำให้สะดุดใจ เช่น

ขาดทุนคือกำไร

จินตนาการสำคัญกว่าความรู้

ลักษณะของคำคม

๑. คำคมที่เป็นคำพูดธรรมดาไม่มีสัมผัสโดยมากใช้คำง่ายๆ
ไม่ต้องแปล อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที เช่น

“ความรักทำให้คนตาบอด”

“เวลาและกระแสน้ำไม่เคยคอยใคร”

“ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่”

“เบื้องหลังก้อนเมฆยังมีพระอาทิตย์ส่องแสงอยู่”

“กินอยู่แต่พอดี มิใช่กินอยู่ดี”

๒. คำคมที่เป็นสัมผัสคล้องจองกันสั้นๆ ส่วนมากมี ๒ วรรค
เพื่อจดจำได้ง่าย เช่น

“ชื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน”

“สร้างพระเดชมิแต่ขาดทุน สร้างพระคุณมิแต่ได้กำไร”

“อยู่อย่างสงบ ดีกว่ารบด้วยปาก”

“ความงามไม่คงที่ ความดีชိคงทน”

๓. คำคมที่แต่งด้วยคำประพันธ์ ส่วนใหญ่มักแต่งด้วยกลอนสุภาพ
เช่น

เมื่อเจ้ามามีอะไรมาด้วยเจ้า
เจ้าจะเอาแต่สุขสนุกไหน
เมื่อเจ้ามามีมือเปล่าจะเอาอะไร
เจ้าก็ไปมือเปล่าเหมือนเจ้ามา

พุทธทาสภิกขุ

ใบงานที่ ๑๕

อ่านคำคม

คำชี้แจง อ่านออกเสียงคำคมที่กำหนดให้ตามคุณครู

ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่

ขาดทุนคือกำไร

ตนนั้นแหละเป็นที่พึ่งแห่งตน

จินตนาการสำคัญกว่าความรู้

กินเพื่ออยู่ มิใช่อยู่เพื่อกิน

ความดีไม่มีขาย อยากได้ต้องทำเอง

เวลาและกระแสน้ำไม่คอยใคร

ซื้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน

ยิ่งดีก็มากเท่าไร ยิ่งใกล้สว่างมากเท่านั้น

อยู่อย่างสงบ ดีกว่ารบด้วยปาก

ความงามไม่คงที่ ความดีซิงคงทน

เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ครั้นใหญ่มาหาทรัพย์สิน

สร้างพระเดชมีแต่ขาดทุน สร้างพระคุณมีแต่ได้กำไร

เมื่อเจ้ามามีอะไรมาด้วยเจ้า เจ้าจะเอาแต่สุขสนุกโฉน
เมื่อเจ้ามามีอะไรไปจะเอาอะไร เจ้าก็ไปมือเปล่าเหมือนเจ้ามา

ความสบายที่ยาวนานจะรอนรานความเป็นคน
ความทุกข์ที่เกินทนจะหลอมคนให้ทนทาน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๖

เขียนคำคม

คำชี้แจง เขียนเติมคำคมให้สมบูรณ์

๑. ไม่มีใครรักเราเท่า.....
๒. ตนนั้นแหละ.....แห่งตน
๓. ชื่อกิน..... คดกิน.....
๔. อยู่อย่างสงบ ดีกว่า.....ด้วย.....
๕.ไม่คงที่ซิคงทน
๖. เมื่อน้อยให้.....
ครั้นใหญ่มาหา.....
๗.ไม่มีขาย อยากได้ต้อง.....
๘. สร้างพระเดชมี่แต่.....
สร้างพระคุณมีแต่.....
๙. ขาดทุนคือ.....
๑๐.และ.....ไม่คอยใคร

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๗
คัดคำขวัญ คำคมที่นักเรียนชอบ

คำชี้แจง คัดคำขวัญหรือคำคมที่นักเรียนชอบ ๑ ข้อความ นำมาอ่าน และอธิบาย
ให้เพื่อนฟัง

คำขวัญ – คำคมที่ชอบ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

สาเหตุที่ชอบ

.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบทดสอบหลังเรียนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ คำขวัญ คำคม (ความกตัญญู) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใด ไม่ใช่ คำขวัญ
 - ก. ประเทศเป็นบ้าน ทหารเป็นรั้ว
 - ข. อ่านทุกวัน สร้างสรรค์ปัญญา
 - ค. เมืองไทยจะรุ่งเรืองเพราะมีวินัย
๒. ข้อใด ไม่ใช่ คำคม
 - ก. ขาดทุนคือกำไร
 - ข. ความงามไม่คงที่ ความดีสืกงทน
 - ค. ยาเสพติดมีพิษร้าย ทำลายอนาคต
๓. “ตัวหนึ่ง ไต่ข้าม หนุ ตั้วราชสีห์” ข้อความนี้เรียงเป็นประโยคได้ตามข้อใด
 - ก. ตั้วราชสีห์ไต่ข้ามหนุตัวหนึ่ง
 - ข. หนุตัวหนึ่งไต่ข้ามตั้วราชสีห์
 - ค. ตัวหนึ่งหนุไต่ข้ามตั้วราชสีห์
๔. ข้อใดเป็นคำคม
 - ก. กินดีอยู่ดี
 - ข. ความรักของหนุ่มสาว
 - ค. ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่
๕. คำใดคล้องจองกับคำว่า “หนูนา”
 - ก. ราชสีห์
 - ข. พาไป
 - ค. หนุบ้าน

๖. ข้อใดเป็นคำขวัญ
- ก. ตื่นเช้าอากาศสดใส
 - ข. อ่านทุกวัน ทำให้ฉลาด
 - ค. อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น
๗. คำใดเป็นคำคล้องจอง
- ก. วันนี้ ปีกอ
 - ข. แม่จำ ข้าวสาร
 - ค. ป้าฉัน เดินช้า
๘. คำว่า “ราชสีห์” อ่านออกเสียงอย่างไร
- ก. รา - ชะ - สี
 - ข. รัต - ชะ - สี
 - ค. รัต - สี
๙. ข้อใดเป็นคำคม
- ก. กินเพื่ออยู่ มิใช่อยู่เพื่อกิน
 - ข. ต้นไม้มีประโยชน์ต่อมนุษย์
 - ค. ขับรถระวังคน เดินถนนระวังรถ
๑๐. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกับคำว่า “เสียงดัง.....”
- ก. กำลัง
 - ข. พังลง
 - ค. สอยดาว

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐
คำขวัญ คำคม

นิทานอีสป เรื่อง ราชสีห์กับหนู

มีราชสีห์ตัวหนึ่งนอนพักผ่อนยามบ่ายอย่างมีความสุข แต่ต้องสะดุ้งตื่นขึ้นมา เพราะมีหนูตัวหนึ่งขึ้นมาวิ่งไต่ตามลำตัวโดยไม่รู้ ว่าเป็นร่างของเจ้าป่า ราชสีห์ใช้อุ้งเท้า ตะครุบเอาไว้ด้วยความโกรธเกรี้ยว

ขณะจะลงมือสังหารหนูนั่นเองก็ได้ยินเสียงหนูกล่าวคำวิงวอนขึ้นว่า “ท่าน ผู้เป็นราชาแห่งสัตว์ทั้งปวง ได้โปรดไว้ชีวิตข้าสักครั้งเถิดท่าน เพราะตัวข้านั้นทำผิดไปโดยหาไม่รู้ ตัวข้านั้นมิได้มีเจตนาดูหมิ่นท่านแม้แต่อย่างใด” “ฮิ..ก็ได้ ในเมื่อเจ้าไม่ได้มีเจตนาข้าก็จะปล่อยไปสักครั้งหนึ่งแล้วเจ้าอย่ามากวนใจ อีกล่ะ”

ราชสีห์ไม่อยากจะเชื่อว่ารังแกผู้ที่อ่อนแอกว่าจึงยอมเลิกรา “บุญคุณในครั้งนี้อาจจะไม่ลืมเลยตราบชั่วชีวิตของข้า หากมีโอกาสในวันหน้าข้าต้องตอบแทนท่านอย่างแน่นอน ถ้าท่านมีเรื่องเดือดร้อนอันใดก็โปรดส่งเสียงคำราม ข้าจะรีบมาหาท่านในทันที”

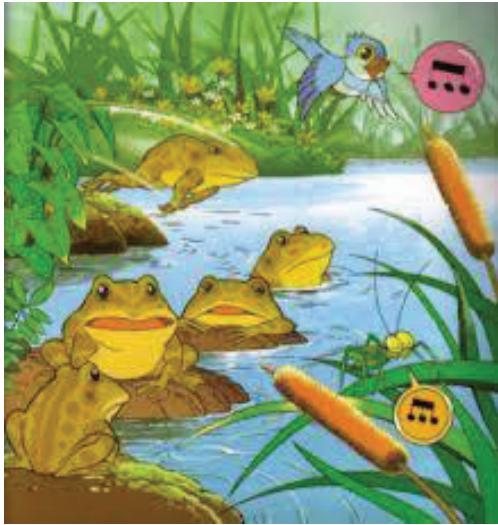
“ฮะ..ฮะ..ฮะ..” ราชสีห์หัวเราะลั่นป่า “สัตว์ตัวเล็กๆ เช่นเจ้าจะทำอะไรให้ข้าได้ไป...รีบไปให้พ้นข้าจะได้นอนต่อเสียที” หลังจากนั้นไม่นานในขณะที่ราชสีห์ออกล่าเหยื่อเกิดพลาตท่าเสียทีไปติดบ่วงของนายพรานเข้า ดิ้นอย่างไรก็ไม่สามารถหลุดออกไปได้ จึงส่งเสียงร้องลั่นป่า หนูจำเสียงของราชสีห์ที่ได้รับมาช่วยกัดบ่วงของนายพรานจนขาด ราชสีห์จึงได้เป็นอิสระอีกครั้ง

หนังสือเรียน วรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เกม ทายคำจากภาพ

เล่านิทานจากภาพต่อกันเป็นเรื่อง

เกมแข่งขันเขียนคำ

วิธีเล่นเกม

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนคละชั้น ตามความเหมาะสม
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มยืนเข้าแถวโดยเรียง ชั้น ป.๑ ป.๒ และ ป.๓ ชั้นละ ๑ คน สลับกันไปตลอดแถว
๓. ก่อนบอกคำคุณครูบอกชั้นก่อน เช่น ป.๑ สีแดง ชั้น ป.๑ เป็นผู้ออกไปเขียนที่กระดาน
๔. ต่อไปเป็นชั้น ป.๒ และ ป.๓ สลับกันไปจนหมดคำ
๕. ตรวจสอบความถูกต้อง รวมคะแนน กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
๖. ถ้านักเรียนแต่ละชั้นไม่พอดีกับจำนวนคำที่เขียนให้ชั้นอื่นเขียนแทน

เกมต่อคำคล้องจอง

ไซโย	_____	_____	_____
ฟักแฟง	_____	_____	_____
งามตา	_____	_____	_____
ดีใจ	_____	_____	_____
น้ามอง	_____	_____	_____
สามัคคี	_____	_____	_____
ยาเสพติด	_____	_____	_____
อย่ามัวเมา	_____	_____	_____
ถูกทำลาย	_____	_____	_____
เดินจากไป	_____	_____	_____

วิธีเล่น

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนคละชั้นตามความเหมาะสม
๒. ครูติดบัตรคำบนกระดาน ๑ บัตร ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปเขียนคำคล้องจอง
กลุ่มละ ๑ คน
๓. เมื่อเขียนเสร็จทุกกลุ่ม ครูติดบัตรคำต่อไปนักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน
เขียนคำคล้องจองคำใหม่
๔. ปฏิบัติ เช่นนี้ต่อไป ให้เขียนกี่คำก็ได้ พอสมควรแก่เวลาจึงตรวจความถูกต้อง
กลุ่มใดถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

เกมต่อคำคล้องจอง

อาวี่	ดีใจ
น้ำใจดี	มีไม่มาก
เด็กดี	เป็นศรีแก่ชาติ
โอฬาร	सानฝัน
ยาเสพติด	มีพิษมากมาย
รักสิ่งแวดล้อม	พร้อมใจปลูกป่า
อากาศสดชื่น	ฉันทื่นแต่เช้า
รักน้ำเพียงนิด	ช่วยคิดประหยัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑

ริ้วรอย์จินตนาการ

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ รื่นรมย์ จินตนาการ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. แม่ใช้.....ตัดผ้า

ก. กันไกร

ข. กรรไกร

ค. ตะไกร

๒. ครูให้น้ำฝนกินยา.....อาการปวด

ก. บัณเฑาะ

ข. บันเฑาะ

ค. บรรเฑาะ

๓. คำว่า สวรรค์ อ่านว่าอย่างไร

ก. สะ - วัน

ข. สะ - หวัน

ค. สะ - วรรค

๔. คำในข้อใดใช้คำ “บัน” ไม่ถูกทั้ง ๒ คำ

ก. บันจุ บันยาย

ข. บันไค บันทีก

ค. บันดาล บันลือ

๕. ถ คำใดออกเสียง ริ

ก. พฤษษา

ข. อังกฤษ

ค. ฤดูหนาว

๖. คำในข้อใดเขียนไม่ถูกต้อง

ก. บรรจง

ข. บรรยาย

ค. บรรเทิง

๗. คำที่มี ถ ในข้อใดออกเสียงเป็น เรอ

ก. ฤทัย

ข. ฤกษ์

ค. ฤทธิ

๘. “_____ ของเมืองไทยสวยงามมาก” ควรเติมคำใดในช่องว่าง

ก. ธรรมะ

ข. ธรรมดา

ค. ธรรมชาติ

๙. คำว่า “สรรพนาม” อ่านว่าอย่างไรจึงจะถูกต้อง

ก. สัน - พะ - นาม

ข. สับ - พะ - นาม

ค. สับ - นาม

๑๐. คำในข้อใดสะกดคำอ่านว่า “นบ - พะ - มาด” ได้ถูกต้อง

ก. นพมาศ

ข. นพมาส

ค. นพมาด

เพลง รำวงลอยกระทง

เอื้อ สุนทรสนาน คำร้องและทำนอง

วันเพ็ญเดือนสิบสอง	น้านองเต็มตลิ่ง
เราทั้งหลายชายหญิง	สนุกกันจริงวันลอยกระทง
ลอย ลอย กระทง	ลอย ลอย กระทง
ลอยกระทงกันแล้ว	ขอเชิญน้องแก้วมาเล่นรำวง
รำวงวันลอยกระทง	รำวงวันลอยกระทง
บุญจะส่งให้เราสุขใจ	บุญจะส่งให้เราสุขใจ

บทร้อยกรอง

ลอยกระทง

ฤดูเดือน สิบสอง น้านองฝั่ง แลอีกทั้ง จันทร์พราย ฉายแสงใส
 สะท้อนเงา เนาชล ยลอำไพ สบสมัย พิธี ที่สำราญ
 “ลอยกระทง” ประเพณี มีมาเก่า เคยได้รู้ ผู้เฒ่า ท่านเล่าขาน
 ว่าเมื่อครั้ง สุโขทัย ใต้ภูบาล ทอดพระเนตร เทศกาล ประจำปี
 สนมเอก มีสมญา ว่านพมาศ เป็นนักปราชญ์ ทรงปัญญา สง่าศรี
 ประดิษฐ์ จงกลชาติ ปทุมมี ถวายจอม ธรณี ลอยธารา
 ตามประทีป แลสว่าง กระจ่างน้ำ เห็นคลาคล่ำ ส่องราตรี ดีหนักหนา
 ท่านนิยม ชมกระทง ในคงคา สืบต่อมา แก่เราไทย ในปัจจุบัน
 คติ ลอยกระทง บ่งความหมาย เป็นเหตุผล อภิปราย ไม่แปรผัน
 ท่านว่า เพื่อนอบนบ อภิวันท์ บังคมคัล บาทพิสุทธิ์ พุทธรงค์
 บ้างว่า เพื่อตั้งจิต อธิษฐาน ให้พ้นพาล พิบัติภัย ความไหลหลง
 ขอสมคิด ตั้งจิตหวัง ดังจ้านง ลอยกระทง ลอยทุกข์ ก่อสุขเทอญ

บทพระราชนิพนธ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ภาพประเพณีลอยกระทง

ใบงานที่ ๐๑

ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากเรื่องประเพณีลอยกระทง

๑. ประเพณีลอยกระทงตรงกับวันใด

ตอบ

๒. การลอยกระทงเพื่อวัตถุประสงค์อะไร

ตอบ

๓. ทำไมเรานิยมลอยกระทงในเวลากลางคืน

ตอบ

๔. เรานิยมใส่สิ่งใดบ้างลงในกระทง

ตอบ

๕. เราควรใช้วัสดุประเภทใดทำกระทง จึงจะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ตอบ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บัตรคำ

สำราญ

ประเพณี

ผู้เฒ่า

ภูบาล

ทอดพระเนตร

เทศกาล

สนมเอก

นพมาศ

นักปราชญ์

ประดิษฐ์

จกกลชาติ

ธรรณี

เหตุผล

อภิปราย

อภิวันท์

บังคมคัล

พิสุทธิ์

พุทธองค์

อริษฐาน

ทรงปัญญา

บัตรคำอ่าน

ลำ – ราน

ปุระ – เพ – นี

ผู้ – เท่า

พู – บาน

ทอด – พุระ – เนด

เทด – สะ – กาน

สะ - นนม - เอก

นบ - พะ - มาด

นัก - ุราด

ปุระ - ดิด

จง - กน - ชาด

ทอ - ระ - ี่

เหต - ผน

อะ - พิ - ปราย

อะ - พิ - ้วน

บั้ง - คม - คั่น

พิ - สูด

พุด - ทะ - ่อง

อะ - ทิด - ถาน

ซง - ปั่น - ยา

ใบความรู้

เรื่อง การอ่านคำที่มีตัว ฤ ฦ ฎ

วันลอยกระทงซึ่งตรงกับวันเพ็ญเดือนสิบสองมักอยู่ในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี

ในประเทศไทยเดือนพฤศจิกายนเป็นฤดูน้ำหลาก น้ำเต็มสองฝั่งฟาก

พระจันทร์เต็มดวง เหมาะแก่การลอยกระทง คำที่ใช้ ฤ นอกจากคำว่า พฤศจิกายน และฤดูในประโยคข้างต้นแล้วยังมีอีกมาก ซึ่งมีหลักควรเข้าใจดังนี้

การอ่านคำที่ใช้ ฤ

๑. อ่านออกเสียง เรอ

มีคำเดียวคือ ฤกษ์

๒. อ่านออกเสียง ริ

๑) เมื่อ ฤ เป็นพยัญชนะต้นของคำและมีตัวสะกด เช่น ฤทธิ

๒) เมื่อ ฤ ตามหลังพยัญชนะ ก ต ท บ ศ ส

กฤษณา (กริด - สะ - หนา) ส่วนของเนื้อไม้

ซึ่งมีสีดำ เกิดเมื่อต้นไม้มีบาดแผล

อังกฤษ (อัง - กริด) ชื่อประเทศ ชนชาติ

และภาษาของชาวยุโรปพวกหนึ่ง

ตฤณ (ตริน) หญ้า

ทฤษฎี (ทริด - สะ - ดี) ข้อสรุปจาก

การค้นคว้า ทดลอง เป็นหลักการทางวิชาการ

ปฤจณา (ปฺริต - ฉา) คำถาม

ศฤงคาร (สิง - คาน , สะ - หริง - คาน)

สิ่งที่ทำให้เกิดความรัก

สฤษฏ์ (สะ - หฺริต) การทำ , การสร้าง

๓. อ่านออกเสียง รี

๑) เมื่อ ฤ เป็นพยัญชนะหน้า เช่น

ฤดู (รี - ดู) ส่วนของปีซึ่งแบ่งโดยถือเอาภูมิอากาศ
เป็นหลัก

ฤทัย (รี - ไท) ใจ , ความรู้สึก

ฤษี (รี - สี) นักบวชพวกหนึ่ง มีมาก่อนพุทธกาล

๒) เมื่อ ฤ อยู่ต้นคำ เช่น

ฤคเวท (ริก - คะ - เวต) ชื่อคัมภีร์ที่ ๑
ของพระเวท

๓) เมื่อ ฤ ตามหลังพยัญชนะ ค น พ ม ห ออกเสียงเรียง
พยัญชนะ เช่น

คฤหบดี (คะ - รี - หะ - บอ - ดี)
ชายที่เป็นเจ้าของบ้าน , ผู้มีอันจะกินซึ่งเป็นเจ้าบ้าน

คฤหัสถ์ (คะ - รี - หัด) ผู้ครองเรือน

คฤหาสน์ (คะ - รี - หาด) เรือนขนาดใหญ่

และสง่าผ่าเผย

นฤคหิต (นะ - รี - คะ - หิต)

ชื่อเครื่องหมาย หรือหยาดน้ำค้าง

นฤมล (นะ - รี - มน) ไม่มีมลทิน

นฤमित (นะ - รี - มิต) สร้าง , แปลง , ทำ

มฤคิ	(มะ - รี่ - คี)	กวางตัวเมีย
มฤตยู	(มะ - รีด - ตะ - ยู)	ความตาย
หฤทัย	(หะ - รี่ - ไท)	หัวใจ , ใจ
หฤโหด	(หะ - รี่ - โหด)	ชั่วร้าย , เลวทราม

๔) เมื่อ ถ ตามหลัง พ และ ค ออกเสียงเป็นควบกกล้า

ประพฤติ	(ประ - พฺรึด)	ทำตาม , ปฏิบัติ
พฤกษา	(พฺรึด - สา)	ต้นไม้
พฤติกรรม	(พฺรึด - ตี - กำ)	การกระทำ

หรืออาการที่แสดงออกทางความคิดและความรู้สึก

พฤตจิกายน (พฺรึด - สะ - จิ - กา - ยน)

พฤหัสบดี (พฺรึด - หัด - สะ - บอ - ดี , พะ - รี่ - หัด - สะ - บอ - ดี)

คฤหาสน์ (คะ - รี่ - หาด) บ้าน , ที่อยู่ , เรือน

๕) บางคำอ่านได้ทั้ง ริ และ รี่ เช่น

อมฤต (อะ - มะ - รีด , อะ - มะ - รัด)

การอ่านคำที่ใช้ ฤ

อ่านออกเสียง รื่อ มีที่ใช้ ได้แก่

ฤชี	(รื่อ - สี)	นักบวชพวกหนึ่ง
ฤสาย	(รื่อ - สาย)	คำเรียกผู้เป็นใหญ่

เช่น กษัตริย์

การอ่านคำที่ใช้ ฤ

อ่านออกเสียง ลือ มีที่ใช้ ได้แก่

ฤชา (ลือ - ชา)

มีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จัก

ปัจจุบันใช้ ลือชา

ฤสาย (ลือ - สาย)

คำเรียกผู้เป็นใหญ่

เช่น กษัตริย์

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๒

เขียนทายคำจากภาพ

คำชี้แจง เขียนทายคำที่ใช้ ฤ จากภาพ

๑.

๒.

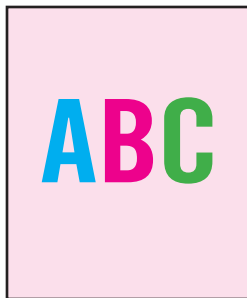
๓.

๙.

๙.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๓
อ่านเขียนสะกดคำ

คำชี้แจง เขียนคำจากคำอ่านให้ถูกต้อง

๑.

รื้อ - สี่

๒.

พริก - ส่า

๓.

งู - ดู

๔.

คะ - รี่ - หาด

๕. เริ่ก

๖. พรี - หัด - สะ - บอ - ดี

๗. มี - ริด

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๔

เขียนเติมคำที่ใช้ ฤ

คำชี้แจง เขียนเติมคำที่ใช้ ฤ ในเรื่องสั้นฤทธิ

นำคำที่กำหนดให้มาเขียนเติมในช่องว่างของเรื่องให้ได้ใจความสมบูรณ์

ฤทธิ	มรรค	ฤกษ์	พฤศจิกายน	
ฤดู	หฤโหด	พรหมจรรย์	พฤक्षा	มฤตยู
ประพฤติ	พฤหัสบดี	ธรรม	หรรษา	

แม่มดมี.....และจิตใจ..... เดินทางมาจากดินแดน
อันไกลโพ้นหวังพิชิตชัยชนะจากฤชีเฒ่าที่.....
หวัง..... ผลนิพพานในภพหน้า

ฤชีดู.....ยาม แล้วรู้ว่า จะมีผู้มาพิชิต ในวัน.....
แห่งเดือน.....จึงตั้งค่ายกลบนพากฟ้า เมื่อแม่มดผ่านเข้ามา
จะเกิดฝนห่าใหญ่ตั้ง.....ฝน สายฟ้าจะฟาดไป
บนไม้กวาดกายสิทธิ์ให้สั้นฤทธิ ลมเบื้องบนแปรปรวนปะทะ.....ในป่า
ให้สะท้าน เลื่อนลั่นตั้ง..... มาเยือน

แม่มดหมดฤทธิ เดินหาไม้กวาดอันใหม่ก็ไม่มี ฤชีมีเมตตา
ชักชวนมาปฏิบัติ.....เพื่อทำใจให้.....และเกิดสุข

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๕
นำคำที่กำหนดเขียนลงในช่องว่าง

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดเขียนลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

ฤทธิ์	ประพฤติ	ฤกษ์ดี	พฤษส์บดี	ฤษี
หฤทัย	ทฤษฏี	นฤมล	อังฤษ	มฤคา

ออกเสียง ริ

.....
.....
.....

ออกเสียง ริ

.....
.....
.....

ออกเสียง เรอ

.....
.....
.....

ออกเสียง รือ

.....
.....
.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๖
แต่งประโยค

คำชี้แจง แต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้

๑. ฤดู

๒. ฤๅษี

๓. พฤษภัสบดี

๔. พฤษจิกายน

๕. ประพฤติ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บัตรคำ

พรรษา

พระพุทธมารดา

พระพุทธศาสนา

พระสงฆ์

พุทธศาสนิกชน

พุทธกาล

ตักบาตร

ตักบาตรเทโว

เทโวโรหณะ

บิณฑบาต

ประเพณี

ปวารณา

ดาวดึงส์

มนุษยโลก

สวรรค์

บัตรคำอ่าน

พัน - ส่า

พระ - พุด - ทะ - มาน - ดา

พระ - พุด - ทะ - สาด - สะ
- หนา

พระ - สง

พุด - ทะ - สำ - สะ - นึก -
กะ - ชน

พุด - ทะ - กาน

ตัก - บาด

ตัก - บาด - เท - โว

เท - โว - โร - ทะ - นะ

บิน - ทะ - บาด

ประ - เพ - นี

ปะ - วา - ระ - นา

ดาว - วะ - ดิ่ง

มะ - นุ่ด - สะ - ยะ - โลก

สะ - ห้วน

ใบความรู้

เรื่อง วันออกพรรษา และประเพณีตักบาตรเทโว

วันออกพรรษาเป็นวันสำคัญวันหนึ่งทางพระพุทธศาสนา ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ถือเป็นวันของพระสงฆ์ซึ่งอยู่จำพรรษาประจำวัด หรืออยู่ประจำที่แห่งใดแห่งหนึ่งเป็นเวลาครบ ๓ เดือน สามารถพิจารณา คือ ว่ากล่าวเสนอแนะข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งกันและกัน โดยไม่โกรธเคืองกัน ผู้ที่ถูกว่ากล่าวตักเตือนจะต้องใจกว้าง ยอมรับพิจารณาตนเอง ส่วนผู้ที่ว่ากล่าวตักเตือนก็ต้องปรารภนาดีต่อผู้ที่ตนว่ากล่าวตักเตือนนั้น วันออกพรรษาจึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วันพิจารณา

หลักการพิจารณานี้ พุทธศาสนิกชนสามารถนำไปปรับใช้ ได้กับการดำเนินชีวิตหรือการทำงานได้เป็นอย่างดี เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาคนในครอบครัว และพัฒนาผู้ที่อยู่ร่วมกันในที่ทำงาน

ในวันออกพรรษา พุทธศาสนิกชนมักไปทำบุญ ตักบาตร รักษาศีล ฟังธรรม ส่วนวันรุ่งขึ้นตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จะมีประเพณีสำคัญ เรียกว่า ตักบาตรเทโว หรือเทโวโรหณะ แปลว่า หยั่งลงมาจาก เทวโลก ถวายอาหารแด่พระสงฆ์จำนวนมากซึ่งเดินเรียงเป็นแถว รับบิณฑบาตจากพุทธศาสนิกชน เป็นการรำลึกถึงครั้งพุทธกาล ที่ประชาชนรับเสด็จพระพุทธเจ้าเมื่อเสด็จจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ สู่มนุษยโลกภายหลังการแสดงธรรมโปรดพระพุทธมารดา

ใบงานที่ ๐๗ แต่งประโยค

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดแต่งประโยคให้ถูกต้อง

๑. ตักเตือน

๒. วันพระ

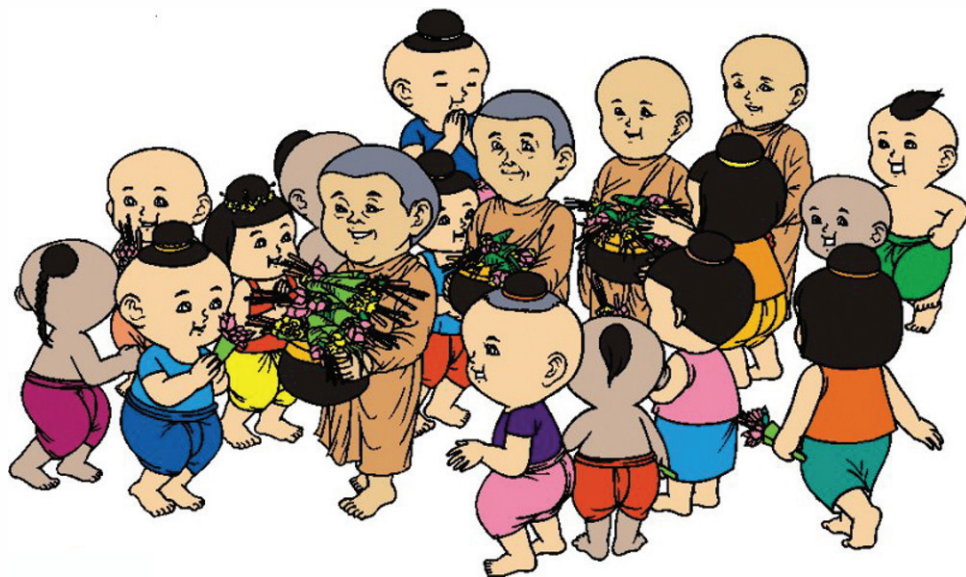
๓. ตรง

๔. ตักบาตร

๕. ประเพณี

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๘

ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากเรื่อง ประเพณีออกพรรษา ตักบาตรเทโว

๑. วันออกพรรษากับประเพณีตักบาตรเทโว เหมือนและต่างกันอย่างไร

ตอบ _____

๒. คำว่า ตักบาตรเทโว มาจากเหตุการณ์ใด

ตอบ _____

๓. “หยั่งลงมาจากเทวโลก” เป็นความหมายของคำใด

ตอบ _____

๔. ประเพณีตักบาตรเทโวมีขึ้นเนื่องในโอกาสใด

ตอบ _____

๕. วันออกพรรษาหรือวันปวารณามีความสำคัญอย่างไร

ตอบ _____

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๙

เขียนจำแนกคำ

คำชี้แจง เขียนจำแนกคำ ฝ่ายดี ฝ่ายชั่ว ให้ถูกต้อง

นรก	สวรรค์	ทำบุญ	ถือศีล
อกุศล	สวدمนต์	ทำบาป	ทำดีได้ดี
ปล่อยนกปล่อยปลา	นินทา	ผิดศีล	ทำชั่วได้ชั่ว
เล่นพนัน	กตัญญู	กุศล	ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต
บริจาค	อกตัญญู		

ฝ่ายดี	ฝ่ายชั่ว

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทอ่าน

คำที่ใช้ บัน บรร

คำที่ออกเสียง บัน และเขียน บัน

บันทึกระลึกไว้
สุขสันต์ร่วม**บัน**เทิง
บันไดไต่ระวัง
เขียน**บัน**ต่าง**บรรดา**

บันดาลให้ใจรื่นเริง
บันลือเลื่องเรื่องมายา
หากพลาดพลั้งอาจเจ็บขา
อีก**บัญญัติ**ควรเข้าใจ

คำที่ออกเสียง บัน แต่เขียน บรร

บรรจงบรรจुใส่
บรรเลงบรรลुที่
บรรพตกำหนดแน่
คำ**บรร**มีมากมาย

บรรทุกไว้**บรรดา**มี
บรรทัดดีสุด**บรรยาย**
บรรหารแท้รู้ความหมาย
เลือกมาใช้ให้เหมาะสม

จากหนังสือเรียนภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ หน้า ๙๖ ของกระทรวงศึกษาธิการ
หมายเหตุ

๑. คำที่เขียน บัน มีหลายคำ ที่ใช้บ่อยมี ๕ คำ บันดาล บันได บันทึกลง บันเทิง บันลือ
๒. คำที่ใช้ บรร ยังมีอีกมาก เช่น บรรจบ บรรเทา บรรพชา ฯลฯ
๓. คำที่ออกเสียง บัน นอกจากเขียน บัน บรร แล้ว ยังมีที่เขียน บัญ อีก เช่น บัญชา บัญชี บัญญัติ

ใบความรู้

เรื่อง รร (รอ - หั้น)

รร (รอ - หั้น) เป็นตัวอักษรที่แผลงมาจาก รุ (รอ - เร - ผะ) ในภาษาสันสกฤต ในภาษาไทย รร ออกเป็นเสียงสระ -ะ (อะ) หรือ สระ -ะ + น (อัน) ดังนี้

๑. รร ออกเสียงเป็น อะ และพยัญชนะที่ตามมาเป็นตัวสะกด (รร = อะ + พยัญชนะสะกด) เช่น

กรรม	กอ + ะ + ม	อ่านว่า	ก่า
ธรรม	ทอ + ะ + ม	อ่านว่า	ท่า
มรรค	มอ + ะ + ค	อ่านว่า	มัก
วรรค	วอ + ะ + ค	อ่านว่า	วัก
สรรพ	สอ + ะ + พ	อ่านว่า	สับ

๒. รร ออกเสียงเป็น อัน (รร = อะ + น) เช่น

กรรไกร	กอ + ะ + น	อ่านว่า	กั้น	กั้น - ไกร
จรรยา	จอ + ะ + น	อ่านว่า	จัน	จัน - ยา
บรรดา	บอ + ะ + น	อ่านว่า	บัน	บัน - ดา
สรรหา	สอ + ะ + น	อ่านว่า	สัน	สัน - หา

๓. รร ออกเสียงได้ ๒ แบบ คือ ออกเสียงเป็น อน และออกเสียงเป็น อัน มีเสียง ระ ตรงกลางคำ เช่น

ภรรยา	พอ + ะ + น	อ่านว่า	พัน	พัน - ยา
		อ่านว่า	พัน	พัน - ระ - ยา

สรรเสริญ สอ + ะ + น อ่านว่า สั้น สั้น - เสิน
 อ่านว่า สั้น สั้น - ระ - เสิน

๔. รร ออกเสียงเป็น อะ พยัญชนะที่ตามมาเป็นตัวสะกด
 และพยัญชนะนั้นเป็นพยัญชนะต้นประสมกับสระที่กำกับอยู่
 ของพยางค์ต่อไป เช่น

กรรมาชีพ กอ + ะ + ม อ่านว่า กำ กำ - มา - ชีบ
 กอ + ะ + น อ่านว่า กั้น กั้น - มา - ชีบ

๕. รร ออกเสียงเป็น อะ พยัญชนะที่ตามมาเป็นตัวสะกด ถ้ามีพยางค์
 ตามมาให้ออกเสียงพยัญชนะสะกดประสมกับ สระ -ะ เป็นครึ่งเสียง และ
 จึงออกเสียงพยางค์ต่อไป เช่น

พรรณา พอ + ะ + น → พัน + น + ะ อ่านว่า
 พัน - นะ - นา

สรรพนาม สอ + ะ + พ → สับ + พ + ะ อ่านว่า
 สับ - พะ - นาม

ยกเว้นบางคำอ่านออกเสียงได้ ๒ แบบ เช่น

บรรพชา อ่านว่า บัน - พะ - ชา , บับ - พะ - ชา

สรรพสามิต อ่านว่า สั้น - พะ - सा - มิต , สับ - พะ -
 สา - มิต

และยกเว้นบางคำนิยมอ่านออกเสียง อัน เพียงเสียงเดียว เช่น

บรรพบุรุษ อ่านว่า บั้น - พะ - บุ - หรูด

บรรพชิต อ่านว่า บั้น - พะ - ชิด

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๐

ฝึกอ่านคำที่ใช้ รร

คำชี้แจง อ่านออกเสียงคำที่ใช้ รร ตามครู

กรรแสง	กรรมกร	กรรมการ	กรรโชก
พระขรรค์	ครรรภ์	ครรรไล	จรรยา
ตรรก	ทรรชนะ	ธรรมะ	ธรรมดา
บรรรยา	บรรณาธิการ	พรรคพวก	พรรณนา
มรรค	วรรณคดี	ทศวรรษ	สรรพคุณ
สรรพสิ่ง	หรรษา	หฤหรรษ์	อรรถ
อรรณพ	มหัศจรรย์	ดึกดำบรรพ์	นิทรรศการ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๑

คำที่มี รร

คำชี้แจง พิจารณาหลักการอ่านคำที่มี รร ตามกลุ่มคำต่อไปนี้ แล้วเลือกคำที่กำหนด
จัดว่าอยู่ในหลักการอ่านกลุ่มคำใด

	อ่านว่า
กรรไกร	กั้น - ไกร
วรรณ	วัก
บรรพชา	บัน - พะ - ชา
กรรม	ก่า
บรรดา	บัน - ดา
สรรพนาม	สับ - พะ - นาม
ธรรม	ท่า
พรรณนา	พัน - นะ - นา

กลุ่มที่ ๑

รร ออกเสียงเป็น อะ
และพยัญชนะที่ตามมาเป็นตัวสะกด

กลุ่มที่ ๒

รร ออกเสียง อัน
(อะ + น)

กรรไกร

กลุ่มที่ ๓

รร ออกเสียง อะ

พยัญชนะที่ตามมาเป็นตัวสะกด
และเป็นพยัญชนะต้นประสมกับสระของพยางค์ต่อไป

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๒

เขียนคำที่มี รร (ร หัน)

คำชี้แจง เขียนคำที่มี รร (ร หัน) ตามคำอ่านให้ถูกต้อง

๑. มั๊ก	เขียนเป็น	_____
๒. พัน - นะ - นา	เขียนเป็น	_____
๓. ผิว - พัน	เขียนเป็น	_____
๔. หัน - สา	เขียนเป็น	_____
๕. พัน - สา	เขียนเป็น	_____
๖. ทด - สะ - วัต	เขียนเป็น	_____
๗. สั้น - หา	เขียนเป็น	_____
๘. ส้าง - สั้น	เขียนเป็น	_____
๙. สุ - พัน - บุ - รี	เขียนเป็น	_____
๑๐. พัก - พวก	เขียนเป็น	_____

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๓

เติมคำลงในช่องว่าง

คำชี้แจง เลือกคำที่กำหนดเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

กิจกรรม นิทรรศการ วรรณคดี วิสัชนีย์ พรรษา
 ธรรมดา ทศวรรษ ธรรมชาติ พรรค สวรรคต

๑. ครูกิตติศักดิ์มี.....แปลก ๆ ให้เด็กๆ เล่นสนุกอยู่เสมอ
๒. กลอนดอกสร้อย คำที่สองของ.....แรกจะต้องเป็นคำว่า “เอ๋ย”
๓.ของกา คือ หากินกันเป็นฝูง และรู้จักแบ่งปันให้พวกพ้อง
๔. วันนี้ที่โรงเรียนมีการจัด.....ผลงานทางวิทยาศาสตร์
 ของนักเรียนด้วย
๕. คุณอุดมยินดีและเต็มใจที่จะได้เป็นสมาชิก.....การเมืองใหญ่
๖. วันเข้า.....ตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘
๗. คำว่า “.....” หมายถึง เวลา ๑๐ ปี
๘. นายพลท่านนี้ชอบใช้ชีวิตแบบ.....เหมือนกับเป็นพลทหาร
๙. คำว่า “ตาย” หากเป็นคำราชาศัพท์จะใช้ว่า “.....”
๑๐. รูปของสระอะ เรียกว่า “.....”

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๔

คัดบทร้อยกรอง

คำชี้แจง คัดบทร้อยกรองที่ใช้คำมี วรร ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ทศวรรษนี้

สรรหาคนดี

มีจรรยาบรรณ

คนพรคองอาจ

ชูชาติสร้างสรรค์

สรรเสริญทั่วกัน

บรรทัดชัดเจน

บรรดาเยาวชน

กิจกรรมนำผล

ดลให้เล็งเห็น

บรรเจิดวิชาการ

งานไม่ลำเค็ญ

หรรษาร่วมเย็น

ธรรมเป็นหลักชัย

หนังสือ อ่านเขียนเรียนไทย เน้นการเขียน

Handwriting practice area with multiple sets of horizontal lines for writing.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ *รื่นรมย์ จินตนาการ*

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. คำว่า “สรรพนาม” อ่านว่าอย่างไรจึงจะถูกต้อง

ก. สั้น – พะ – นาม	ข. สับ – พะ – นาม	ค. สับ – นาม
--------------------	-------------------	--------------
๒. คำว่า สวรรค์ อ่านว่าอย่างไร

ก. สะ – วัน	ข. สะ – หวัน	ค. สะ – วรรค
-------------	--------------	--------------
๓. ฤ คำใดออกเสียง ริ

ก. พฤษภา	ข. อังกฤษ	ค. ฤดูหนาว
----------	-----------	------------
๔. แม่ใช้.....ตัดผ้า

ก. กันไกร	ข. กรรไกร	ค. ตะไกร
-----------	-----------	----------
๕. ครูให้น้ำฝนกินยา.....อาการปวด

ก. บัณเฑาะ	ข. บันเฑาะ	ค. บรรเฑาะ
------------	------------	------------
๖. คำในข้อใดใช้คำ “บัน” ไม่ถูกต้องทั้ง ๒ คำ

ก. บันจุ บันยาย	ข. บันได บันทีก	ค. บันดาล บันลือ
-----------------	-----------------	------------------
๗. คำที่มี ฤ ในข้อใดออกเสียงเป็น เรอ

ก. ฤทัย	ข. ฤกษ์	ค. ฤทธิ
---------	---------	---------
๘. คำในข้อใดสะกดคำอ่านว่า “นบ – พะ – มาต” ได้ถูกต้อง

ก. นพมาศ	ข. นพมาส	ค. นพมาด
----------	----------	----------
๙. คำในข้อใดเขียนไม่ถูกต้อง

ก. บรรจง	ข. บรรยาย	ค. บรรเทิง
----------	-----------	------------
๑๐. “_____ ของเมืองไทยสวยงามมาก” ควรเติมคำใดในช่องว่าง

ก. ธรรมะ	ข. ธรรมดา	ค. ธรรมชาติ
----------	-----------	-------------

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑
ชื่นชมย์จินตนาการ

เพลงรำวงลอยกระทง

วันเพ็ญเดือนสิบสอง	น้ำนองเต็มตลิ่ง
เราทั้งหลายชายหญิง	สนุกกันจริงวันลอยกระทง
ลอย ลอย กระทง	ลอย ลอย กระทง
ลอยกระทงกันแล้ว	ขอเชิญน้องแก้วมาเล่นรำวง
รำวงวันลอยกระทง	รำวงวันลอยกระทง
บุญจะส่งให้เราสุขใจ	บุญจะส่งให้เราสุขใจ

คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษาชั้น ป.๒

เพลง วันสงกรานต์

เนื้อร้อง ยี่งลักษณ์ งามดี
ทำนอง แคนลำโพง

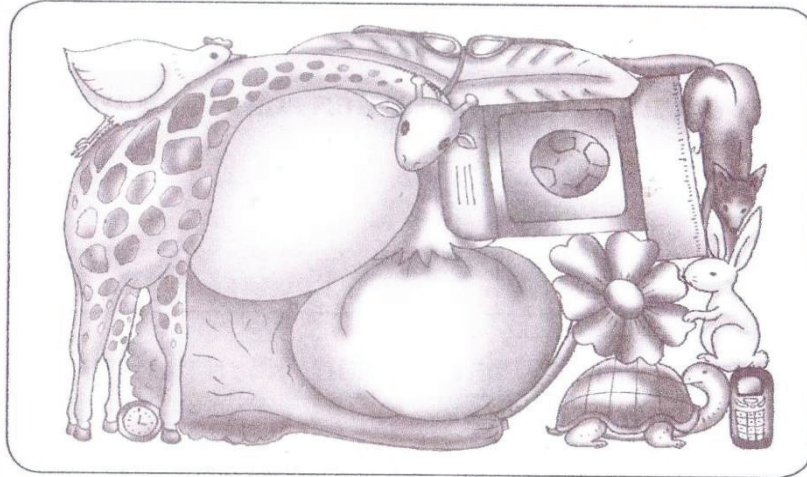
สืบสามเมษายน พวกเราทุกคน มาเล่นสงกรานต์
เล่นน้ำกันสนุกสนาน หัวใจเบิกบาน สำราญเต็มที
โอ้หนอวันนี้ ช่างเพลินอุรา แต่ แล แล เล่น แต่....

ตักบาตรทำบุญตอนเช้า ประเพณีเรา ปล่อยนกล่อยปลา
รดน้ำผู้ใหญ่กันหนา ขอพรปู่ย่า ตายายของเรา
จะไม่อับเฉา รุ่งเรืองจำเริญ แต่ แล แล เล่น แต่....

คู่มือครู ภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ชั้น ป.๒

เกมดูภาพปริศนา

คำชี้แจง ดูภาพปริศนา แล้วหาคำนาม เขียนแยกตามหมวดหมู่

สัตว์	สิ่งของ	พืช

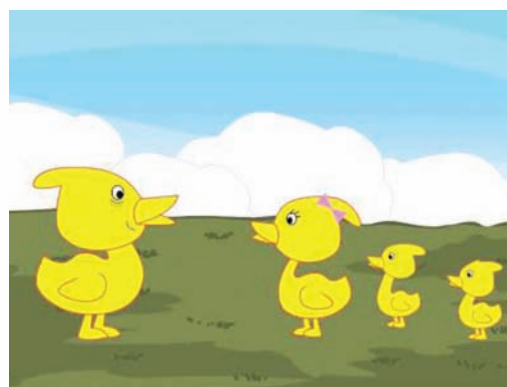

บทร้องเล่น

เตาะเตะ

เสียงเดินเตาะเตะ	มีแกะเดินมา
แปลกใจจริงหนา	เอ๊ะแกะมาจากไหน
มองซ้ายมองขวา	ไม่เห็นจะมีอะไร
เอ๊ะนั่นตัวอะไร	เดินลงมาเตาะเตะ

โครงการสือ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เกมเขียนตัวอักษรแทนตัวเลข

คำชี้แจง เขียนตัวอักษรแทนตัวเลขที่กำหนดแล้วเขียนคำอ่านของคำนั้น

๑. = ร ๒. = พ ๓. = บ ๔. = ท ๕. = น ๖. = ข

๗. = ย ๘. = ๒ ๙. = ค ๑๐. = ๖ ๑๑. = ก

๑.

๓	๑	๑	๗	๑	๗
---	---	---	---	---	---

อ่านว่า _____

๒.

๒	๒	๑	๒	๑	๑	๒	๑
---	---	---	---	---	---	---	---

อ่านว่า _____

๓.

๔	๑	๑	๒	๑
---	---	---	---	---

อ่านว่า _____

๔.

๒	๑	๒๒	๒	๑	๑	๒
---	---	----	---	---	---	---

อ่านว่า _____

๕.

๒	๑	๑	๒	๒	๑๐	๑๑
---	---	---	---	---	----	----

อ่านว่า _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒

อ่านคล่องท้องถิ่น

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ อ่านคล่องท่องถึน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดไม่ใ้การละเล่นของเด็กไทย

ก. กาฟักไข่

ข. หมากเก็บ

ค. วิ่งแข่ง

๒. ใครเป็นคนร้องเพลง งูกินหาง

ก. ทุกคน

ข. พ่องู

ค. แม่งู

๓. การละเล่นของเด็กไทยชนิดใดที่เล่นได้คนเดียว

ก. ม้าก้านกล้วย

ข. รีรีข้าวสาร

ค. มอญซ่อนผ้า

๔. ส่วนใดของต้นกล้วยที่ใช้ทำม้าก้านกล้วย

ก. ปลี

ข. ก้านใบ

ค. ลำต้น

๕. ภาพนี้ภาษาถิ่นอีสานเรียกว่าอะไร

ก. ลอกอ

ข. บักหุ้ง

ค. บะก้วยเต็ด

๖. คำว่า “แอ่ว” เป็นคำในภาษาถิ่นภาคใด

ก. ภาษาถิ่นกลาง

ข. ภาษาถิ่นเหนือ

ค. ภาษาถิ่นอีสาน

๗. คำภาษาถิ่นว่า “คิดฮอด” มีความหมายว่าอะไร

ก. สนุก

ข. โทก

ค. คิดถึง

๘. ข้อใดเป็นภาษาถิ่นใต้ทุกคำ

ก. ซ้อย เว้า

ข. ซี้จู้ ฮัก

ค. แหลง หรอย

๙. ข้อใดเป็นภาษาถิ่นเหนือของ “ฉันจะไปตลาด”

ก. เฮาจะไปลาด

ข. เฮาจะไปกาด

ค. เฮาจะไปหลาด

๑๐. “ไปดูช้าง” ถ้าไปภาคอีสานจะพูดว่าอย่างไร

ก. ไปผ่อจ้าง

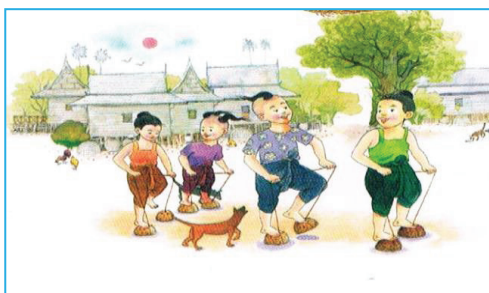
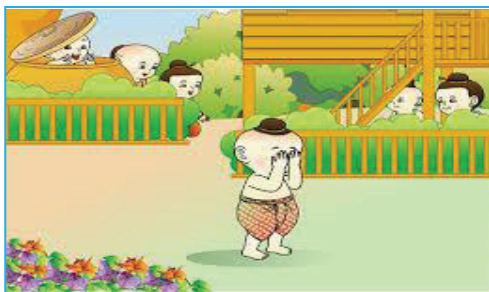
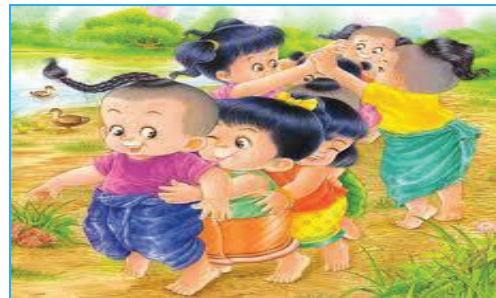
ข. ไปแลฉ่าง

ค. ไปเบ็งซ่าง

บัตรภาพ

การเล่นต่างๆ

บัตรภาพ

การเล่นต่างๆ

ม้าก้านกล้วย

ขี่ม้าส่งเมือง

หมากเก็บ

ซ่อนแอบ

กาฟักไข่

งูกินหาง

รีรีข้าวสาร

เดินกะลา

ขาโถกเถก

เล่นตีวงล้อ

ใบงานที่ ๐๑

คัดลายมือ

คำชี้แจง จับคู่บัตรคำกับบัตรภาพการละเล่นต่างๆ อ่านพร้อมกันและคัดลายมือ
รวม ๑๐ คำ

Handwriting practice area consisting of 10 sets of horizontal lines. Each set includes a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๒

แต่งประโยค

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดให้มาแต่งประโยค

๑. เล่นตีวงล้อ

ตอบ

๒. เดินกะลา

ตอบ

๓. ม้าก้านกล้วย

ตอบ

๔. รีรีข้าวสาร

ตอบ

๕. ไม้โลกแตก

ตอบ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

เรื่อง มอญซ่อนผ้า

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

วิธีเล่น

๑. มีผ้า ๑ ผืน เป็นอุปกรณ์การเล่น จับไม้สั้นไม้ยาว เลือกคนที่ เป็นมอญ คนอื่นๆ นั่งล้อมวง คนที่เป็นมอญถือผ้าไว้ในมือเดินวนอยู่นอกวง
๒. คนที่นั่งล้อมวงอยู่จะร้องเพลง ระหว่างนั้นคนที่เป็นมอญจะทิ้งผ้าไว้หลังใครก็ได้แต่ต้องอำพรางแก้มแสดงว่ายังถือผ้าอยู่
๓. เมื่อคนที่เป็นมอญเดินกลับมา ถ้าผ้ายังอยู่ที่เดิมก็หยิบผ้าไล่ตีผู้ที่มอญทิ้งผ้าไว้ ผู้เล่นนั้นต้องวิ่งหนีไป รอบๆ วง แล้วจึงนั่งได้ ผู้เป็นมอญจะเดินวนต่อไป หาทางวางผ้าให้ผู้อื่นใหม่
๔. ถ้าใครรู้สึกตัวคำพบบผ้าจะวิ่งไล่ตีมอญไปรอบวง ๑ รอบ มอญต้องรีบวิ่งหนีมานั่งแทนที่ คนไล่ก็ต้องเป็นมอญแทน

บทร้องประกอบ

“มอญซ่อนผ้า ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง ไว้นอนไว้นี้ ฉันจะตีกันเธอ”

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๓

แบบประเมินการเล่น มอญซ่อนผ้า

คำชี้แจง แบ่งกลุ่มเล่นมอญซ่อนผ้าและบันทึกข้อมูล

๑. นักเรียนที่เล่นเป็นคนซ่อนผ้า ได้แก่

๒. นักเรียนที่นั่งเป็นวงกลม ได้แก่

.....

๓. นักเรียนร้องเพลง มอญซ่อนผ้า ได้หรือไม่ ได้ ไม่ได้

เพราะ

๔. ความรู้สึกที่มีต่อการเล่นมอญซ่อนผ้า

สนุกสนาน น่าเบื่อ

ชอบ ไม่ชอบ อื่น ๆ.....

๕. ประโยชน์ที่ได้จากการเล่น คือ.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม

ชื่อสมาชิกในกลุ่ม ๑.

๒.

๓.

๔.

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ เรื่อง โพงพาง

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

วิธีเล่น

๑. เริ่มต้นเลือกคนที่เป็นปลา โดยการจับไม้สั้นไม้ยาว เอาผ้าผูกตา คนที่เป็นปลาแล้วหมุน ๓ รอบ ผู้เล่นคนอื่นๆ ล้อมวงจับมือกันเดิน เป็นวงกลมพร้อมร้องเพลงประกอบ

๒. เมื่อจบเพลงนั่งลง ถามว่า "ปลาเป็นหรือปลาตาย" ถ้าตอบว่า "ปลาเป็น" คนที่อยู่รอบวงจะขยับเขยื้อนหนีได้ ถ้าบอก "ปลาตาย" จะต้องนั่งอยู่เฉยๆ

๓. ผู้ที่เป็นปลา ซึ่งถูกปิดตาจะต้องทายว่า ผู้ที่ถูกจับได้เป็นใคร ชื่ออะไร ถ้าทายถูกผู้ที่ถูกจับ ก็ต้องมาเป็นปลาและปิดตาแทน ถ้าทายผิด ผู้ที่เป็นปลาจะต้องเป็นปลาต่อไป

บทร้องประกอบ

“ โพงพางเอ๋ย ปลาเข้าลอด
ปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง
โพงพางเอ๋ย นกกระยางเข้าลอด
เสื่อปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง
กินปลาเป็นหรือกินปลาตาย ”

ใบงานที่ ๐๔

แบบประเมินการละเล่น โฟงพาง

คำชี้แจง แบ่งกลุ่มเล่นโฟงพางและบันทึกข้อมูล

๑. นักเรียนที่เล่นเป็นปลา ได้แก่

๒. นักเรียนที่ล้อมวงจับมือกันเดินเป็นวงกลม ได้แก่

.....

.....

.....

.....

๓. นักเรียนร้องเพลง โฟงพาง ได้หรือไม่ ได้ ไม่ได้

๔. การละเล่นมอญซ่อนผ้ากับโฟงพาง

๔.๑ สิ่งเหมือนกัน ได้แก่

.....

.....

๔.๒ สิ่งต่างกัน ได้แก่

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ เรื่อง ไม้โลกเถก

ความเป็นมา

ชาโลกเถกเป็นกีฬาพื้นบ้านของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นิยมเล่นมากในจังหวัดสกลนคร ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และนครราชสีมา บางท้องถิ่นเรียกว่าเดินโลกเถก คำว่า โลกเถก หมายถึง ไม้ที่ต่อขาสำหรับเดินกีฬาชาโลกเถก สันนิษฐานว่ามีการเล่นมานานแล้ว แต่ไม่สามารถหาหลักฐานมาอ้างอิงได้ แต่อย่างน้อยพบว่า มีการเล่นกันมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๖ ในสมัยนั้นเรียกว่าเดินต่อเท้าสูงจากพื้น กีฬาชาโลกเถกเป็นการเลียนแบบการแก้ไขในชีวิตประจำวันของคน ภาคอีสานสมัยก่อน ซึ่งนิยมเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ควาย เป็ด ไก่ ไว้ใต้ถุนบ้าน จึงมีขี้ควาย ขี้เป็ด ปะปนอยู่บนดิน จึงใช้ขาไม้ต่อให้สูงขึ้นเพื่อใช้เดินผ่าน

โอกาสที่เล่น

เล่นได้ทุกโอกาสในเวลาว่าง ส่วนมากจะเล่นกันในงานประจำปี หรืองานประเพณีต่างๆ และนิยมเล่นตอนกลางคืนในช่วงฤดูหนาว

ผู้เล่น

เล่นได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ นิยมเล่นกันในหมู่ผู้ชายไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

อุปกรณ์การเล่น

ไม้ยาวมีกึ่ง หรือชั้นสำหรับเหยียบได้ ยื่นออกมาจากไม้

สถานที่เล่น

บริเวณลานกว้างทั่วไป ส่วนมากเล่นกันตามลานวัด ลานบ้าน หรือสนามของโรงเรียน โดยกำหนดให้มีเส้นเริ่มต้นและเส้นชัย ห่างกันประมาณ สามสิบเมตร

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๕

เรียงลำดับเหตุการณ์

คำชี้แจง เรียงลำดับเหตุการณ์โดยเขียนหมายเลขลงใน แล้วนำประโยคไปเขียนให้เป็นเรื่องราวต่อเนื่องกัน

- พี่โมโหแต่ก็ให้อภัยผมและชวนให้ผมหัดเดินบนไม้โยกเยก
- ผมวิ่งเข้าไปจับไม้ที่พี่เล่นเพราะอยากเล่นด้วย
- พี่ของผมหล่นจากไม้โยกเยก
- พี่กำลังเล่นเดินไม้โยกเยกอย่างตั้งใจ
- ผมสัญญาว่าต่อไปจะระวังตัวให้มากขึ้น
- ผมตกใจรีบขอโทษพี่

เรียบเรียงเรื่องราวได้ดังนี้

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

ภาษาไทยถิ่น – ภาษาไทยมาตรฐาน

ภาษาไทยถิ่น

ในประเทศไทย คนแต่ละภาคหรือแต่ละท้องถิ่น จะมีภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเป็นการเฉพาะ เรียกว่า ภาษาไทยถิ่น หรือภาษาท้องถิ่น หรือภาษาถิ่น ซึ่งแบ่งกว้าง ๆ เป็น ๔ ถิ่น คือ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยถิ่นกลาง และภาษาไทยถิ่นใต้ นิยมเรียกสั้น ๆ ว่า ภาษาเหนือ ภาษาอีสาน ภาษากลาง และภาษาใต้

ภาษาไทยถิ่นใช้ในการพูดมากกว่าการเขียน แต่ละภาษาอาจแตกต่างกันด้านเสียง คำ และการใช้คำ อย่างไรก็ตาม คนไทยโดยทั่วไปฟังผู้ใดพูดภาษาไทยถิ่นแล้ว ย่อมทราบว่าผู้นั้นพูดภาษาไทยถิ่นใด

ภาษาไทยถิ่นของแต่ละภาคยังแยกย่อยลงไปอีก เช่น ภาษาไทยถิ่นใต้ ยังมีภาษาที่ย่อยแตกต่างกันไปบ้าง เช่น ภาษาสงขลา ภาษานคร (นครศรีธรรมราช) ภาษาตากใบ (อำเภอในจังหวัดนราธิวาส) ภาษาสุราษฎร์ (สุราษฎร์ธานี)

ผู้กำเนิดในท้องถิ่นใด ผู้ที่สามารถใช้ภาษาไทยถิ่นใดได้ ควรภูมิใจในภาษาไทยถิ่นของตน ร่วมกันใช้สื่อสารในท้องถิ่น และในโอกาสอันควร รวมทั้งร่วมรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติต่อไป เนื่องจากภาษาไทยถิ่น สามารถสะท้อนเรื่องราว ประสบการณ์ และวัฒนธรรมแขนงต่างๆ ของท้องถิ่น แสดงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของผู้คน สังคม ในแต่ละท้องถิ่น แต่ละภาคได้เป็นอย่างดี

ภาษาไทยมาตรฐาน

ภาษาไทยมาตรฐานถือเป็นภาษาไทยถิ่นหนึ่งของประเทศไทย เนื่องจากมีภาษาไทยถิ่นต่างๆ กันตามภูมิภาค จึงจำเป็นต้องมีหรือกำหนดให้ภาษาไทยถิ่นใดถิ่นหนึ่งเป็นภาษากลาง เพื่อใช้ติดต่อสื่อสารร่วมกันทั่วประเทศ

ภาษากลาง ภาษาไทยกลาง หรือภาษาไทยมาตรฐาน ปัจจุบันถือเอาภาษาไทยกลางสำเนียงกรุงเทพฯ เป็นมาตรฐาน ใช้สื่อสารอย่างเป็นทางการทั้งในวงราชการ สถานศึกษา สื่อมวลชนโดยทั่วไป และสถาบันต่างๆ ในสังคมไทย

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบความรู้

ภาษาถิ่น ๔ ภาค

ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้	ความหมาย
ฉัน	เฮา / ข้าเจ้า	ข่อย	ฉาน	ฉัน
คิดถึง	กึดฮอด	คึดฮอด	ข้องใจ	คิดถึง
เธอ	คิง	เจ้า	เธอ	เธอ
มาก	จ้ำดนัก	หลาย	หมาก	มาก
รัก	ฮัก	ฮัก	หรั้ก	รัก
เพื่อน	เปื้อน	บักเสี้ยว	เพื่อน	เพื่อน
เดิน	เตียว	ย่าง	เดิน	เดิน
ตลาด	กาด	ลาด	หลาด	ตลาด
ดู	ผ่อ	เบ็ง	แล	ดู
สนุกมาก	ม่วนขนาด	ม่วนหลาย	หนุกจัง	สนุกมาก
โกหก	ซี้จู้	ซี้ตัว	ซี้ฮก	โกหก
กลับ	ปี้ก	กั๊บ	กั๊บ	กลับ
เชิญ	เจิน	เซิน	เชิญ	เชิญ
เด็ก	ละอ่อน	เติ้กน้อย	เติ้ก	เด็ก
พูด	อู้	เว้า	ແຫລງ	พูด
มะละกอ	บะก้วยเต็ด	บักหุ่ง	ลอกอ	มะละกอ
ช่าง	จ้าง	ช่าง	ฉ่าง	ช่าง
สับปะรด	บะชะนัต	บักนัต	หย่านัต	สับปะรด
อร่อย	ลำ	แซ่บ	หรอย	อร่อย
ทำงาน	เยียงงาน	เฮ็ดเวียต	ทำงาน	ทำงาน

ใบงานที่ ๐๖

ลากเส้นโยงคำ

คำชี้แจง ลากเส้นโยงคำภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาไทยถิ่นต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

 เรา	★	★	อู๋	
 ข้าว	★	★	เบิ่ง	
 มาก	★	★	บักหุ่ง	
 สนุก	★	★	คิดฮอด	
 พุด	★	★	เฮา	
 รongเท้า	★	★	เช่า	
 ดู	★	★	ล่ำ	
 คิดถึง	★	★	เก็บ	
 มะละกอ	★	★	ม่วน	
 อร่อย	★	★	หลาย	

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๗
เลือกคำที่กำหนดเขียนลงในช่อง

คำชี้แจง เลือกคำที่กำหนดไปเขียนลงในช่องโดยแยกตามภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ

เบิ่ง	จ้าง	เรื่อน	หลาด	โคมไฟ	
เว้า	มะละกอ	อู้คำเมือง	แหलग	บักหุ่ง	หรอย

ภาษาไทยถิ่นเหนือ

.....
.....
.....

ภาษาไทยถิ่นอีสาน

.....
.....
.....

ภาษาไทยถิ่นใต้

.....
.....
.....

ภาษาไทยมาตรฐาน

.....
.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

นิทาน เรื่อง กิ่งก่าได้ทอง

กิ่งก่าตัวหนึ่ง อาศัยอยู่ที่ซุ้มประตูอุทยาน (สวน) ของพระมหากษัตริย์ อยู่มาวันหนึ่งพระมหากษัตริย์เสด็จออกไปประพาสอุทยาน ครั้นเสด็จผ่านซุ้มประตู พระองค์ก็ทอดพระเนตรไปเห็นกิ่งก่าคลานลงมาจากซุ้มประตู มาอยู่ที่พื้นดินแล้วผงกหัวคล้ายถวายคำนับ พระองค์จึงตรัสถามอำมาตย์ที่ตามเสด็จว่า

“ท่านอำมาตย์ กิ่งก่าตัวนี้มันทำผงกๆ หัวอยู่ทำไม”

อำมาตย์จึงกราบทูลว่า “ขอเดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม เหตุที่กิ่งก่าผงกหัว เพราะมันมีความจงรักภักดีและถวายคำนับพระองค์ พระพุทธเจ้าข้า”

พระมหากษัตริย์ได้ทรงฟังดังนั้นก็พอพระทัย รับสั่งว่า

“เจ้าจงนำทองคำราคาสองไพ่มอบให้แก่เจ้าพนักงานผู้เฝ้าสวน ทุกวัน เพื่อนำไปซื้อเนื้อมาให้กิ่งก่ากิน”

อำมาตย์จึงไปดำเนินการตามที่ทรงมีรับสั่ง อยู่มาวันหนึ่งคนเฝ้าสวน นำทองไปซื้อเนื้อไม่ได้ จึงนำทองคำไปผูกคอกิ่งก่าไว้แทน

พอกิ่งก่าได้ทองคำราคาสองไพผูกคอ ก็เกิดความเยอหยิ่งถือดีคิดว่าตนนั้น ร่ำรวย แลมพระมหากษัตริย์ก็ทรงชุบเลี้ยง จึงรำพึงในใจว่า

“ต่อไปนี้ เราจะไม่ก้มหัวให้แก่ผู้ใดอีกอย่างเด็ดขาด” คิดแล้วก็วิ่งขึ้นไป ชูคอร้อนอยู่บนซุ้มประตูอุทยานอย่างทะนงตน

วันหนึ่งพอพระมหากษัตริย์เสด็จประพาสอุทยานเหมือนเช่นเคย พอพระองค์เสด็จถึงซุ้มประตูก็ทอดพระเนตรเห็นกิ่งก่าตัวเดิมชูคอร้อนอยู่บนซุ้มประตู เหมือนอวดว่ามีทองคำแขวนคอ ไม่ลงมาอยู่บนพื้นดินแล้วถวายคำนับ

เหมือนอย่างแต่ก่อน พระองค์ทรงแปลกพระทัย สงสัยจึงตรัสถามเจ้าพนักงานผู้เฝ้าอุทยานว่า

“นี่ท่านผู้เฝ้าสวน ช่วยบอกเราหน่อยซิว่าเหตุใดกิ้งก่าตัวนี้จึงไม่ประพฤติเหมือนแต่ก่อน”

เจ้าพนักงานผู้เฝ้าสวนจึงทูลตอบไปว่า

“ขอเดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม นับตั้งแต่ข้าพระพุทธเจ้าได้นำทองคำไปผูกคอกให้มันแล้ว กิ้งก่าตัวนี้ก็ไม่เคยก้มหัวทำคารวะแก่ผู้ใดเลย พระพุทธเจ้าข้า”

พระมหากษัตริย์เมื่อทรงทราบว่า กิ้งก่ามีใจกำเริบหยิ่งโโส เพราะเห็นว่าตนเองมีทองคำผูกคอกอยู่ก็กริ้ว จึงตรัสสั่งแก่เจ้าพนักงานผู้เฝ้าอุทยานว่า

“ท่านจงไปเอาทองคำที่ผูกคอกกิ้งก่านั้นออกเสีย และนับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไปท่านไม่ต้องไปซื้อเนื้อมาให้กิ้งก่ากินอีกเป็นอันขาด”

เป็นอันว่ากิ้งก่าอดได้กินเนื้อที่เคยได้รับพระราชทานแต่บัดนั้น

จากนิทานเรื่องนี้ ทำให้เกิดสำนวนว่า “กิ้งก่าได้ทอง” ขึ้น หมายถึง “ผู้ที่เย่อหยิ่ง เพราะได้ดีหรือมีทรัพย์สินเล็กน้อย”

นิทานพื้นบ้าน ชุด คติสอนใจ
รศ.วิเชียร เกษประทุม

บัตรคำ
การเล่นต่างๆ

กิ้งก่า

อุทยาน

กษัตริย์

พระเนตร

อำมาตย์

ภักดี

เยอหยิ่ง

ทะนง

พระทัย

กำเริบ

พระราชทาน

สำนวน

หยิ่งยโส

ประพาส

ผงก

ประพฤติ

ใบงานที่ ๐๘

คำกับความหมาย

คำชี้แจง จับคู่คำกับความหมายให้ถูกต้อง

๑. ภัคดี ก. โวหาร ทำนองพูด ถ้อยคำที่เรียบเรียง

๒. กำเริบ ข. ไปต่างถิ่นหรือต่างแดนไปเที่ยว

๓. สำนวน ค. รุนแรงขึ้น เหมิเกริม

๔. ประพาส ง. ความจงรัก ความเลื่อมใส

๕. ทะนง จ. ยกหัวขึ้นน้อยๆ

๖. ผงก ฉ. ถือตัว หยิ่งในเกียรติของตัว

๗. เย่อหยิ่ง ช. สนวน

๘. อุทยาน ซ. ถือตัว อวดดี

๙. ประพฤติ ฅ. ซ้ำราชการ ที่ปรึภษา

๑๐. อ้ามาตย์ ญ. การกระทำหรือปฏิบัติตน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๙
ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่าน

คำชี้แจง ตอบคำถามจากนิทานเรื่อง กิ้งก่าได้ทอง

๑. กิ้งก่า จัดเป็นสัตว์ประเภทใด

ตอบ.....
.....

๒. ทำไมกิ้งก่าจึงผงกหัว

ตอบ.....
.....

๓. เพราะเหตุใดกิ้งก่าจึงเยอหยิ่งกับทุกคนที่พบเห็น

ตอบ.....
.....

๔. จากเรื่องแสดงว่ากิ้งก่ามีลักษณะนิสัยอย่างไร

ตอบ.....
.....

๕. ถ้านักเรียนเป็นกิ้งก่าจะประพฤติตัวอย่างกิ้งก่าหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ การเขียนเรื่องจากภาพ

การเขียนเรื่องจากภาพเป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยนำรายละเอียดจากภาพเป็นพื้นฐานการเขียน มีการสอดแทรกประสบการณ์และจินตนาการให้เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ

แนวทางการเขียนเรื่องจากภาพ

๑. พิจารณาคุณภาพแล้วเขียนคำจากภาพที่เห็น จะได้คำเพื่อนำมาเรียบเรียง เป็นประโยค
๒. พิจารณาบริบทของภาพว่า เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ใด ประเพณีใด วัฒนธรรมใด เขียนเป็นคำ เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นประโยค
๓. นำคำที่เห็น และคำที่เป็นบริบท มาเรียบเรียงเป็นประโยค
๔. พิจารณาประโยค เพื่อเรียบเรียงเป็นเรื่องราว
๕. ให้ความรู้การใช้คำเชื่อม คำเชื่อมคำ ประโยคเชื่อมประโยค คำสรรพนาม คำแทนคำนาม
๖. นำประโยคเรียบเรียงเป็นเรื่องราว แทรกจินตนาการ เชื่อมโยงประสบการณ์
๗. อ่านเรื่อง และปรับปรุงเนื้อหา
๘. ตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจ
๙. คัดลอกใหม่ด้วยลายมือที่อ่านง่าย

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การเขียนเรื่องจากภาพ

เรื่อง เกือบไปแล้ว

แต้ว แจ้ว และแจ้น เป็นเพื่อนรักกันมาก วันหนึ่งเด็กทั้งสาม
ออกความคิดเห็นว่าจะไปเที่ยวสวนสนุกแห่งหนึ่ง และตกลงกันว่าจะไปลองเรือ
เล่นกันที่แก่งน้ำตกในวันเสาร์

เมื่อถึงวันนัด แต้ว แจ้ว และแจ้นมาเจอกันในสวนสนุก เด็กทั้งสาม
ชวนกันไปเช่าเรือเล่นที่น้ำตก แต้ว แจ้ว และแจ้นเล่นกันสนุกมาก

เมื่อนั่งเรือไปเรื่อยๆ แต้ว แจ้ว และแจ้นรู้สึกว่่าน้ำเริ่มแรงขึ้นเรื่อยๆ

“ทำไมน้ำแรงจังนะ” แต้วสงสัย แล้วแต้วก็เห็นน้ำตกอยู่ข้างหน้า
แต้วรีบบอกแจ้ว และแจ้น เด็กทั้งสามคนกลัวมาก พอเรือมาถึงน้ำตก
เรือก็หล่นลงมากับน้ำตก แต้ว แจ้ว และแจ้นคิดว่าจะต้องตายแน่ๆ

“เอ๊ะ! ทำไมพวกเราถึงไม่ตายนะ” ทั้งสามคนพูดขึ้นพร้อมกัน
แต้ว แจ้ว และแจ้น หันไปดูเห็นน้ำตกมันไม่สูงมากนัก แก่งน้ำตกสูง
แค่ ๑ เมตร แต้วพูดว่า

“เกือบไปแล้ว ถ้าสูงกว่านี้พวกเราต้องตายแน่ๆ เลย”

เด็กทั้งสามคนคิดว่าจะไม่มาเล่นอย่างนี้อีกแล้ว

ใบงานที่ ๑๐

แต่งประโยคจากภาพ

คำชี้แจง เขียนเรื่องจากภาพ พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

๑. เขียนคำจากภาพ แล้วนำมาแต่งประโยค

คำ	ประโยค
ตัวอย่าง	
บ้านทรงไทย	บ้านทรงไทยจะมีหน้าจั่วแหลม
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้

คำ	ประโยค
ตัวอย่าง	
ความสุข	เด็กๆ เล่นกันอย่างมีความสุข
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. เขียนเรื่องจากภาพโดยนำคำและประโยคมาเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราว

.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๑

เขียนเรื่องจากภาพ

คำชี้แจง เขียนเรื่องจากภาพต่อ ให้จบเรื่อง

เรื่อง.....

วันเด็กปีนี้ หนูจุกกับหนูแกละชวนเพื่อนๆ ไปเที่ยวงานที่.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๒

เขียนเรื่องสั้นๆ

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดให้ไปเขียนเป็นเรื่องสั้น ๆ พร้อมกับตั้งชื่อเรื่อง

ร่ม ร้อน อากาศ นื่องพลอย
ของฝาก มะม่วง ฝน คุณยาย ตะกร้า

เรื่อง.....

Handwriting practice area with multiple sets of horizontal lines for writing.

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๓

เขียนเรื่องจากภาพ

คำชี้แจง เขียนเรื่องจากภาพที่กำหนดให้ พร้อมกับระบายสีให้สวยงาม

.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ อ่านคล่องท่องถิ่น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. การละเล่นของเด็กไทยชนิดใดที่เล่นได้คนเดียว

- ก. ม้าก้านกล้วย ข. รีรีข้าวสาร ค. มอญซ่อนผ้า

๒. ใครเป็นคนร้องเพลง งูกินหาง

- ก. ทุกคน ข. พ่องู ค. แม่งู

๓. ข้อใดไม่ใช่การละเล่นของเด็กไทย

- ก. กาฟักไข่ ข. หมากเก็บ ค. วิ่งแข่ง

๔. “ไปดูช้าง” ถ้าไปภาคอีสานจะพูดว่าอย่างไร

- ก. ไปผ่อ้าง ข. ไปแลฉ่าง ค. ไปเบิ่งช่าง

๕. ภาพนี้ภาษาถิ่นอีสานเรียกว่าอะไร

- ก. ลอกอ ข. บักหุ้ง ค. บะก้วยเต็ด

๖. ส่วนใดของต้นกล้วยที่ใช้ทำม้าก้านกล้วย

- ก. ปลี ข. ก้านใบ ค. ลำต้น

๗. ข้อใดเป็นภาษาถิ่นใต้ทุกคำ

- ก. ซ้อย เว้า ข. ซี้จู้ ฮัก ค. แหลง ทรอย

๘. ข้อใดเป็นภาษาถิ่นเหนือของ “ฉันจะไปตลาด”

ก. เขาจะไปลาด

ข. เขาจะไปกาด

ค. เขาจะไปหลาด

๙. คำภาษาถิ่นว่า “คิดฮอด” มีความหมายว่าอะไร

ก. สนุก

ข. โง่หก

ค. คิดถึง

๑๐. คำว่า “แอ่ว” เป็นคำในภาษาถิ่นภาคใด

ก. ภาษาถิ่นกลาง

ข. ภาษาถิ่นเหนือ

ค. ภาษาถิ่นอีสาน

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒
อ่านคล่องท่องถื่น

การละเล่นมอญซ่อนผ้า

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

อุปกรณ์การเล่น ผ้า ๑ ผืน

วิธีเล่น

๕. มีผ้า ๑ ผืน เป็นอุปกรณ์การเล่น จับไม้สั้นไม้ยาว เลือกคนที่เป็นมอญ คนอื่นๆ นั่งล้อมวง คนที่เป็นมอญถือผ้าไว้ในมือเดินวนอยู่นอกวง

๖. คนที่นั่งล้อมวงอยู่จะร้องเพลง ระหว่างนั้นคนที่เป็นมอญ จะทิ้งผ้าไว้หลังใครก็ได้แต่ต้องอำพรางแก้มแสดงว่ายังถือผ้าอยู่

๗. เมื่อคนที่เป็นมอญเดินกลับมา ถ้าผ้ายังอยู่ที่เดิมก็หยิบผ้าไล่ตี ผู้ที่มอญทิ้งผ้าไว้ ผู้เล่นนั้นต้องวิ่งหนีไป รอบๆ วง แล้วจึงนั่งได้ ผู้เป็นมอญ จะเดินวนต่อไป หาทางวางผ้าให้ผู้อื่นใหม่

๘. ถ้าใครรู้สึกตัวคลำพบผ้าจะวิ่งไล่ตีมอญไปรอบวง ๑ รอบ มอญต้องรีบวิ่งหนีมานั่งแทนที่ คนไล่ก็ต้องเป็นมอญแทน

บทร้องประกอบ

“มอญซ่อนผ้า ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง ไว้นอนไว้นี้ ฉันจะตีกันเธอ”

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ปริศนาคำทายภาษาถิ่น

ภาคกลาง

๑. อะไรเอ่ย สูงเทียมฟ้า ต่ำกว่าหญ้านิดเดียว
๒. อะไรเอ่ย เอวบางบาง ขึ้นต้นยางสูงลิบ

ภาคเหนือ

๓. อะหยังเอ้าะ กั้นซี่ฟ้า หน้าละแห่ลัดดิน
๔. อะหยังเอ้าะ ซีมอดค่าง ซี้ล้าंगลอด

ภาคอีสาน

๕. แม่นหยังเอ่ย ตัดกกบ่ตาย ตัดปลายบ่เหี่ยว
๖. แม่นหยังเอ่ย ห้อยอยู่หลัก บ่ตักกะเต็ม

ภาคใต้

๗. อะไรรหา แปรตีนเดินมา หลังคามุงสังสี
๘. อะไรรหา ต้นเท่าหม้อ เป็นโลกช่อเดียว

การละเล่นโพงพาง

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

วิธีเล่น

๔. เริ่มต้นเลือกคนที่เป็นปลา โดยการจับไม้สั้นไม้ยาว เอาผ้าผูกตา คนที่เป็นปลาแล้วหมุน ๓ รอบ ผู้เล่นคนอื่นๆ ล้อมวงจับมือกันเดิน เป็นวงกลมพร้อมร้องเพลงประกอบ

๕. เมื่อจบเพลงนั่งลง ถามว่า "ปลาเป็นหรือปลาตาย" ถ้าตอบว่า "ปลาเป็น" คนที่อยู่รอบวงจะขยับเขยื้อนหนีได้ ถ้าบอก "ปลาตาย" จะต้องนั่งอยู่เฉยๆ

๖. ผู้ที่เป็นปลา ซึ่งถูกปิดตาจะต้องทายว่า ผู้ที่ถูกจับได้เป็นใคร ชื่ออะไร ถ้าทายถูกผู้ที่ถูกจับ ก็ต้องมาเป็นปลาและปิดตาแทน ถ้าทายผิด ผู้ที่เป็นปลาจะต้องเป็นปลาต่อไป

บทร้องประกอบ

“ โพงพางเอ๋ย ปลาเข้าลอด
ปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง
โพงพางเอ๋ย นกกระยางเข้าลอด
เสื่อปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง
กินปลาเป็นหรือกินปลาตาย ”

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เกมหาคำจากตาราง

คำชี้แจง หาคำจากตารางแล้วเขียนลงในกลุ่มให้ครบถ้วน

ถ	น	น	เ	ชี	ย	น
วิ	ส	ท	แ	ม่	ไ	กั
ง	ช	ฉั	ซ	แ	กั	ว
เ	ดิ	น	บ	ว	บ	ล
ม	ห้	ย	วั	ด	พ	ผ
อ	ว	ท	ถ	า	ง	ม
ง	เ	ธ	อ	ใ	ค	ร
ก	ร	ะ	โ	ด	ด	เ
ซั	า	เ	ลื	บ	ฮ	ข
ส	ะ	มี	อ	ศ	ร	า

คำนาม

.....

คำกริยา

.....

คำสรรพนาม

.....

การเล่นตะลือกตอกแตก

การเล่นตะลือกตอกแตก เป็นการเล่นที่เด็กๆ ทั้งหญิงชาย สมัยก่อนนิยมเล่นกันเป็นประจำ เพราะเล่นแล้วสนุกสนาน ตื่นเต้น ต้องใช้ไหวพริบสติปัญญาในการโต้ตอบกันตลอดเวลา

ในการเล่นตะลือกตอกแตก จะเล่นกันกี่คนก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ เล่นกันประมาณ ๖ - ๘ คน แบ่งเป็น ๒ ฝ่าย เป็นผี ๑ คน ส่วนที่เหลือ เป็นชาวบ้าน เมื่อเริ่มเล่นฝ่ายชาวบ้านจะมายืนรวมกลุ่มกันที่พื้นดินที่เป็น ลานกว้าง ฝ่ายที่เป็น “ผี” มายืนหันหน้าเข้าหากัน แล้วทำท่าเคาะประตู พร้อมกับทำเสียง ก๊อก ก๊อก ก๊อก ฝ่ายชาวบ้านพูดว่า “ตะลือกตอกแตก มาทำไม” แล้วมีการโต้ตอบกันดังนี้

ชาวบ้าน : ตะลือกตอกแตก มาทำไม	→	ผี : มาซื้อดอกไม้
ชาวบ้าน : ซื้อดอกอะไร	→	ผี : ดอกจำปี
ชาวบ้าน : ไม่มี	→	ผี : ดอกจำปา
ชาวบ้าน : ไม่มา	→	ผี : ดอกมะลิ
ชาวบ้าน : ยังไม่ผลิ	→	ผี : ดอกกุหลาบ
ชาวบ้าน : ยังไม่ทราบ	→	ผี : ดอกแก้ว
ชาวบ้าน : ไม่มีแล้ว	→	ผี : ไปดูหนังกันไหม
ชาวบ้าน : เรื่องอะไร	→	ผี : เรื่องผีดิบ
ชาวบ้าน : ไม่มีสตางค์	→	ผี : จะออกให้
ชาวบ้าน : ไม่มีเสื้อผ้าใส่	→	ผี : จะหาให้
ชาวบ้าน : ไปก็ไป.....		

ชาวบ้านทั้งหมดก็เดินตามผีไป ๑ รอบ แล้วผู้เล่นคนหนึ่งก็ทำเสียง
หมาหอน

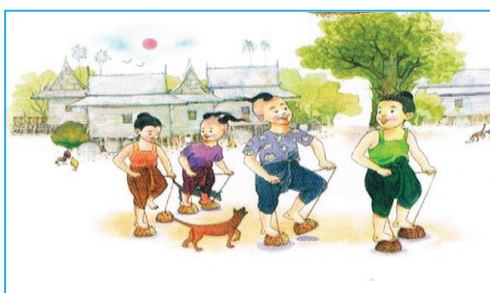
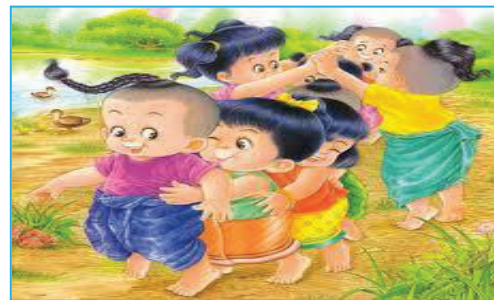
- ชาวบ้าน : หมาทำไมจึงหอน → ผี : มันเห็นผี
 บ้าน : ผมเธอทำไมถึงยาว → ผี : ฉันไว้ผม
 บ้าน : เล็บเธอทำไมถึงยาว → ผี : ฉันไว้เล็บ
 บ้าน : หน้าเธอทำไมจึงขาว → ผี : ฉันผัดหน้า(ทาแป้ง)
 บ้าน : ตาเธอทำไมจึงโป้ → ผี : ฉันเป็นผี

ชาวบ้านตกใจกลัวพากันวิ่งหนีให้เร็วที่สุด ผีก็วิ่งไล่จับถ้าจับใครได้คน
นั้นก็ต้องเป็นผีแทน แล้วก็เริ่มเล่นตะลือกตอกตอกแต่ก็ใหม่

การเล่นตะลือกตอกตอกตอก มีประโยชน์ เด็กได้ออกกำลังกาย
ใช้ไหวพริบ สติปัญญาในการโต้ตอบ บทเจรจาโต้ตอบระหว่างชาวบ้าน
กับผี เป็นการฝึกการใช้คำเรียกชื่อต่างๆ คำกริยาอาการ ช่วยให้เด็กๆ
สามารถใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้คล่องแคล่วและถูกต้อง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เกมแข่งขันบอกชื่อการละเล่นของไทย บัตรภาพ

บัตรคำ
เกมแข่งขันบอกชื่อการละเล่นของไทย

ม้าก้านกล้วย

ขี่ม้าส่งเมือง

หมากเก็บ

ซ่อนแอบ

กาฬไช

งูกินหาง

รื้อข้าวสาร

เดินกะลา

ขาโลกแตก

เล่นตีวงล้อ

บทร้องเล่น จ้าจี้ผลไม้

จ้าจี้ ผลไม้

ขนุน น้อยหน้า

ละมุด ลำไย

มะกรูด มะนาว

ฟักแพง แดงโม

แตงไทย แตงกวา

พุทรา มังคุด

มะเฟือง มะไฟ

มะพร้าว ส้มโอ

ไชโย โห้ฮิ้ว

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓

ปริศนาคำไทย

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ ปรัชญาคำไทย **ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒**

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดอ่านคำว่า “แข็ง” ถูกต้อง
 - ก. ขอ – แอ – งอ – แข็ง
 - ข. ขอ – แอะ – งอ – แข็ง
 - ค. ขอ – เอะ – งอ – แข็ง

๒. ข้อใดเป็นความหมายของการ “เบียดเบียน”
 - ก. แคลงใจ สงสัย
 - ข. ทำให้เดือดร้อน
 - ค. ไม่ทำไม่เอาใจใส่

๓. “ความรู้สึกไม่ยากทำหรือคิดไม่ยากแสดงอาการใดๆ”
เป็นความหมายของคำในข้อใด
 - ก. เบียดเบียน
 - ข. เกียจคร้าน
 - ค. สันติ

๔. ควรเติมคำใดลงในช่องว่าง “ดอก_____”
 - ก. เป็ด
 - ข. เห็น
 - ค. เข็ม

๕. ข้อใดออกเสียงอ่านสระเหมือนคำว่า “ตัดแปะ”
 - ก. จับแกะ
 - ข. ังดแงะ
 - ค. ช้องแวะ

๖. ข้อใดมีพยัญชนะไม่ออกเสียงทุกคำ
- ก. กิจวัตร สมัคร
 - ข. กิจวัตร ผักกาด
 - ค. กิจวัตร รื่นเริง
๗. คำในข้อใดมีสระไม่ออกเสียงทุกคำ
- ก. เพชร ศีรษะ
 - ข. อนุมัติ ธนาณัติ
 - ค. อนุมัติ ลิตร
๘. ข้อใดอ่านถูกต้อง
- ก. รสชาติ อ่านว่า รด - ชา - ตี
 - ข. กิจวัตร อ่านว่า กิด - วัด
 - ค. กิโลเมตร อ่านว่า กิ - โล - เมด
๙. เข็นครกขึ้นภูเขา มีความหมายตรงกับข้อใด
- ก. การทำงานที่ต้องใช้ความพยายาม
 - ข. การทำงานที่ได้เงินเล็กๆ น้อยๆ
 - ค. อย่าประมาทต้องเตรียมให้พร้อม
๑๐. ข้อใดเป็นประโยค
- ก. จดความรู้ไว้นะ
 - ข. เต็มห้องไปหมดแล้ว
 - ค. ฉันอ่านหนังสือทุกวัน

ใบความรู้

เรื่อง การคัดลายมือ

ในการเรียนภาษาไทยเบื้องต้น นักเรียนจำเป็นต้องฝึกคัดลายมือ เริ่มจากการฝึกลีลาเส้นแบบต่างๆ และฝึกคัดตัวอักษรทั้งพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ฯลฯ ประกอบเป็นคำ ประโยค ข้อความ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง

แบบการฝึกคัดลายมือที่ฝึกคัด มีตัวบรรจงเต็มบรรทัด ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ตัวหวัดแกมบรรจง ถ้านักเรียนตั้งใจฝึกด้วยความอดทน เพียรพยายาม เมื่อคัดได้ดี สวยงามแล้ว จะชื่นชมความสามารถของตน รักและภูมิใจในตัวอักษรไทยของเรา

ข้อควรปฏิบัติในการฝึกคัดลายมือ

๑. นั่ง จับดินสอด้วยท่าทางและวิธีที่ถูกต้อง
๒. วางสมุดตรงและอยู่ในระยะที่เหมาะสม
๓. เขียนตัวอักษรถูกต้องตามแบบการเขียนตัวอักษรไทย
๔. เขียนพยัญชนะจรดเส้นบรรทัด บน – ล่าง ในกรณีที่คัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด
๕. วางตำแหน่งสระและวรรณยุกต์ที่ประสมพยัญชนะให้ถูกต้อง
๖. เว้นช่องไฟระหว่างตัวอักษร เว้นวรรคเล็ก วรรคใหญ่ให้ถูกต้อง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บัตรคำ

เหาะเหาะ

ธรรมะ

เรือแรง

เข้มแข็ง

ห้องแหวะ

เสฟ

เหลาะเหละ

พั่น

ขมขื่น

มิตร

ยุ่งยิบ

เท่าเทียม

ใบงานที่ ๐๑

คำและความหมาย

คำชี้แจง จับคู่บัตรคำและบัตรความหมาย

พนัน	คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา
เรี่ยวแรง	แข็งแรงในการทำงาน ขยันขันแข็ง
มิตร	ทำเป็นเล่น ไม่เอาจริงจัง
เท่าเทียม	เล่นเอาเงินหรือสิ่งอื่น โดยอาศัยความชำนาญ เล่นหลอหลวม และโชค
เหลาะแหละ	เพื่อนรักใคร่คุ้นเคย
ยุ่งยิ่น	เสมอหน้า , ทัดเทียม

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

การตอบคำถาม การตั้งคำถามจากการอ่านการฟัง

การตอบคำถามจากการอ่านและการฟัง

ในชีวิตประจำวัน ทุกคนมักได้รับสารจากบุคคลต่างๆ และจำเป็นต้องหาความรู้ ความคิดจากการฟังและการอ่านอยู่เสมอ ในการเรียนนักเรียนจำเป็นต้องฟังความรู้ ฟังคำสั่งสอนจากครูผู้สอนและบุคคลในโรงเรียน รวมทั้งต้องอ่านหนังสือและอ่านจากสื่อต่างๆ ด้วย

เมื่อมีการฟังและการอ่านแล้ว ก็อาจจำเป็นต้องตอบคำถามไม่ว่าโอกาสใดที่จะต้องตอบคำถาม เราควรพิจารณาและปฏิบัติ ดังนี้

๑. ต้องจับประเด็นให้ได้ว่าผู้ถามถามอะไร อย่างไร เช่น คำถามมีคำว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ก็ตอบให้ตรงตามที่คุณถามต้องการ

๒. ต้องตอบให้ครบทุกประเด็นที่ถาม เช่น บางคำถามมีคำว่า หรือ หรือไม่ ไหม ใช่ไหม ก็ต้องตอบรับหรือปฏิเสธ แต่ถ้ามีคำถามต่อว่า อย่างไร ทำไม ด้วย ก็ต้องตอบมีรายละเอียดประกอบเหตุผลการตอบรับหรือปฏิเสธนั้น

๓. ต้องตอบด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ไม่ว่าจะโดยการพูดหรือการเขียน ในการพูดควรมีหางเสียงที่นุ่มนวล ถ้าฟังคำถามไม่ชัดเจน ต้องขอร้อง และพูดอย่างสุภาพให้ผู้ถามถามคำถามใหม่

การตั้งคำถามจากการอ่านและการฟัง

ในปัจจุบัน ถือว่า การรู้จักตั้งคำถามมีความสำคัญ เนื่องจากช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจจากการเรียนรู้ได้มากขึ้น และคำถามที่คมคาย ลึกซึ้ง จะสะท้อนความฉลาดหลักแหลมของผู้ถามอีกด้วย

ในการตั้งคำถามควรพิจารณาและปฏิบัติ ดังนี้

๑. ตั้งคำถามให้ชัดเจนว่าสงสัยในเรื่องใด ใช้คำประกอบคำถามให้ตรงประเด็นที่ต้องการถาม คำประกอบคำถาม เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อาจใช้ขึ้นต้นประโยคหรือท้ายประโยคก็ได้ คำถามลักษณะนี้ คำตอบที่ถูกต้องจะมีคำตอบเดียว

๒. ตั้งคำถามถามความคิดเห็น หรือแสดงความคิดเห็น และถามว่า เห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร มักใช้คำประกอบคำถามว่า ทำไม อย่างไร เพราะเหตุใด คำถามลักษณะนี้ คำตอบเป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัว อาจตอบได้ต่างๆ

๓. พยายามใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ ได้ใจความในการถามและมีน้ำเสียงที่สุภาพเรียบร้อย ไม่แสดงปมเด่น หรือขัดจังหวะผู้ตอบขณะตอบ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทอ่าน สุขอยู่ที่ใด

สุขที่ไม่เหยาะเหยะ	ธรรมะณะมุ่งมั่นหมาย
สุขที่รักษากาย	ให้เข้มแข็งเรียวแรงดี
สุขที่ไม่ข้องแวง	น้ำเมาและน้ำหลากสี
สุขที่เสพสิ่งดี	ไม่ติดที่เที่ยวกลางคืน
สุขที่ไม่เหลาะแหละ	พนนไม่แตะจะขมขื่น
สุขที่มีตรยังยืน	สุขใดอื่นหาเท่าเทียม

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๒ คัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด บทร้อยกรอง สุขอยู่ที่ใด

Handwriting practice lines consisting of 15 sets of horizontal lines. Each set includes a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๓
ตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง ตอบคำถามจากบทร้อยกรอง สุขอยู่ที่ใด

๑. ยกตัวอย่างการกระทำที่เหยาะเหยะ

๒. ยกตัวอย่างการรักษาร่างกายให้เข้มแข็งอย่างน้อย ๒ ข้อ

๓. บอกประโยชน์ของการไม่ดื่มสุราและติดยาเสพติดอย่างน้อย ๒ ข้อ

๔. นักเรียนคิดว่าตนเองจะมีความสุขจากการทำและไม่ทำสิ่งใดบ้าง
บอกอย่างน้อย 2 ข้อ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทอ่าน

เรื่อง เหมียวหลงทาง

เช้าตรู่วันหนึ่ง ขณะที่ปูเป้ นั่งรอใส่บาตรอยู่หน้าบ้านก็ได้ยินเสียงร้องเหมียวๆ

“พ่อครับๆ ลูกแมวใครไม่รู้หลงมา น่าสงสารมากเลย” ปูเป้ ตะโกนเรียกพ่อสุดเสียง เมื่อเห็นลูกแมวผอมโซ ตัวหนึ่งนอนคุดคู้อยู่ซอกประตูรั้วบ้าน

ขณะที่ตะโกนเรียกพ่อ ปูเป้ ค่อยๆ อุ้มลูกแมวที่ตัวสั่นด้วยความหวาดกลัวไว้ในอ้อมแขน

“โอ! ไม่ต้องกลัวๆ ตัวเปียกน้ำค้างด้วย” ปูเป้ พุดเบาๆ

“อ้าว! ลูกแมวของใครล่ะลูก” พ่อถามปูเป้

“ไม่ทราบครับ น่าสงสารจัง คงจะหลงทางมาเมื่อคืนนี้”

ปูเป้ ก็กับพ่อช่วยกันเอาน้ำและอาหารให้ลูกแมวกิน ให้นอนในกรง ป้องกันสัตว์อื่นมาทำร้าย และทำป้ายประกาศ “ลูกแมวหาย” ติดไว้ที่รั้วบ้าน พอบ่ายๆ มีคุณป้าคนหนึ่งมาบอกว่า เป็นเจ้าของลูกแมวซึ่งหายไปตั้งแต่เมื่อคืนก่อน

ปูเป้ ก็กับพ่อดีใจมากที่เจ้าเหมียวได้กลับไปอยู่กับเจ้าของ ก่อนกลับคุณป้าขอบใจปูเป้ที่เป็นเด็กดี มีความเมตตากรุณา ช่วยเหลือเจ้าเหมียวไว้ และอวยพรให้มีความสุขความเจริญ

ใบงานที่ ๐๔

ตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านเรื่อง เหมียวหลงทาง แล้วตอบคำถาม

๑. ปูเป่ตื่นแต่เช้าตรู่เพราะอะไร

๒. ปูเป่ตะโกนเรียกพ่อทำไม

๓. พ่อและปูเป่ ช่วยกันแก้ปัญหาอย่างไร

๔. ปูเป่เป็นตัวอย่งที่ดีในเรื่องใดบ้าง

๕. ถ้านักเรียนเจอสัตว์หลงทางมา นักเรียนจะทำอย่างไร

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

การอ่าน สระเอะ สระแอะ ไม้ไตคู่

สระ ะ อ่านว่า เอะ เป็นสระเสียงสั้น

พยัญชนะต้นเขียนอยู่ระหว่าง สระ ะ กับ สระ ะ เช่น

เตะ อ่านว่า ตอ - เอะ - เตะ

เปะ อ่านว่า ปอ - เอะ - เปะ

เละ อ่านว่า ลอ - เอะ - เละ

เทะ อ่านว่า ทอ - เอะ - เทะ

สระ ะ เมื่อมีตัวสะกดจะเปลี่ยนรูปเป็นไม้ไตคู่ เช่น

เจ็บ อ่านว่า จอ - เอะ - บอ - เจ็บ

เต็ม อ่านว่า ตอ - เอะ - มอ - เต็ม

เผ็ด อ่านว่า ผอ - เอะ - ดอ - เผ็ด

เล็ก อ่านว่า ลอ - เอะ - กอ - เล็ก

เห็น อ่านว่า หอ - เอะ - นอ - เห็น

สระ แะ อ่านว่า แอะ เป็นสระเสียงสั้น

พยัญชนะต้นอยู่ระหว่าง สระ แะ กับ สระ ะ เช่น

แกะ อ่านว่า กอ - แอะ - แกะ

แตะ อ่านว่า ตอ - แอะ - แตะ

แปะ อ่านว่า ปอ - แอะ - แปะ

แคะ อ่านว่า คอ - แอะ - แคะ

และ อ่านว่า ลอ - แอะ - และ

แพะ อ่านว่า พอ - แอะ - แพะ

แทะ อ่านว่า ทอ - แอะ - แทะ

สระ แะ เมื่อมีตัวสะกดจะเปลี่ยนรูปเป็น ไม้ไตคู่ เช่น

แข็ง อ่านว่า ขอ - แอะ - งอ - แข็ง

แบบฝึกอ่าน

อ่านสระ

เ_ะ	อ่านว่า	เอะ
แ_ะ	อ่านว่า	แอะ
เ_ะ	อ่านว่า	ไม้ไต่คู้

อ่านแจกลูก

อักษรกลาง

	เ_ะ	แ_ะ
ก	เกะ	แกะ
ต	เตะ	แตะ
ป	เปะ	แพะ

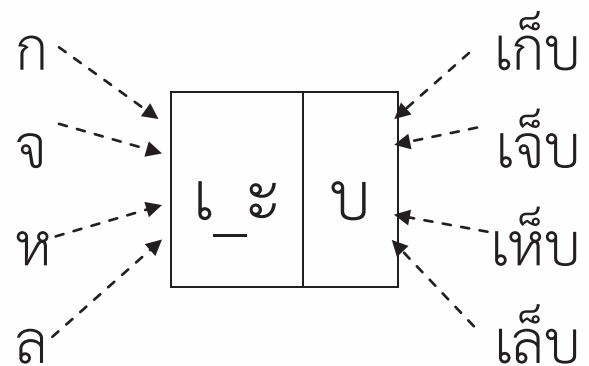
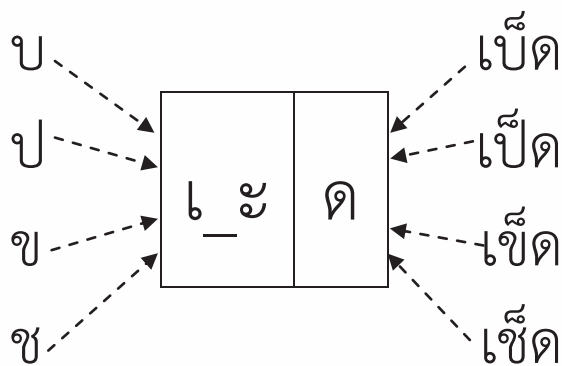
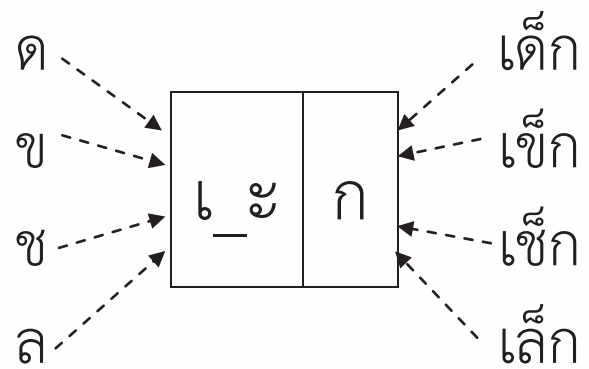
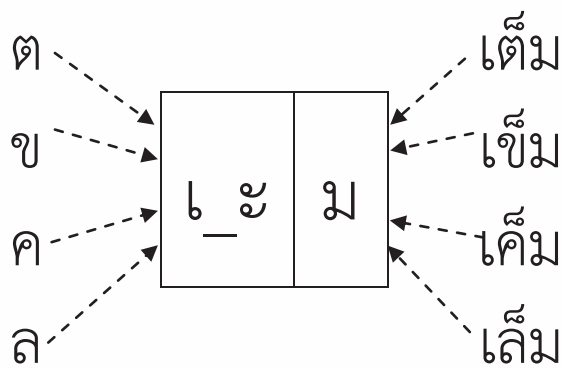
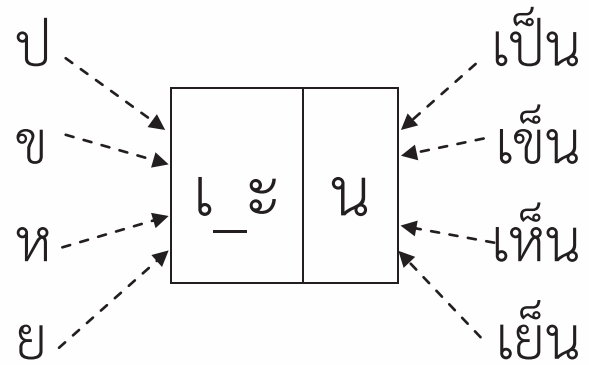
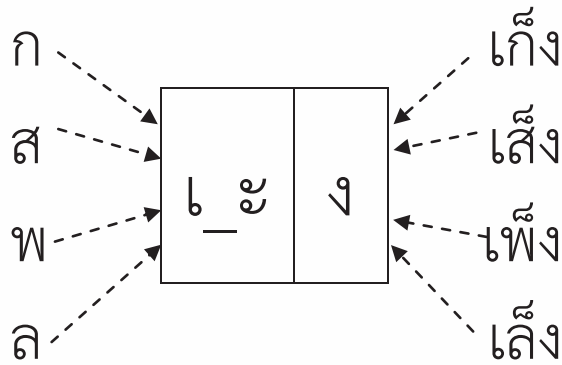
อักษรสูง

	เ_ะ	แ_ะ
ข	เขะ	แฮะ
ฉ	เชะ	แฮะ
ฬ	เฬะ	เฬะ

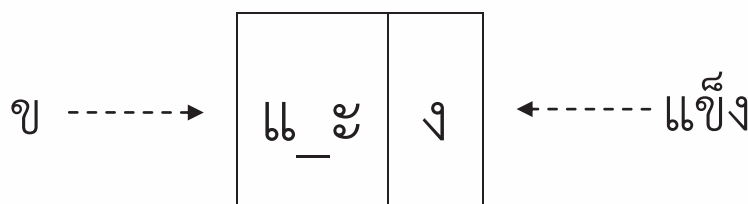
อักษรต่ำ

	เ_ะ	แ_ะ
ค	เคะ	แคะ
น	เนะ	แนะ
ล	เละ	และ

สระ ะ มีตัวสะกด เปลี่ยนรูป ะ เป็น ั (ไม้ไต่คู่)

สระ ะ มีตัวสะกด เปลี่ยนรูป ะ เป็น ั (ไม้ไต่คู่)

อ่านสะกดคำ

คำ	พยัญชนะ	สระ	ตัวสะกด	สะกดว่า	อ่านว่า
เด็ก	ด	เ_ะ	ก	ดอ - เอะ - กอ	เด็ก
เก็บ	ก	เ_ะ	บ	กอ - เอะ - บอ	เก็บ
เห็น	ห	เ_ะ	ด	หอ - เอะ - ดอ	เห็น
เกี๊ยว	ก	เ_ะ	ย	กอ - เอะ - ยอ	เกี๊ยว
เกลือ	ก	เ_ะ	ด	กอ - เอะ - ดอ	เกลือ
เหม็น	ม	เ_ะ	น	หมอ - เอะ - นอ	เหม็น
เหล็ก	ล	เ_ะ	ก	หอ - ลอ - เอะ - กอ	เหล็ก
แข็ง	ข	แ_ะ	ง	ขอ - แอะ - งอ	แข็ง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

แบบฝึกอ่าน

เตะ

แตะ

ละ

และ

เกะ

เกาะ

เด็กเล็ก

เก็บเห็ด

เช็ดเล็บ

เห็นเปิด

น้ำแข็ง

แข็งแรง

เข้มแข็ง

ดินแข็ง

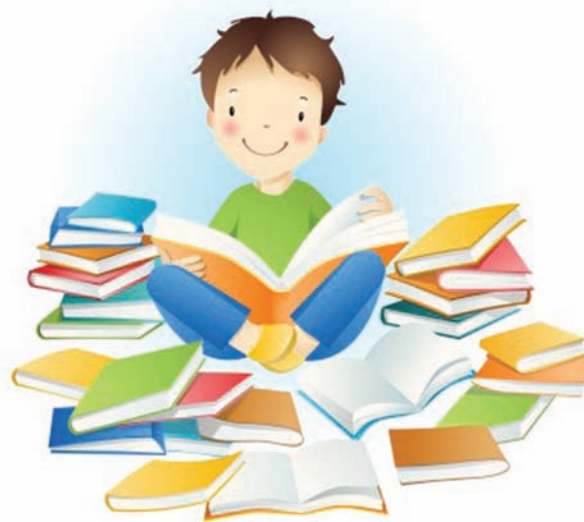
จัดแะ

แะมา

แะหู

แะนำ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๕

คัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม

เตะ	แตะ	ละ	และ	เหะ	แหะ
เด็กเล็ก	เก็บเห็ด	เช็ดเล็บ	เห็นเบ็ด		
น้ำแข็ง	แข็งแรง	เข้มแข็ง	ดินแข็ง		

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๖

เขียนแจกลูกสะกดคำ

คำชี้แจง คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม

พยัญชนะต้น	สระ	ตัวสะกด	คำ
<u>ตัวอย่าง</u> ก	เ_ะ	บ	เก็บ
๑. ข	เ_ะ	ม	เข็ม
๒. จ	เ_ะ	ด	เจ็ด
๓. ป	เ_ะ	น	เป็น
๔. อ	เ_ะ	ด	เอ็ด
๕. ด	เ_ะ	ด	เด็ด
๖. ล	เ_ะ	ม	เล็ม
๗. ค	เ_ะ	ม	เค็ม
๘. ห	เ_ะ	บ	เห็บ
๙. ย	เ_ะ	บ	เย็บ
๑๐. ต	เ_ะ	ม	เต็ม

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๗

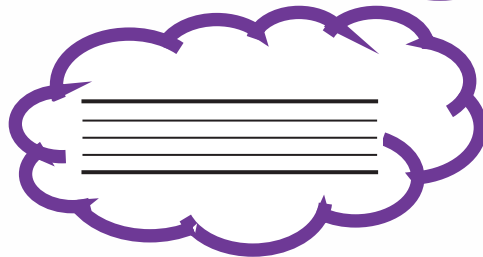
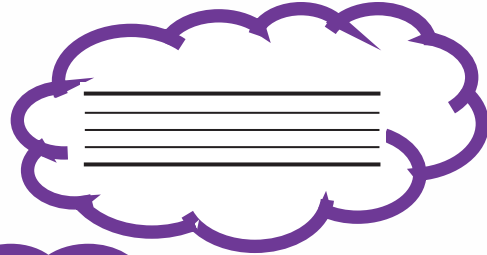
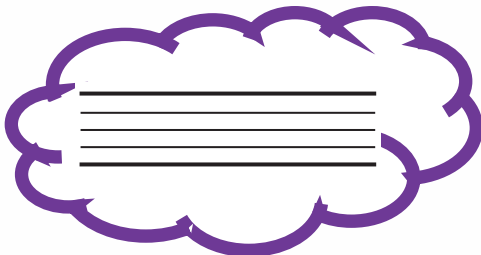
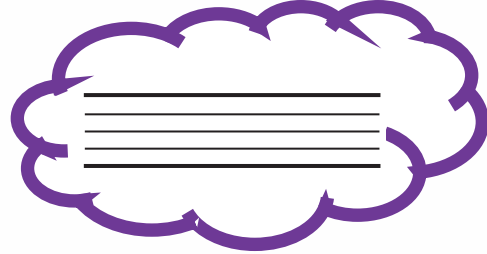
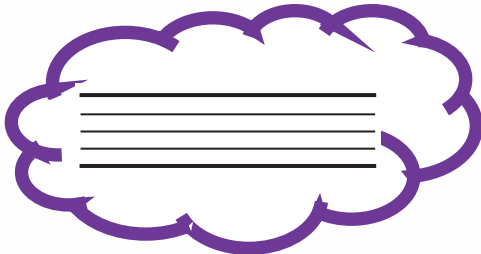
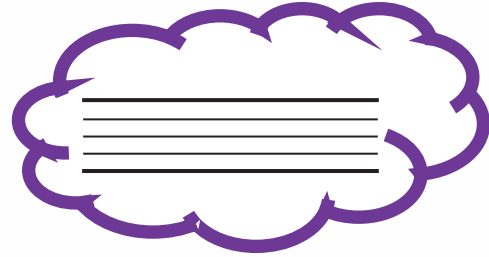
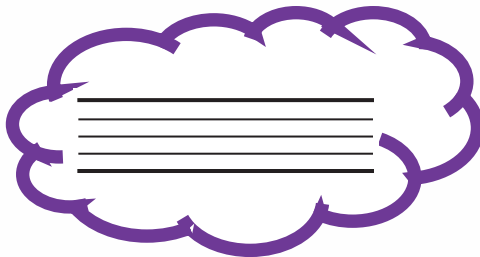
ฝึกอ่านและเขียนคำ

คำชี้แจง ฝึกอ่านและเขียนคำสระ ะ-ะ ละ-ะ ลงในช่องว่าง

ฝนตกเด็กออกไปเก็บเห็ด
ลูกแกะแหวะเล็มหญ้าฟ้าอันสวย

เจอแพะเปิดแข่งแรงในสวนสวย
แดดออกด้วยไม้เอนะแฉะและชื่นใจ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๘

เติมคำลงในช่องว่าง

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่าง

แคะ	เห็ด	เฉอะแฉะ	เล็บ	มะเล็ง
เปิด	เอะอะ	แข็งแรง	แนะนำ	เจ็บ

๑. เด็กๆ ควรดูแล_____ให้สะอาด
๒. ฝนตกหนักทำให้พื้นดิน_____
๓. เราไม่ควรใช้ของแข็ง_____หุ
๔. แม่ไปซื้อ_____ที่ตลาด
๕. นักเรียนคุยกันเสียงดัง_____
๖. นักกีฬาควรมีร่างกาย_____
๗. คุณครู_____เพื่อนใหม่
๘. เราเลี้ยง_____เลี้ยงไก่ ไว้กินไข่
๙. น้องของกานดาเกิดปี_____
๑๐. สมชายได้รับบาดเจ็บ_____เพราะความประมาท

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทอ่าน

เรื่อง ม้าน้ำ

ม้าน้ำเป็นสัตว์มีรูปร่างหน้าตาแปลกกว่าสัตว์อื่น ส่วนหัวคล้ายม้า ส่วนลำตัวเป็นปล้องๆ คล้ายแมลง แต่ใช้ครีบบหายใจ มีครีบหลัง ไม่มีหาง อาศัยอยู่ในน้ำ ด้วยเหตุนี้นักชีววิทยาจึงจัดให้ม้าน้ำเป็นสัตว์ประเภทปลา ที่แปลกกว่านั้นคือ ในการขยายพันธุ์ ม้าน้ำเพศเมียจะนำไข่ไปวางไว้ที่หน้าท้องของม้าน้ำเพศผู้ และให้เพศผู้เป็นผู้ฟักไข่และเลี้ยงดูลูก

แสดงความคิดเห็น

๑. ทำไมจึงจัดให้ม้าน้ำเป็นสัตว์ประเภทปลา
๒. นักเรียนคิดว่าม้าน้ำเพศผู้มีคุณธรรมหรือไม่ อย่างไร
๓. นักเรียนชอบม้าน้ำหรือไม่ เพราะอะไร

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทอ่าน

เรื่อง การอ่านออกเสียง

การอ่านออกเสียง ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน
๒. อ่านเสียงดัง ฟังได้ทั่วถึง
๓. อ่านให้เป็นเสียงพูดธรรมชาติ
๔. แบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง
๕. ไม่อ่านตะกุกตะกัก ไม่เติมคำ ตู้อ้อหรือตกคำ
๖. รู้จักทอดจังหวะและลมหายใจ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บัตรคำ

เกษตร

กิจวัตร

สามารถ

ปฏิบัติ

ญาติ

มิตร

ฉัน

พุทธ

สมัคร

รสชาติ

ประวัติ

ปรารภ

ใบงานที่ ๐๙

เขียนคำอ่าน

คำชี้แจง เขียนคำอ่านจากคำที่กำหนด

ตัวอย่าง

เกษตร

อ่านว่า

กะ - เสด

๑. กิจวัตร	อ่านว่า	
๒. สมัคร	อ่านว่า	
๓. อุบัติเหตุ	อ่านว่า	
๔. พิจิตร	อ่านว่า	
๕. สามารถ	อ่านว่า	
๖. เพชร	อ่านว่า	
๗. ธาตุ	อ่านว่า	
๘. สมมุติ	อ่านว่า	
๙. ชาตินไทย	อ่านว่า	
๑๐. บัตร	อ่านว่า	

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทร้อยกรอง มิตรดี ญาติดี

มิตรมีน้ำใสใจจริง	ยอดยิ่งตั้งปรารภนา
ช่วยกิจวัตรนานา	สามารถคบหายืมนาน
ภูมิใจที่ญาติแสนดี	ชื่นวจีสมัครสมาน
มีเหตุผลปฏิบัติงาน	จิตเบิกบานมั่นไมตรี

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๐ คัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือบทร้อยกรอง มิตรดี ญาติดี ตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of horizontal lines with a dashed midline for letter height guidance.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

แบบฝึกอ่าน

ฝึกอ่านคำที่ไม่ออกเสียงพยัญชนะและสระ

สามารถ	อ่านว่า	สา – มาด
สมัคร	อ่านว่า	สะ – หมัก
เกษตร	อ่านว่า	กะ – เสด
อุบัติ	อ่านว่า	อุ – บัด
รสชาติ	อ่านว่า	รส – ชาด
อัทโนมัตติ	อ่านว่า	อัท – ตะ – โน – มัด
ยาธาตุ	อ่านว่า	ยา – ทาด

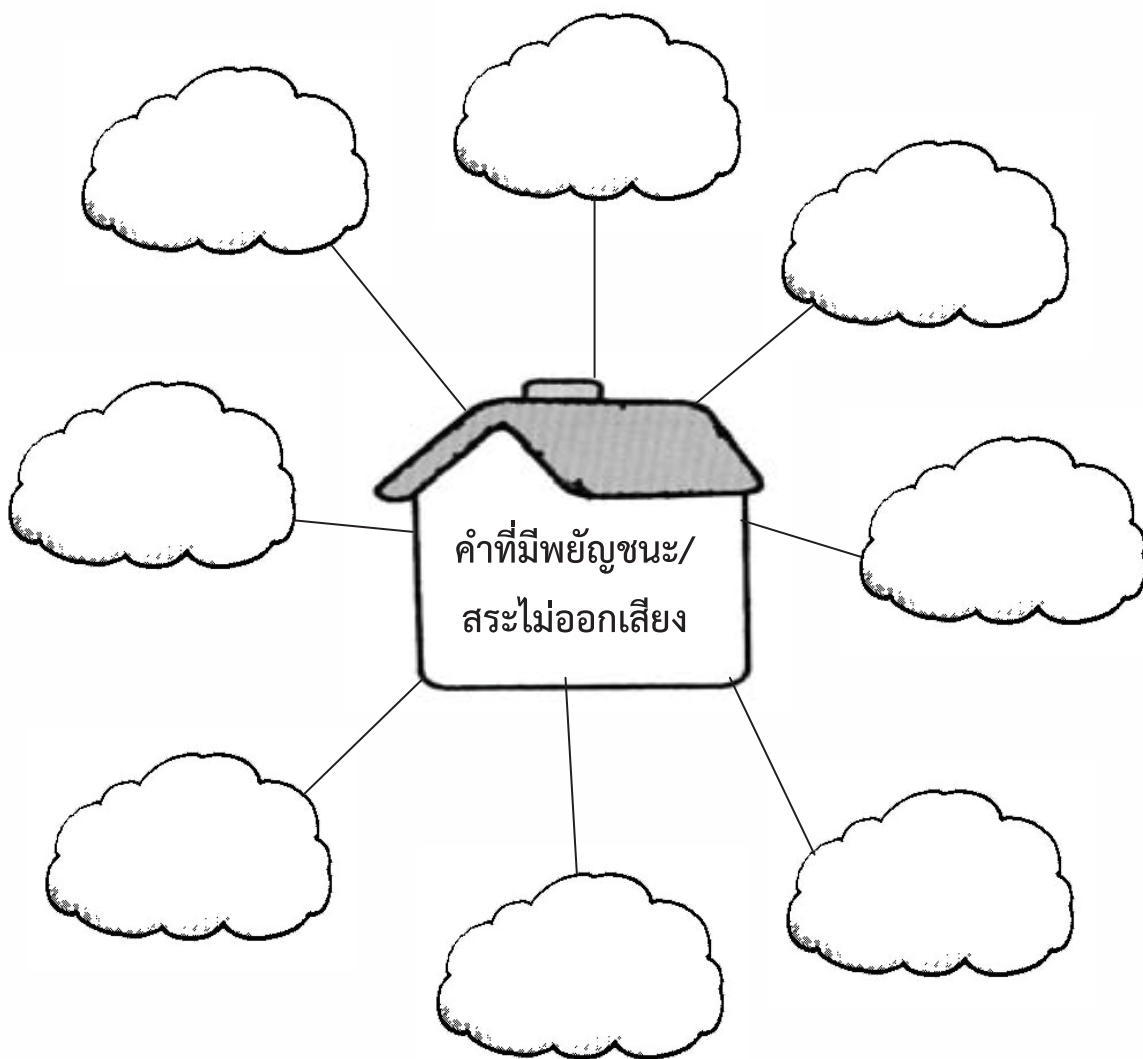
ฝึกอ่านเป็นคำ

สามารถ	สมัคร	เกษตร	อุบัติเหตุ
อุบัติ	รสชาติ	อัทโนมัตติ	ยาธาตุ
ญาติ	เกียรติ	พิจิตร	เพชร
ศิระษะ	สมบัติ	ตักบาตร	ปรารภนา
กิจวัตร	ประวัติ	ปฏิบัติ	ธนาณัติ
อนุมัตติ	สมมุติ	ประสูติ	โชติช่วง
พยาธิ	สมาธิ	กิโลเมตร	ภูมิใจ

ใบงานที่ ๑๑

เขียนแผนผังความคิด

คำชี้แจง เขียนแผนผังความคิดคำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๒

โยงเส้นจับคู่

คำชี้แจง โยงเส้นจับคู่คำกับความหมาย

๑. ภูมิใจ	★	★	งานที่ทำเป็นประจำ
๒. บรรณา	★	★	สว่างกระจ่างแจ้ง
๓. กิจวัตร	★	★	อึ้งใจ รู้สึกว่ามีเกียรติ
๔. ธนาณัติ	★	★	เกิด
๕. ประสูติ	★	★	การส่งเงินทางไปรษณีย์
๖. โชติช่วง	★	★	มาตราวัดความยาว
๗. กิโลเมตร	★	★	รู้สึกนึกเอาว่า
๘. สมมุติ	★	★	อยากได้ ต้องการ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

นิทาน

เรื่อง โต้งผู้ซื่อสัตย์

วันนี้ครอบครัวของโต้งกำลังคุยกันเพื่อจะไปเที่ยวสวนสัตว์ ณ สวนสัตว์แห่งหนึ่ง โต้งและต้อยเดินดูสัตว์ด้วยความตื่นเต้นและมีความสุข โต้งมองเห็นกระเป่าเงินตกอยู่บนถนนทางเดินหน้ากรงเสือ โต้งและต้อยนำกระเป่าเงินไปให้พ่อและแม่ตรวจสอบ “เราจะเอาไปคืนเจ้าของได้อย่างไรครับ” โต้งกล่าว พ่อ โต้งและต้อยนำกระเป่าไปให้เจ้าหน้าที่สวนสัตว์เพื่อประกาศหาเจ้าของ มีชายร่างสูงใหญ่คนหนึ่งสวมแว่นตามาติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับกระเป่าคืน ชายคนนี้เป็นเจ้าของกระเป่า เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบเอกสารแล้วจึงคืนให้เขาไป เขาขอบใจ โต้งและต้อย พร้อมให้เงิน ๑๐๐ บาท แต่พวกเขาไม่รับ วันรุ่งขึ้นครูเรียกโต้งและต้อยออกมาหน้าแถวนักเรียน เพื่อนๆ ได้ฟังการทำความดีของโต้งและต้อย จึงปรบมือให้อย่างดัง เพื่อนๆ ต่างชมเชยโต้งและต้อยที่ทำความดีโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ถ้าพวกเรามีโอกาสก็จะทำความดีเหมือนกับโต้งและต้อยบ้าง โต้งและต้อยเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้พ่อแม่ฟัง พ่อแม่ภาคภูมิใจในตัวลูก ทั้งสองอย่างมาก พวกเด็กๆ คิดที่จะทำความดีเหมือนโต้งและต้อยบ้างไหมจ๊ะ

แสดงข้อคิดจากเรื่อง

- การทำความดีของโต้งและต้อย พ่อกับแม่รู้สึกอย่างไร
- ในสวนสัตว์ทำไมสัตว์บางชนิดต้องขังกรง
- จากนิทานเรื่องนี้ นักเรียนได้คุณธรรมเรื่องอะไร และสามารถนำไปใช้ได้หรือไม่

แถบประโยค

เพชรรู้สึกภูมิใจในผลงานของเขา

บริเวณงานเลี้ยงเปิดไฟสว่างโชติช่วง

น้องเนตรมีจิตใจเอื้อเฟื้อจึงมีมิตรสหายมาก

ฉันทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง

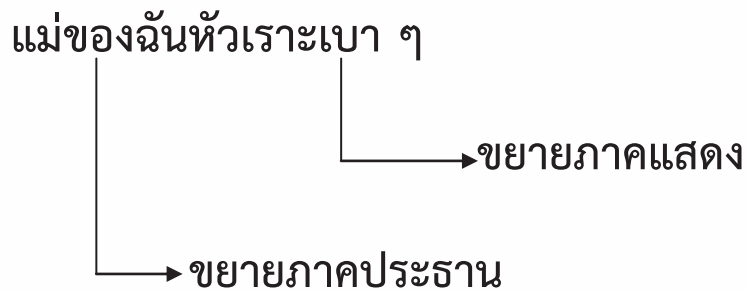
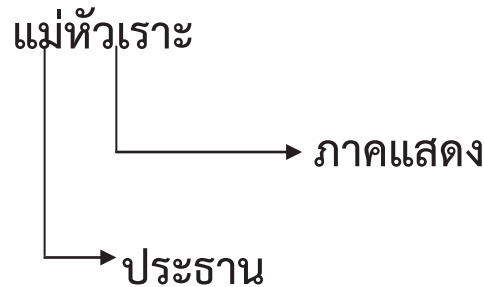
ถนนสายต่างๆ มีหลักกิโลเมตรบอกเป็นระยะๆ

พ่อแม่ปรารถนาให้ลูกเป็นคนดี

ใบความรู้ เรื่อง ประโยค

ประโยค คือ การนำคำต่างๆ มาเรียบเรียงต่อกันให้ได้ใจความว่าใคร ทำอะไร เช่น แม่ยิ้ม พี่วาดรูป น้องวิ่ง พ่อปลูกต้นไม้ ส่วนข้อความที่มีคำต่างๆ รวมกันแต่มีใจความไม่ชัดเจนว่า ใคร ทำอะไร เช่น คุณย่าของฉัน (ยังไม่ทราบว่าคุณย่าทำอะไร) หรือ หนังสือการ์ตูนมะม่วงน้ำดอกไม้ จัดเป็นกลุ่มคำ

ส่วนประกอบของประโยค ประโยคมีส่วนประกอบ ๒ ส่วน คือ ภาคประธานและภาคแสดง บางประโยคมีส่วนขยาย ขยายภาคประธานบ้างขยายภาคแสดงบ้าง เช่น

ใบงานที่ ๑๓ เติมคำและคัดลายมือ

คำชี้แจง เติมคำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียงและคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

๑. ย่า _____ ช่วยบรรเทาอาการปวดท้อง ท้องอืด

๒. ปู่ ย่า ตา ยาย เป็น _____ ผู้ใหญ่ของเรา

๓. เขา _____ แต่สิ่งที่ดีงามทำให้มีความสุข

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๔

แต่งประโยค

คำชี้แจง แต่งประโยคให้มีความหมายจากคำที่กำหนด

๑. สมบัติ

๒. อนุญาติ

๓. ประวัตติ

๔. เพชร

๕. ศีรษะ

๖. สามารถ

๗. พิจาร

๘. ส้มคร

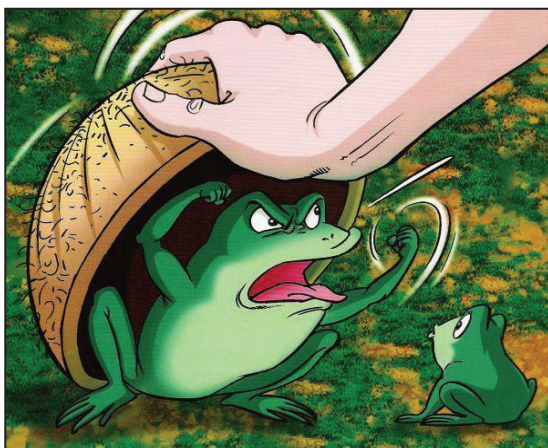
๙. เกษตร

๑๐. รสชาติ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

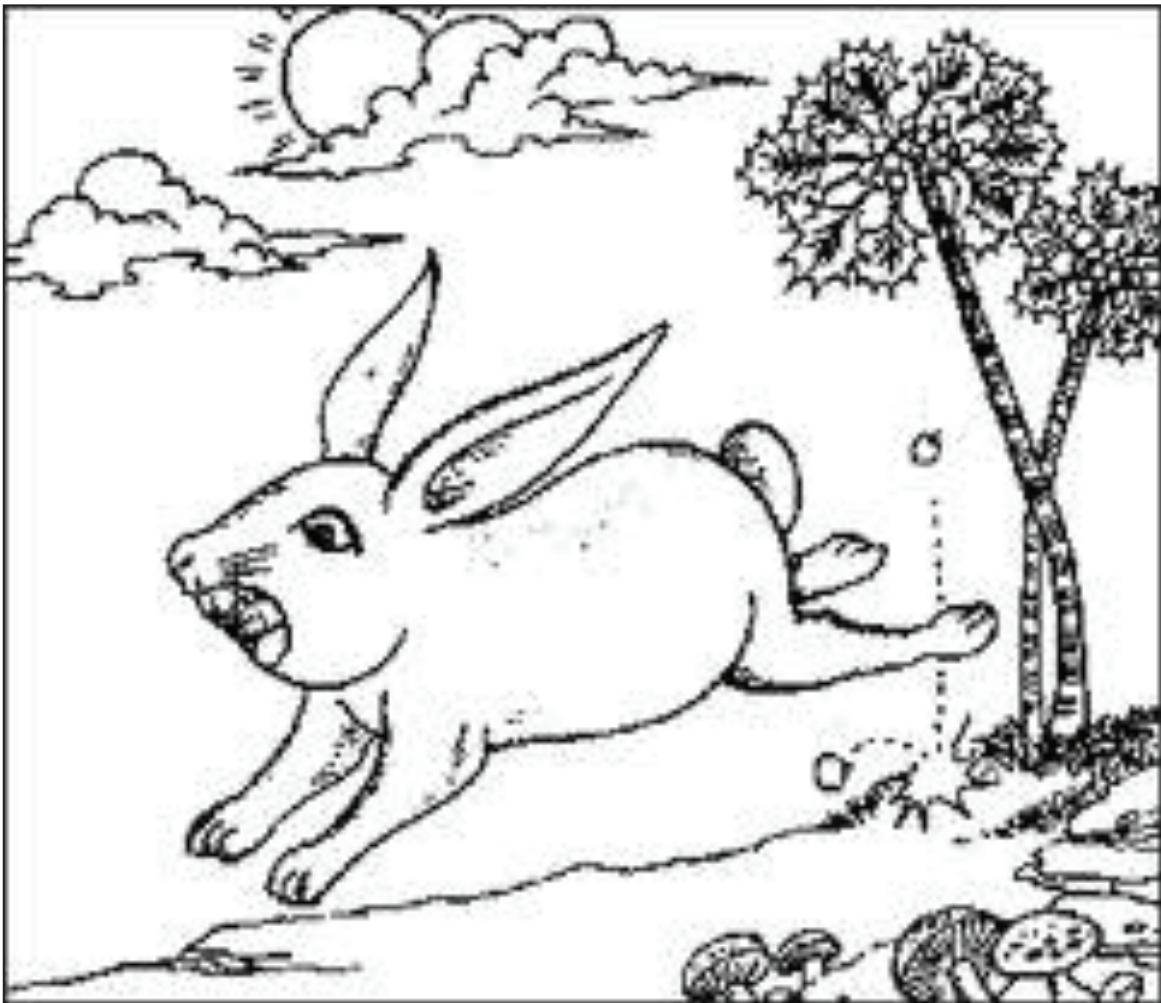

บัตรภาพ

ใบงานที่ ๑๕
เขียนคำพังเพยได้ภาพและระบายสี

คำชี้แจง เขียนคำพังเพยได้ภาพและระบายสีให้สวยงาม

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ หรือถ้อยคำที่แสดงออกมาเป็นข้อความ มักเป็นคำเปรียบเทียบกับความประพฤติของคน เช่น สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ ร้าไม่ดีโทษปีโทษกลอง ชิงกีร์ช่าก็แรง น้ำร้อนปลาเป็นน้ำเย็นปลาตาย

สุภาษิต หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายเป็นคติสอนใจหรือถ้อยคำที่สั่งสอนหรือห้ามโดยตรง มีคำเปรียบเทียบกับบ้างไม่มีบ้าง เช่น รักยาวให้บั้นรักสั้นให้ต่อ น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ คบคนให้ดูหน้า ชื้อผ้าให้ดูเนื้อ อย่าถือคนบ้า อย่าว่าคนเมา

คำพังเพย หมายถึง ถ้อยคำที่เป็นสำนวนที่พูดไว้กลางๆ เพื่อชวนให้คิด ถ้านำมาใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องที่กำลังพูดกัน จะทำให้เข้าใจเรื่องที่พูดนั้นชัดเจนขึ้น คำพังเพยในภาษาไทยมีอยู่มาก เช่น หมองูตายเพราะงู ไม่เห็นน้ำตัดกระบอก ไม่เห็นกระรอกก่งหน้าไม้ กระต่ายตื่นตูม เป็นต้น

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕54

สำนวน สุภาษิต พังเพย และความหมาย

กว่าถั่วจะสุกกาก็ไหม้ (ทำอะไรรอไม่ทันท่วงที)

กินบนเรือน ขี้รดบนหลังคา (เนรคุณ)

กินปูนร้อนท้อง (ทำผิดแล้วมักออกตัว แสดงพิรุณ)

เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน (ทำงานได้เงินเล็กๆ น้อยๆ ก็เอา)

ขายผ้าเอาหน้ารอด (ยอมเสียทุกอย่างเพื่อรักษาชื่อเสียง)

ขิงก็รา ข่าก็แรง (ต่างคนต่างแรง ไม่ยอมกัน เรื่องเล็กก็เลยกลายเป็นเรื่องใหญ่)

ขี่ช้างจับต๊กแตน (ทำเรื่องเล็กให้กลายเป็นเรื่องใหญ่ ได้ผลไม่คุ้มกับที่ต้องเสียไป)

เข้าตามตรอกออกตามประตู (ทำอะไรรให้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี)

เข้าเถื่อนอย่าลืมห้าง ให้นำอย่าลืมห้าง (อย่าประมาทต้องเตรียมให้พร้อม)

เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม (ประพฤติกให้ถูกต้องตามกาลเทศะ)

เขียนเสือให้วัวกลัว (ขู่ให้กลัว)

คนดีตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ (คนดีไปที่ไหนก็มีคนอยากคบหาสมาคมด้วย)

คบคนดีมีศรีแก่ตัว คบคนชั่วอัปราชัย (อัปราชัย ในที่นี้มีความหมายเท่ากับปราชัย คือจะพ่ายแพ้ หมายถึงไม่เป็นมงคลแก่ตัว)

ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด (แม้จะมีความรู้สูงแค่ไหนก็ตามถ้าความประพฤติไม่ดีแล้วก็เอาตัวไม่รอด เพราะไม่มีใครคบหาสมาคมด้วยหรือมีความรู้ แต่ไม่ใช้ความรู้ก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร)

ใบงานที่ ๑๖

เขียนสุภาษิต คำพังเพย

คำชี้แจง เขียนสุภาษิต คำพังเพย

๑.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
๒.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
๓.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
๔.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

๒๔		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
----	---	-------------------------------------

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๗

คัดลายมือ

คำชี้แจง คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม

๑. คนดีตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้

๒. ความว้าวไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก

๓. คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย สามคนกลับมาได้

๔. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล

๕. คบคนให้ดูหน้า ซื้อผ้าให้ดูเนื้อ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๘

หาความหมาย

คำชี้แจง นำตัวเลขทางซ้ายมาใส่ ให้ตรงกับความหมาย

๑. ชายผ้าเอาหน้ารอด	ทำผิดแล้วมักออกตัว แสดงพิรุณ
๒. ชิงกีรา ช่างก็แรง	เนรคุณ
๓. ชีข้างจับตักแตน	การทำงานที่ยากลำบาก จะต้องมีความบากบั่น พากเพียร
๔. กว่าถั่วจะสุก งาก็ไหม้	ต่างคนต่างแรง ไม่ยอมกัน
๕. กินบนเรือน ขี้รดหลังคา	ยอมเสียทุกอย่างเพื่อรักษาชื่อเสียง
๖. กินปูนร้อนท้อง	ชูให้กลัว
๗. เข้าตามตรอกออกตามประตู	ทำงานได้เงินเล็กๆ น้อยๆ ก็เอา
๘. เก็บเล็กประสมน้อย	ทำอะไรไม่ทันท่วงที
๙. เข็นครกขึ้นภูเขา	ทำอะไรให้ถูกต้องตามขนมธรรมเนียมประเพณี
๑๐. เขียนเสือให้วัวกลัว	ได้ผลไม่คุ้มกับที่ต้องเสียไป

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ ปรัชญาคำไทย **ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒**

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. เข็นครกขึ้นภูเขา มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. การทำงานที่ต้องใช้ความพยายาม
 - ข. การทำงานที่ได้เงินเล็กน้อย
 - ค. อย่าประมาทต้องเตรียมให้พร้อม
๒. “ความรู้สึกไม่อยากทำหรือคิดไม่อยากแสดงอาการใดๆ”
เป็นความหมายของคำในข้อใด
 - ก. เบียดเบียน
 - ข. เกียจคร้าน
 - ค. สันติ
๓. คำในข้อใดมีสระไม่ออกเสียงทุกคำ
 - ก. เพชร ศีรษะ
 - ข. อนุมัติ ธนาณัติ
 - ค. อนุมัติ ลิตร
๔. ข้อใดเป็นประโยค
 - ก. จดความรูไวันะ
 - ข. เต็มห้องไปหมดแล้ว
 - ค. ฉันอ่านหนังสือทุกวัน
๕. ข้อใดอ่านคำว่า “แข็ง” ถูกต้อง
 - ก. ขอ – แอ – งอ – แข็ง
 - ข. ขอ – แอะ – งอ – แข็ง
 - ค. ขอ – เอะ – งอ – แข็ง

๖. ข้อใดอ่านถูกต้อง
- ก. รสชาติ อ่านว่า รด - ชา - ตี
 - ข. กิจวัตร อ่านว่า กิด - วัต
 - ค. กิโลเมตร อ่านว่า กิ - โล - เมต
๗. ข้อใดออกเสียงอ่านสระเหมือนคำว่า “ตัดแปะ”
- ก. จับแกะ
 - ข. ังดแงะ
 - ค. ช้องแวะะ
๘. ควรเติมคำใดลงในช่องว่าง “ดอก_____”
- ก. เป็ด
 - ข. เห็น
 - ค. เข็ม
๙. ข้อใดเป็นความหมายของการ “เบียดเบียน”
- ก. แคลงใจ สงสัย
 - ข. ทำให้เดือดร้อน
 - ค. ไม่ทำไม่เอาใจใส่
๑๐. ข้อใดมีพยัญชนะไม่ออกเสียงทุกคำ
- ก. กิจวัตร สม่ัคร
 - ข. กิจวัตร ผักกาด
 - ค. กิจวัตร รื่นเรึง

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓
ปริศนาคำไทย

เกมคำสั่งแม่ทัพ

วิธีการ/กติกาการเล่น

ครูจะเป็นแม่ทัพซึ่งเป็นผู้สั่งให้นักเรียนปฏิบัติตาม โดยกำหนดคำสั่งทุกครั้งจะต้องมีคำว่า “แม่ทัพ” เท่านั้น นักเรียนจึงปฏิบัติตาม แต่ถ้าคำสั่งนั้นไม่มีคำว่า “แม่ทัพ” ไม่ให้นักเรียนปฏิบัติตาม เมื่อนักเรียนเข้าใจ กติกาจึงเริ่มเล่นเกม คำสั่งแม่ทัพ เช่น

- ครูสั่งว่า - แม่ทัพจับไหล่ (นักเรียนปฏิบัติตาม)
- แม่ทัพหัวเราะ (นักเรียนปฏิบัติตาม)
- ทุกคนร้องเพลง (นักเรียนไม่ต้องปฏิบัติตาม)

ฯลฯ

จำแนกอักษร ๓ หมู่

คำชี้แจง ดูรูปและสังเกตเสียงพยัญชนะต้นและเขียนชื่อภาพจำแนก
ตามอักษร ๓ หมู่

อักษรสูง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อักษรกลาง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อักษรต่ำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

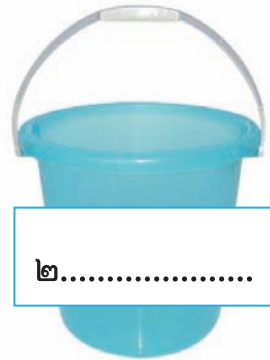
ปริศนาคำทาย

- อะไรเอ่ย ซื่ออยู่ป่า กายาอยู่ในน้ำ
- อะไรเอ่ย ไม่มีคอ ไม่มีหัว มีแต่หน้า ถึงเวลา ตีได้ตีเอา
- อะไรเอ่ย ต้นเท่าขา ใบวาเดียว
- อะไรเอ่ย ก้อนสีเหลี่ยม น้ำเต็มเปี่ยมไม่มีปลา
- อะไรเอ่ย นกกะปูดตาแดง น้ำแห้งก็ตาย
- อะไรเอ่ย ตัวยาวเกือบวา มีฟันซี่เดียว กินดินเป็นอาจิม
- อะไรเอ่ย คนแก่หลังโกง ลงน้ำไม่ชุ่น
- อะไรเอ่ย ซื่อมาเป็นสีดำ นำมาใช้เป็นสีแดง พอสิ้นแสงกลายเป็นสีเทา
ต้องเอาไปทิ้ง
- อะไรเอ่ย สีตีนเกาะฝา อ้าปากกินคน
- อะไรเอ่ย ต้นเท่าแขน ใบเล่นเสียว

เกมปริศนาคำทาย

คำชี้แจง อ่านกลอน แล้วเติมความหมายลงในถังน้ำให้ตรงกับหมายเลข

๑. น้ำนี้มีเยอะมาก	รสเค็มปากทั้งทะเล
๒. น้ำนี้ไหลออกมา	ทั่วใบหน้าคราโยเย
๓. น้ำนี้ใส่ขวดแก้ว	ปรุรงรสแล้วร่อยลื่น
๔. น้ำนี้จากพืชผล	คล้ายอกคนใส่น้ำได้
๕. น้ำนี้อย่าบอกใคร	คู่เขาไซร์ ขนมจิ้น

บทร้อยกรอง

มดเอ๋ย มดแดง

มดเอ๋ย มดแดง
 เล็กเล็ก เรียวแรง แข็งขยัน
 ไครกล้ำกราย ทำร้าย ถึงรังมัน
 ก็วิ่งพธู กรูกัน มาทันที
 สู้ได้ ฤมิได้ ใจสาหัส
 ปากกัด ก้นต่อย ไม่ถอยหนี
 ถ้ำรังเรา ไครกล้า มาราวี
 ต้อยต้อยตี ทรหด เหมือนมดเอ๋ย

นายทัต เปรียญ

บทร้อยกรอง

ความดี

ภุมิใจในความดี
 ประรณาสารพัด
 เคารพญาติผู้ใหญ่
 วิจิตรบรรเจิดผล

สามารถมีคุณสมบัติ
 อนุบัติด้วยเหตุผล
 บุตรหลานไม่ใช้เล่ห์กล
 เพราะทุกคนประวัติกาม

ศิริวรรณ กาญจนสาลักษณ์

ปริศนาคำทาย

๑. อะไรเอ๋อ่ย เปลือกเขียว ผลกลม คนชื่นชม เนื้อแดง หวานดี
๒. อะไรเอ๋อ่ย สีสวย สดใส ใช้มัดกับผม
๓. อะไรเอ๋อ่ย อากาศที่เคลื่อนที่ด้วยความเร็ว
๔. อะไรเอ๋อ่ย ทุกคนต้องมีสิ่งนี้เป็นเส้นอยู่บนหัว
๕. อะไรเอ๋อ่ย เป็นของเหลวได้จากวัวและแพะ ดื่มแล้วร่างกาย
แข็งแรง
๖. อะไรเอ๋อ่ย ตัวเล็ก จืด จืด กัดเจ็บนิดนิด
๗. อะไรเอ๋อ่ย เป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ร้องอ๊อบๆ

แสดงบทบาทสมมติ

นิทานเรื่อง โต้ตั้งผู้ซื้อสัตว์

วันนี้ครอบครัวของโต้ตั้งกำลังคุยกันเพื่อจะไปเที่ยวสวนสัตว์ ณ สวนสัตว์แห่งหนึ่ง โต้ตั้งและต้อยเดินดูสัตว์ด้วยความตื่นเต้นและมีความสุข โต้ตั้งมองเห็นกระเป่าเงินตกอยู่บนถนนทางเดินหน้ากรงเสือ โต้ตั้งและต้อยนำกระเป่าเงินไปให้พ่อและแม่ตรวจสอบ “เราจะเอาไปคืนเจ้าของได้อย่างไรครับ” โต้ตั้งกล่าว พ่อ โต้ตั้งและต้อยนำกระเป่าไปให้เจ้าหน้าที่สวนสัตว์เพื่อประกาศหาเจ้าของ มีชายร่างสูงใหญ่คนหนึ่งสวมแว่นตา มาติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับกระเป่าคืน ชายคนนี้เป็นเจ้าของกระเป่า เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบเอกสารแล้วจึงคืนให้เขาไป เขาขอบใจโต้ตั้งและต้อย พร้อมให้เงิน ๑๐๐ บาท แต่พวกเขาไม่รับ วันรุ่งขึ้นครูเรียกโต้ตั้งและต้อยออกมาหน้าแถวนักเรียน เพื่อนๆ ได้ฟังการทำความคิดของโต้ตั้งและต้อยจึงปรบมือให้อย่างดัง เพื่อนๆ ต่างชมเชย โต้ตั้งและต้อยที่ทำความดีโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ถ้าพวกเรามีโอกาสนี้ก็จะทำความดีเหมือนกับโต้ตั้งและต้อยบ้าง โต้ตั้งและต้อยเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้พ่อแม่ฟัง พ่อแม่ภาคภูมิใจในตัวลูกทั้งสองอย่างมาก เด็กๆ คิดที่จะทำความดีเหมือนโต้ตั้งและต้อยบ้างไหมจะ

แสดงข้อคิดจากเรื่อง

- การทำความดีของโต้ตั้งและต้อย พ่อกับแม่รู้สึกอย่างไร
- ในสวนสัตว์ทำไมสัตว์บางชนิดต้องขังกรง
- จากนิทานเรื่องนี้ นักเรียนได้คุณธรรมเรื่องอะไร และสามารถนำไปใช้ได้หรือไม่

ภาณี เทลินทโชติ

บทร้อยกรองจันทร์เจ้า

จันทร์เอ๋ย จันทร์เจ้า	ขอข้าวขอแกง
ขอแหวนทองแดง	ผูกมือน้องข้า
ขอช่าง ขอม้า	ให้น้องข้าขี่
ขอเก้าอี้	ให้น้องข้านั่ง
ขอเตียงตั้ง	ให้น้องข้านอน
ขอละคร	ให้น้องข้าดู
ขอยายชู	เลี้ยงน้องข้าเถิด
ขอยายเกิด	เลี้ยงตัวข้าเอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔

ดอกสร้อยแสนรัก

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๑๔ ดอกสร้อยแสนรัก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ใครมีมารยาทที่ดีในการฟังครูเล่านิทาน
 - ก. น้องฝนตั้งใจฟังจนจบเรื่อง
 - ข. น้องน้ำถามแทรกขึ้นขณะที่ครูยังไม่จบ
 - ค. น้องฟ้าวาดภาพครูขณะเล่านิทาน
๒. หลังกลับจากเรียนหนังสือที่โรงเรียน ไปไปทำงานที่ร้านขายขนมใกล้บ้าน นำขนมไปส่งตามร้านค้าแล้วกลับมาทำการบ้านจนเสร็จ แสดงว่าเขามีคุณธรรมตรงกับข้อใด
 - ก. ความขยันหมั่นเพียร
 - ข. ความซื่อสัตย์สุจริต
 - ค. ความประหยัดอดออม
๓. ทุกวันแป้งจะตื่นนอนแต่เช้า ล้างหน้า แปรงฟัน และอาบน้ำแต่งตัวด้วยตนเอง แม้ยังเป็นเด็กอยู่ การกระทำของแป้งตรงกับสุภาษิตในข้อใด
 - ก. น้ำนิงไหลลึก
 - ข. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 - ค. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น
๔. ไก่แจ้ เป็นคำประพันธ์ชนิดใด
 - ก. บทดอกสร้อย
 - ข. กลอนบทละคร
 - ค. กลอนสี่กวาง

๕. บทร้อยกรอง กาดำ มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเรื่องอะไร
ก. เป็นการแนะนำสัตว์ชนิดหนึ่ง
ข. บอกลักษณะนิสัยของกาดำ
ค. เป็นการชี้แจงเรื่องอีกา
๖. นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นเสียงร้องของกา
ก. จี๊ จี๊ ข. กา กา กา ค. กาเว้า กาเหว่า
๗. คำในข้อใดมีรูปวรรณยุกต์ทุกคำ
ก. สี่รัฐ ข. นับเลข ค. ต่อเนื่อง
๘. คำในข้อใดไม่มีรูปวรรณยุกต์
ก. เต็กนะ ข. จ๊ะจ๋า ค. ปาโป่ง
๙. ข้อใดมีคำพ้องรูป
ก. ต้นเสลาขึ้นอยู่ใกล้เนินเสลา
ข. ช่างซ่อมรถขอซ้อนล้อหนึ่งคู่
ค. ฉันไม่ต้องการให้เขาเห็นเหตุการณ์นี้
๑๐. ข้อใดเป็นคำพ้องเสียง
ก. ใจ - ไน
ข. จาน - นาน
ค. การ - กาล

นิทาน เรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น

เช้าวันหนึ่งในฤดูฝน แต่แดดออกจัดดี มดง่ามพวกหนึ่ง จึงช่วยกันขนเมล็ดข้าวที่หาไว้ได้ในฤดูร้อนออกตากแดด ขณะนั้นมีจ๊กจั่นจอมเดินโซเซมาเห็นเข้าจึงแวะเข้าไปหา มดแล้วพูดว่า

“ข้าพเจ้าอดอาหารมาหลายวันแล้ว หิวเต็มทน ขอทานข้าว ให้ข้าพเจ้ากินสักเมล็ดสองเมล็ดพอรอดตายจะได้หรือไม่”

มดถามว่า “ก็ในฤดูร้อนเป็นหน้าเกี่ยวข้าว มีอาหารอุดม ท่าน ไปทำอะไรเสีย จึงไม่หาอาหารเก็บเอาไว้เล่า”

จ๊กจั่นตอบว่า “ข้าพเจ้าหาเวลาว่างไม่ได้ เพราะฤดูแล้งเที่ยว ร้องเพลงเล่นเพลงไปวันยังค่ำๆ จนสิ้นฤดู ครั้นถึงฤดูฝนตก ข้าวก็งอก เสียหมดแล้ว”

มดจึงเหย้าไปว่า “อ้าวดีแล้วละเป็นไร ถ้าท่านร้องเพลงเล่นไป ในฤดูร้อน ทำไมจึงไม่หัดไร่ในฤดูฝนเล่า”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ขณะที่ยังดีๆ อยู่ ถ้าเราไม่อุตสาหะ ทำการงานหาสมบัติเอาไว้แล้ว ในเมื่อถึงเวลาเจ็บไข้ได้ยาก เราก็จะได้ ความลำบากยากแค้นเป็นอย่างยิ่ง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานอีสป ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๐๑
อ่านเรื่องและตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านเรื่องมดง่ามกับจ๊กจั่น แล้วเขียนตอบคำถาม

๑. มดง่ามช่วยกันทำอะไร ในวันที่แดดออกจัด

๒. ทำไมหน้าร้อนจึงมีอาหารอุดมสำหรับมดง่าม

๓. จ๊กจั่นที่มาขออาหารจากมดง่าม มีลักษณะอย่างไร

๔. ทำไมจ๊กจั่นจึงไม่มีอาหารกินในฤดูฝน

๕. นักเรียนควรเอาอย่างมดง่าม หรือจ๊กจั่น เพราะอะไร

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๒
เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น

คำชี้แจง เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น แล้วนำไปเขียนลงข้างล่าง

๑. มดง่ามพูดคุยให้จ๊กจั่นรำในฤดูฝน
๒. จ๊กจั่นพอมตัวหนึ่งเดินโซเซมา
๓. เช้าวันหนึ่งในฤดูฝน
๔. จ๊กจั่นเอ๋ยปากขอกินเมล็ดข้าว
๕. มดง่ามช่วยกันขนเมล็ดข้าวมาตาก

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๓
ตอบคำถามจากนิทาน

คำชี้แจง ตอบคำถามจากนิทานเรื่อง มดง่ามกับจ๊กจั่น

๑. มดง่ามมีนิสัยอย่างไร

๒. จ๊กจั่นมีนิสัยอย่างไร

๓. ถ้าจ๊กจั่นทำงานไปด้วย ร้องเพลงไปด้วย จะเกิดผลอย่างไร

๔. ถ้านักเรียนเป็นมดง่ามจะพูดเย้ยหรือหรือพูดแนะนำอย่างไร

๕. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ มารยาทในการฟัง

ในชีวิตประจำวัน คนเราใช้การฟังอย่างมากเพื่อรับรู้เรื่องราวสิ่งที่ผู้พูด อาจพูดเฉพาะแก่เรา พูดกับกลุ่มของเรา หรือพูดกับคนทั่วไป เช่น ฟังการพูดของคนในครอบครัว ฟังครูสอนในห้องเรียน ฟังรายการวิทยุ ฟังและชมรายการโทรทัศน์ เป็นต้น

ผู้มีความสามารถในการฟัง ย่อมได้รับประโยชน์ ดังนี้

๑. ฟังคนในครอบครัว แจ้งให้ปฏิบัติหรือแนะนำให้ทำสิ่งใด เมื่อตั้งใจฟัง ย่อมทำตามได้ถูกต้อง

๒. ฟังครูสอนในห้องเรียน ถ้ามีสมาธิในการฟังไม่พูดคุยเล่นกัน ก็ย่อมฟังได้ตรงตามเรื่อง และเข้าใจเรื่องที่ฟัง ย่อมได้รับความรู้ ความคิดอันเป็นประโยชน์จากบทเรียน

๓. ฟังรายการวิทยุ หรือฟังและชมรายการโทรทัศน์ ถ้าเป็นบางรายการ เช่น ข่าว รายการที่ให้ความรู้ความคิด ถ้าตั้งใจให้รับรู้สาระที่ถูกต้อง ก็จะมีคุณค่านำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้

การฟังบางเรื่อง เช่น ความรู้จากครู จากวิทยากรผู้รู้ จำเป็นต้องจดบันทึก และถ้าสงสัยเกี่ยวกับเรื่องที่พูด ก็ควรสอบถามในเวลาที่เหมาะสม

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

นิทาน เรื่อง ผีเสื้อกับผึ้งน้อย

ที่ทุ่งหญ้ากว้างใหญ่แห่งหนึ่ง แม่ผีเสื้อชอบพาลูกน้อยโบยบินเล่น
ในยามเช้า และมักตามใจลูกไม่ให้ทำงานหนัก ทั้งยังชื่นชม
ช่วยระมัดระวังดูแลปีกอันสวยงามบอบบางของลูก

ส่วนแม่ผึ้ง สอนให้ลูกเข้มแข็ง อดทน ขยันหมั่นเพียร
และไม่ตามใจลูกในทางที่ไม่ถูกต้อง

วันหนึ่ง เกิดพายุลมแรง แม่ผึ้งและลูกผึ้งรีบบินกลับรังได้อย่าง
ปลอดภัย แต่ลูกผีเสื้อกลับถูกลมพัดจนปีกขาดได้รับบาดเจ็บ

ตั้งแต่นั้นมา แม่ผีเสื้อก็สอนให้ลูกผีเสื้อเข้มแข็ง อดทน
และพึ่งตนเองได้

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๔
ตอบคำถามจากนิทาน

คำชี้แจง ตอบคำถามจากนิทานเรื่อง *ผีเสื้อกับผึ้งน้อย*

๑. แม่ผึ้งสอนลูกอย่างไร

๒. แม่ผีเสื้อดูแลลูกอย่างไร

๓. เกิดเหตุการณ์ใดขึ้น ที่ทำให้แม่ผีเสื้อได้ข้อคิดในการสอนลูก

๔. ถ้าเลือกได้ นักเรียนจะเลือกเป็นผึ้งหรือเป็นผีเสื้อ เพราะเหตุใด

๕. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ : กลอนดอกสร้อย

การอ่านทำนองเสนาะ คือ วิธีการอ่านออกเสียงอย่างไพเราะ ตามลีลาของบทร้อยกรองประเภท โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย

วัตถุประสงค์การอ่านทำนองเสนาะ

การอ่านทำนองเสนาะเป็นการอ่านออกเสียงนิยมอ่านให้ผู้อื่นฟัง ให้เกิดความรู้สึกคล้อยตาม ทำให้เห็นความงาม ความไพเราะเพราะพริ้ง เพื่อเข้าถึงรสและความงามของบทร้อยกรอง

หลักการอ่านทำนองเสนาะ กลอนดอกสร้อย

กลอนดอกสร้อย หรือบทดอกสร้อย จะแตกต่างจากกลอนทั่วไป ผู้อ่านทำนองเสนาะ ต้องสังเกตลักษณะของคำประพันธ์ ดังนี้ ๑ บาท มี ๘ วรรค วรรคแรกจะมี ๔ คำ คำแรกกับคำที่ ๓ จะซ้ำกัน คำที่ ๒ ใช้คำว่า “เอ๋ย” คำลงท้ายบทใช้คำว่า “เอ๋ย” ในการอ่านทำนองเสนาะ มีแนวการอ่านดังนี้

๑. แบ่งวรรคคำอ่านให้ถูกต้องตามหลักคำประพันธ์ ระวังคำที่อ่าน แยกคำไม่ได้ ควรเตรียมอ่านก่อนอ่านให้ผู้ฟัง
๒. อ่านออกเสียงคำที่ใช้ ร ล และคำควบกล้ำให้ถูกต้อง
๓. อ่านถูกจังหวะ เอื้อเสียงสัมผัสให้ไพเราะ อ่านเสียงต่อเนื่องกัน จนจบบท
๔. อ่านทอดเสียงช้าลง เมื่อจบบท

บทดอกสร้อย

ไก่แจ้

ทำนอง ร้องลำนำนางนาค

ไก่เอ๋ยไก่แจ้

ถึงยามขันขันแซ่กระชั้นเสียง

โก่งคอเรื้อยร้องซ้องสำเนียง

ฟังเพียงบรรเลงวังเวงดัง

ถ้าตัวเราเหล่านี้หมั่นนึก

ถึงคุณครูผู้ฝึกสอนสั่ง

ไม่มากนักสักวันละสองครั้ง

คงตั้งแต่สุขทุกวันเอ๋ย

ดอกสร้อยสุภาซิต, กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๐๕
เลือกคำเติมลงในบทดอกสร้อย

คำชี้แจง เลือกคำเติมลงในบทดอกสร้อย

แช่	สำเนียง	ผู้ฝึก	สองครั้ง
เพียง	ตั้ง	เอ๋ย	เออ

ไก่แจ้

ไก่.....ไก่แจ้

ถึงยามขันขัน.....กระชั้นเสียง

โก่งคอเรื้อยร้องซ้อง.....

ฟัง.....บรรเลงวังเวงดัง

ถ้าตัวเราเหล่านี้หมั่นนึก

ถึงคุณครู.....สอนสั่ง

ไม่มากนักสักวันละ.....

คง.....แต่สุขทุกวัน.....

ดอกสร้อยสุภาซิต, กระทรวงศึกษาธิการ
บทอาขยาน บทเลือก

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทดอกสร้อย ไก่แก้ว

ไก่เอ๋ยไก่แก้ว

ชั้นแว่วปลุกเรายามเช้าตรู่
เสียงไก่ขันเตือนจิตให้คิดดู
โฉนไก่จึงรู้จักเวลา
ขึ้นนอนสายต่อไปไม่ดีแน่
คนจะแพ้ไก่แก้วเสียแล้วหนา
ทุกชั่วโมงนาที่มีราคา
ลุกขึ้นมากอบกิจสัมฤทธิ์เอ๋ย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, ศึกษาภาษิตและร้อยกรอง.

ใบงานที่ ๐๗
ตอบคำถามเกี่ยวกับไก่

คำชี้แจง ตอบคำถามเกี่ยวกับไก่
บอกประโยชน์ของไก่

๑.
.....

๒.
.....

๓.
.....

บอกพันธุ์ไก่ที่นักเรียนรู้จัก

.....
.....

.....
.....

.....
.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๘

ตอบคำถามจากการอ่านบทดอกสร้อย ไก่แก้ว

คำชี้แจง ตอบคำถามจากการอ่านบทดอกสร้อย ไก่แก้ว

๑. บทดอกสร้อยนี้กล่าวถึงสัตว์ชนิดใด

๒. สัตว์ในบทดอกสร้อยนี้ทำหน้าที่อะไร และหน้าที่นั้น ช่วยคนเราในเรื่องใดบ้าง

๓. นักเรียนคิดว่าสัตว์ในบทดอกสร้อยรู้จักเวลาเช้า เวลาสาย เวลาค่ำหรือไม่ อย่างไร

๔. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการอ่านบทดอกสร้อยบทนี้

๕. สัตว์ในบทดอกสร้อยนี้มีคำว่า “แก้ว” ต่อท้าย น่าจะมีความหมายว่าอย่างไร

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทร้อยกรอง มารู้จักบทดอกสร้อย

ดอกเอ๋ยดอกสร้อย

ทุกบาทบทรื่องร้อยเลิศล้ำค่า

“กาเอ๋ยกาดำ” ดังตำรา

เปี่ยมน้ำใจนักหนาหนอกาดำ

กลอนดอกสร้อยมี “เอ๋ย” ในวรรคแรก

สัมผัสแทรกสรรคกรรมช่างคมขำ

ครบแปดวรรคจบพจน์บทลำนำ

อย่าลืมคำสุดท้ายให้ใช้เอ๋ย

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย
ชุดภาษาเพื่อชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

บทดอกสร้อย

กาดำ

ทำนอง ร้องรำจิ้นชิมเล็ก

กาเอ๋ยกาดำ

รู้จำรู้จักรักเพื่อน

ได้เหยื่อเพื่อแม่ไม่แซ่เขื่อน

รีบเตือนพวกพ้องร้องเรียกมา

เกลื่อนกลุ่มรุมล้อมพร้อมพรั๊ก

น่ารักน้ำใจกระไรหนา

จงเพื่อแม่แน่ะพ่อหนูจงดูกา

มันโอบอารีรักตีนักเอ๋ย

ดอกสร้อยสุภาচিত, กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๑๐
อ่านคำที่กำหนดให้และนำไปเติมในช่องว่าง

คำชี้แจง อ่านคำที่กำหนดให้และนำไปเติมในช่องว่าง

แซ่เขื่อน น่ารัก รู้จำ เตือน อารี กา เพื่อน

กาดำ

กาเอ๋ยกาดำ

.....รู้จักรัก.....

ได้เหยื่อเพื่อแม่ไม่.....

รีบ.....พวกพ้องร้องเรียกมา

เกลื่อนกลุ่มรุมล้อมพร้อมพริก

.....น้ำใจกระไรหนา

การเพื่อแม่แน่ะพ่อหนูจงดู.....

มันโอบ.....รักดีนักเอ๋ย

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

เพลง กา

กา กา กา
เข้าตรู่ทิ้งรังไปสิ้น (ซ้ำ)
เย็นย่ำค่ำแล้ว
กลับรังพักกายา (ซ้ำ)

บินร้อง กา กา ออกไปหากิน
ออกไปหากิน บินร้อง กา กา
ฝูงกาก็แนวบินมา
จงเอาเยี่ยงกาหากิน

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๑

วาดภาพระบายสีกาดำตามจินตนาการ

คำชี้แจง วาดภาพระบายสี กาดำ แล้วเขียนบรรยายภาพ

A large rectangular box with a black border, intended for drawing and writing. At the bottom of the box, there are four sets of horizontal lines for writing, each consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

เรื่อง คำและความหมาย

คำและความหมาย

กลุ่ม	รุ่มกันเข้ามา มักใช้ซ้อนกับคำว่า รุ่ม เป็นกลุ่มรุ่ม และคำว่า รุ่ม มักใช้ซ้อนกับคำว่า ล้อม เป็น รุ่มล้อม
เกลื่อน	กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป
แซ่เขื่อน	ซักซ้า , เกลไถล
เผื่อแผ่	เอื้อเฟื้อ
พร้อมพรั่ง	รวมอยู่พร้อมหน้ากัน
เหยื่อ	อาหารที่หามาได้
อารี	มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
อุตสาหะ (อุด-สา-หะ)	บากบั่น , อดทน , ไม่ย่อท้อ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๒

โยงคำให้ตรงกับความหมายและฝึกอ่าน

คำชี้แจง โยงคำให้ตรงกับความหมายและฝึกอ่าน

เหยื่อ	★	★	รุมกันเข้ามา
แซ่เขื่อน	★	★	อาหารที่หามาได้
กลุ่ม	★	★	ชักช้า , เถลไถล
พร้อมพรัก	★	★	มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
อารี	★	★	รวมอยู่พร้อมหน้ากัน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๓

แต่งประโยค

คำชี้แจง แต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้

๑. เพื่อน

๒. น้ำใจ

๓. เพื่อนแม่

๔. น่ารัก

๕. โอบอ้อม

๖. กา

๗. เหยื่อ

๘. อารี

๙. พร้อมพริก

๑๐. แซ่เขื่อน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทดอกสร้อย นกเอี้ยง

ทำนอง ร้อยลำแขกไซ

นกเอี้ยงนกเอี้ยง
คนเข้าใจว่าเจ้าเลี้ยงซึ่งควายเฒ่า
แต่นกเอี้ยงนั้นเลี้ยงทำงานเบา
แม้อาหารก็ไปเอาบนหลังควาย
เปรียบเหมือนคนทำตนเป็นกาฝาก
รู้มากเอาเปรียบคนทั้งหลาย
หนิงงานหนักคอยสมัครงานสบาย
จึงน่าอายเพราะเอาเลี้ยงนกเอี้ยงเอย

ดอกสร้อยสุภาวจิต, กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๑๔

ฝึกคิดหาเหตุผล จากบทดอกสร้อย

คำชี้แจง อ่านบทดอกสร้อย *นกเอี้ยง* รวมทั้งอ่านบทร้องเล่น
 “นกเอี้ยงเลี้ยงควายเฒ่า ควายกินข้าวนกเอี้ยงหัวโต”
 แล้วคิดว่าประโยคต่อไปนี้ คำตอบคือ ใช่ หรือ ไม่ใช่ ตอบคำถาม
 โดยหาเหตุผลประกอบ

ประโยค	ใช่	ไม่ใช่
๑. นกเอี้ยงเลี้ยงควายเฒ่า ควายได้กินข้าว นกเอี้ยงไม่ได้กิน		
๒. ควายเฒ่าใจดีให้นกเอี้ยงเกาะหลัง		
๓. นกเอี้ยงชอบสบาย หาอาหารกินบนหลังควายเฒ่า		
๔. ควายเฒ่าปล่อยให้ นกเอี้ยงกินแมลงและไข่แมลง ที่เกาะบนหลังควาย ควายจะสบายตัวขึ้น		
๕. นกเอี้ยงและควายเฒ่าได้ประโยชน์ซึ่งกันและกัน		
๖. นกเอี้ยงทำตัวน่าอับอาย เอาเปรียบควายเฒ่า		

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

เรื่อง คำที่มีรูปวรรณยุกต์และคำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์

วรรณยุกต์ คือ ระดับเสียงสูงต่ำของคำในภาษาไทย

เสียงวรรณยุกต์ มี ๕ เสียง คือ

สามัญ

เอก

โท

ตรี

จัตวา

รูปวรรณยุกต์ เป็นเครื่องหมายบอกระดับของเสียง ใช้เขียนบนพยัญชนะ และสระ มี ๔ รูป คือ

(ไม้เอก)

(ไม้โท)

(ไม้ตรี)

(ไม้จัตวา)

การผันวรรณยุกต์

มีหลักดังนี้

๑. คำหรือพยางค์บางคำซึ่งพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลางผันวรรณยุกต์ได้ครบ ๕ เสียง เช่น

เสียง

สามัญ

เอก

โท

ตรี

จัตวา

กา

ก่า

ก้า

ก๊า

ก๋า

กาน

ก่าน

ก้าน

ก้าน

ก่าน

๒. คำหรือพยางค์บางคำซึ่งพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ ผันวรรณยุกต์ได้ไม่ครบ ๕ เสียง เช่น

เสียง

สามัญ

เอก

โท

ตรี

จัตวา

คา

ค่า

ค้ำ

คาน

ค่าน

ค้าน

๓. คำหรือพยางค์บางคำ ซึ่งพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง
ผันวรรณยุกต์ได้ไม่ครบ ๕ เสียง เช่น

เสียง	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
		ข้า	ข้า		ขา
		ข้าม	ข้าม		ขาม

๔. คำหรือพยางค์บางคำ ซึ่งพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำและ
อักษรสูง ผันรวมกันจะได้ครบ ๕ เสียง เช่น

สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
พา	ฝ่า	พ่า, ผ้า	พ้ำ	ผา
พาย	ฝ่าย	พ่าย, ผ้าย	พ้าย	ผาย

ข้อสรุปและข้อสังเกต

๑. คำบางคำหรือบางพยางค์ บ้างมีรูปวรรณยุกต์ บ้างไม่มีรูป
วรรณยุกต์

๒. คำบางคำหรือบางพยางค์ ถ้าพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ
เป็นอักษรสูง จะมีเสียงวรรณยุกต์ และใช้รูปวรรณยุกต์ต่างกัน

คำที่พยัญชนะเป็นอักษรต่ำ	ไม่มีรูปวรรณยุกต์
	จะเป็นเสียงสามัญ
	ใช้รูปวรรณยุกต์ ' (ไม้เอก)
	จะเป็นเสียงโท
	ใช้รูปวรรณยุกต์ ˊ (ไม้โท)
	จะเป็นเสียงตรี

คำที่พยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง

ใช้รูปวรรณยุกต์ ' (ไม้เอก)

จะเป็นเสียงเอก

ใช้รูปวรรณยุกต์ ˊ (ไม้โท)

จะเป็นเสียงโท

ไม่มีรูปวรรณยุกต์

จะเป็นเสียงจัตวา

ดังนั้น คำบางคำหรือบางพยางค์ ชื่อของรูปวรรณยุกต์จะตรงกับเสียงวรรณยุกต์ และอาจไม่ตรงกันก็ได้ เช่น

๒.๑ คำที่มีรูปวรรณยุกต์ และมีเสียงวรรณยุกต์ตรงรูป เช่น โก้
เต่า อ้วน เจ้ ต่าง เป็นต้น

คำ	รูปวรรณยุกต์	เสียงวรรณยุกต์
โก้	ไม้โท	เสียงโท
เจ้	ไม้ตรี	เสียงตรี
ต่าง	ไม้เอก	เสียงเอก
เต่า	ไม้จัตวา	เสียงจัตวา
บ้าน	ไม้โท	เสียงโท
อึม	ไม้เอก	เสียงเอก

๒.๒ คำที่มีรูปวรรณยุกต์ และมีเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงรูป เช่น รุ่ง
เนื่อง โน้ต ว่า ช่าง แทน

คำ	รูปวรรณยุกต์	เสียงวรรณยุกต์
รุ่ง	ไม้โท	เสียงตรี
เนื่อง	ไม้เอก	เสียงโท
โน้ต	ไม้โท	เสียงตรี
ว่า	ไม้เอก	เสียงโท
เช็ด	ไม้โท	เสียงตรี
แทน	ไม้เอก	เสียงโท

๓. คำบางคำหรือบางพยางค์ ในกรณีที่เป็นคำเป็นและคำตาย
ผันวรรณยุกต์ได้ต่างกัน ซึ่งจะเรียนในชั้นสูงต่อไป

ใบงานที่ ๑๕
เรียงคำให้เป็นประโยค

คำชี้แจง เรียงคำให้เป็นประโยค

๑. กั้น มด เหมือน สามัคคี

๒. ทำ นกน้อย พอตัว รัง แต่

๓. แต่ง งาม งาม คน ขน เพราะ ไก่ เพราะ

๔. เหมือน ขยัน ผึ้ง

๕. พวกห้อง รัก มาก กา

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

แบบฝึกอ่าน

คำที่มีรูปวรรณยุกต์

ไก่อ่แจ้	หนึ่ง	โก่อ่ง	เรื่อยร้อ่ง
รู่่งเข้า	เรื่อ่ง	เนื่อ่ง	คร้อ่น คร้อ่น
ผื่อ่งน้อย	พร้ออม	ตั้งแต่	สั่งชื้อ

คำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์

จะ	เรียก	สั้น	ผัก	รับ	นับ
รอง	ยาว	เรียว	เสีย	เขี้ยว	
ข้าว	มา	กั้น	เลย	จาก	

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๖
แต่งประโยคจากคำที่กำหนด

คำชี้แจง แต่งประโยคจากคำที่กำหนด

๑. ข้าว

๒. พร้อม

๓. ขับร้อง

๔. ผัก

๕. ตั้งแต่

๖. เร็วกว่า

๗. ฝึ่งน้อย

๘. รุ่งเช้า

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้

เรื่อง คำพ้อง

คำว่า **พ้อง** หมายถึง ตรงกัน ซ้ำกัน คำพ้องในภาษาไทยมีจำนวนมาก ถ้าพิจารณาคำที่มีอยู่ใกล้เคียง จะช่วยให้เข้าใจคำพ้องนั้นว่า จะอ่านอย่างไร เขียนอย่างไร และมีความหมายว่าอย่างไร แบ่งได้ดังนี้

๑. คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนเหมือนกัน แต่ออกเสียงต่างกัน และมีความหมายต่างกัน

ตัวอย่าง คำพ้องรูป

คำเขียน	คำอ่าน	ความหมาย
กรี้	กรี้ กะ-รี้	กระดุกแหลมที่หัวกุ่ม ช่าง
ปักเป้า	ปัก-กะ-เป้า ปัก-เป้า	ชื่อปลาชนิดหนึ่ง ชื่อวาวชนิดหนึ่ง
สมาธิ	สะ-มา-ที สะ-หมาด	การสำรวมใจแน่วแน่ ทำนั่งขัดสมาธิ
สระ	สะ สะ-หระ	แอ่งน้ำขนาดใหญ่ อักษรแทนเสียงสระ
พยาธิ	พะ-ยา-ที พะ-ยาด	ความเจ็บไข้ ชื่อสัตว์ที่ไม่มีกระดูกสันหลัง ระยะเวลาหนึ่งของชีวิตจะอาศัยดูดกินเลือดอยู่ในมนุษย์และสัตว์ มีรูปร่างและขนาดต่างๆ กัน
แหน	แหน (ออกเสียง น) แหน (ออกเสียง ห)	ชื่อพืชชนิดหนึ่ง หวง ล้อม รักษา เฝ้ารอวัง

๒. คำพ้องเสียง คือ คำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกัน
และมีความหมายต่างกัน

ตัวอย่าง

คำอ่าน	คำเขียน	ความหมาย
กั้น	กรรณ กัณฐ์ กั้น กัณย์	หู คอ กีดขวางไว้, โคนให้เป็นแนวเสมอกัน ฯลฯ สาวรุ่น
กาน	การ กาล การณ กาญจน์	กิจธุระ เวลา เหตุการณ์ ทอง
ข้า	ข้า ค่า ฆ่า	คนรับใช้ ราคาของสิ่งใดๆ ที่มีประโยชน์ใช้สอยหรือ ทางจิตใจ ทำให้ตาย
ควาน	ควาน ควาญ	ใช้มือหรือสิ่งอื่นค้นหาสิ่งของในน้ำหรือใน ที่มีด ผู้เลี้ยงและขับขี่ช้าง
จัน	จัน จันท์ จันทร์	ชื่อต้นไม้ ลูกกลมแป้น กลางบวม ผลสุก สีเหลืองนวลมีกลิ่นหอม ชื่อต้นไม้ เนื้อไม้มีกลิ่นหอม ดวงเดือน พระจันทร์

คำอ่าน	คำเขียน	ความหมาย
ชาด	ชาด ชาติ	แดงเข้ม แดงสด ประชาชนที่เป็นพลเมืองของประเทศ
ช่อม	ช่อม ล้อม	ทำให้ดีขึ้น เหล็ก ๒ ง่าม ปลายแหลม, เครื่องใช้จิ้ม อาหารกินคู่กับช้อน ฯลฯ
สี	สี ศรี	ลักษณะของแสงสว่าง ปรางค์แก่สายตา ให้เห็นเป็น ขาว ดำ แดง เขียว เป็นต้น ความรุ่งเรือง ความงาม ความเจริญ

๓. คำพ้องทั้งรูปและเสียง คือ คำที่เขียนเหมือนกัน อ่านออกเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน

คำพ้องทั้งรูปและเสียง	คำอ่าน	ความหมาย
แกะ	แกะ	๑. ชื่อสัตว์ ๔ เท้าประเภทหนึ่ง ขนบนลำตัวยาวและอ่อนนุ่ม ใช้ทำเครื่องนุ่งห่ม ๒. เอาเล็บมือค่อยๆ แคะให้หลุดออก
ขัน	ขัน	๑. ภาชนะสำหรับตักหรือใส่น้ำ ๒. ทำให้ตึงแน่นด้วยวิธีหมุน ๓. หัวเราะ ๔. อาการร้องอย่างหนึ่งของไก่ หรือนกบางชนิด

คำพ้องทั้งรูป และเสียง	คำอ่าน	ความหมาย
เขา	เขา	๑. เนินที่สูงขึ้นไปเป็นจอมเด่น ๒. สิ่งที่ยกออกจากหัวสัตว์บางพวก มีลักษณะแข็ง ๓. ชื่อนกวงศ์หนึ่ง มีหลายชนิด
ฟัน	ฟัน	๑. เาของมีคม เช่น ดาบฟาดลงไป ๒. กระดูกเป็นซี่ๆ อยู่ในปากสำหรับกัด ฉีกหรือเคี้ยวอาหาร

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๗
เขียนคำอ่านของคำพ้องรูป

คำชี้แจง เขียนคำอ่านของคำพ้องรูป

๑. เขาสระผมสัปดาห์ละ ๓ ครั้ง (.....)

สระในภาษาไทยมี ๓๘ รูป (.....)

สระน้ำใกล้บ้านมีดอกบัว (.....)

๒. เขานั่งขัดสมาธิอยู่ในบ้าน (.....)

พระนั่งสมาธิอยู่ในโบสถ์ (.....)

๓. เพลารถของคุณลุงหัก (.....)

เพลานี้มีเข้าศึกมาประชิดเมืองแล้ว (.....)

๔. ปลาปักเป้าเมื่อพองตัวจะมีหนาม (.....)

ที่สนามหลวงมีแข่งว่าวปักเป้า (.....)

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๘

จำแนกคำพ้อง

คำชี้แจง เขียนคำพ้องที่กำหนดให้ ลงในตารางให้ถูกต้อง

สระ	สมาธิ	ชั้น	ปักเป้า
ฟัน	พยาธิ	แกะ	กรรม
ค่า	การ	ควาน	เขา
กั้น	ชาญ		

คำพ้องรูป	คำพ้องเสียง	คำพ้องทั้งรูปและเสียง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ ๑๔ ดอกสร้อยแสนรัก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดเป็นคำพ้องเสียง
 - ก. ใจ - ใน
 - ข. जान - นาน
 - ค. การ - กาล
๒. บทร้อยกรอง กาดำ มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเรื่องอะไร
 - ก. เป็นการแนะนำสัตว์ชนิดหนึ่ง
 - ข. บอกลักษณะนิสัยของกาดำ
 - ค. เป็นการชี้แจงเรื่องอีกา
๓. นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นเสียงร้องของกา
 - ก. จี๊ จี๊
 - ข. กา กา กา
 - ค. กาเว้า กาเหว่า
๔. คำในข้อใดมีรูปวรรณยุกต์ทุกคำ
 - ก. สี่รຶง
 - ข. นับเลข
 - ค. ต่อเนื่อง
๕. คำในข้อใดไม่มีรูปวรรณยุกต์
 - ก. เต็กนะ
 - ข. จ๊ะจ๋า
 - ค. ปาโป่ง
๖. ข้อใดมีคำพ้องรูป
 - ก. ต้นเสลาขึ้นอยู่ใกล้เนินเสลา
 - ข. ช่างซ่อมรถขอซื้อนมหนึ่งคู่
 - ค. ฉันไม่ต้องการให้เขาเห็นเหตุการณ์นี้

๗. ใครมีมารยาทที่ดีในการฟังครูเล่านิทาน
- ก. น้องฝนตั้งใจฟังจนจบเรื่อง
 - ข. น้องน้ำถามแทรกขึ้นขณะที่ครูยังไม่จบ
 - ค. น้องฟ้าวาดภาพครูขณะเล่านิทาน
๘. หลังกลับจากเรียนหนังสือที่โรงเรียน เป้ไปทำงานที่ร้านขายขนมใกล้บ้าน นำขนมไปส่งตามร้านค้าแล้วกลับมาทำการบ้านจนเสร็จ แสดงว่าเป้มีคุณธรรมตรงกับข้อใด
- ก. ความขยันหมั่นเพียร
 - ข. ความซื่อสัตย์สุจริต
 - ค. ความประหยัดอดออม
๙. ทุกวันเป้งจะตื่นนอนแต่เช้า ล้างหน้า แปรงฟัน และอาบน้ำแต่งตัวด้วยตนเอง แม้ยังเป็นเด็กอยู่ การกระทำของเป้งตรงกับสุภาษิตในข้อใด
- ก. น้ำนิ่งไหลลึก
 - ข. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 - ค. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น
๑๐. ไก่แจ้ เป็นคำประพันธ์ชนิดใด
- ก. บทดอกสร้อย
 - ข. กลอนบทละคร
 - ค. กลอนสี่กวาง

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔
ดอกสร้อยแสนรัก

บทอาขยาน

กาดำ

กา เอ๋ย กา ดำ
รู้จำ รู้จัก รักเพื่อน
ได้ เหยื่อ เพื่อแม่ ไม่ แซ่เขื่อน
รีบ เตือน พวก พ้อง ร้อง เรียก มา
เกลื่อนกลุ้ม รุ่มล่อม พร้อมพรัก
น่ารัก น่าใจ กระไร หนา
การ เพื่อแม่ แน่ะ พ่อหนู จง ดู กา
มัน โอบ อารี รัก ดี นัก เอย

วรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
กระทรวงศึกษาธิการ

บทดอกสร้อย

เด็กน้อย

เด็กเอ๋ย เด็กน้อย

ความรู้ เรายังด้อย เร่งศึกษา
เมื่อเติบโตใหญ่ เราจะได้ มีวิชา
เป็นเครื่อง หาเลี้ยงชีพ สำหรับตน
ได้ประโยชน์ หลายสถาน เพราะการเรียน
จงพากเพียร ไปเถิด จะเกิดผล
ถึงลำบาก ตรากตรำ ก็จำทน
เกิดเป็นคน ควรหมั่น ขยันเอ๋ยฯ

หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา
เรื่อง ดอกสร้อยสุภาจิต กระทรวงศึกษาธิการ

บทดอกสร้อย

นกขมิ้นเหลืองอ่อน

ปักเอ๋ย ปักชิน
นกขมิ้น เรื่อเรื่อง เหลืองอ่อน
ถึงเวลา หากิน ก็บินจร
ครั้นสายัณห์ ผันร่อน มานอนรัง
ความเคยคุ้น สกุงนา อุตสาหะ
ไม่เลยละ พุ่มไม้ ที่ใจหวัง
เพราะปากเพียร ชอบที่ มีกำลัง
เป็นที่ตั้ง ตนรอด ตลอดเอย

หลวงพลโยธานุโยค (นก)
วรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เกมการจำแนกอักษรสามหมู่

ค ง ก ห อ ป ต ฝ
 ส ล ข ด ภ ฎ จ ช
 ผ พ น ฉ ม ถ บ ฟ

อักษรกลาง	อักษรสูง	อักษรต่ำ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕
วรรณกรรมสร้างสรรค์

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ วรรณกรรมสร้างสรรค์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

พ่อไม่มีเงินทองจะกองให้
จงตั้งใจพากเพียรเรียนหนังสือ
หาวิชาความรู้เป็นคู่มือ
เพื่อยึดถือไว้ใช้เลี้ยงกาย

๑. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

ก. อธิบาย

ข. ตักเตือน

ค. สั่งสอน

๒. ผู้ที่เขียนข้อความนี้มีความรู้สึกตรงกับข้อใด

ก. ภูมิใจ

ข. ชื่นชม

ค. ห่วงใย

๓. คำว่า “พากเพียร” จากข้อความนี้มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. เป็นคนดี

ข. ขยัน

ค. เป็นคนฉลาด

๔. ข้อใด ไม่ได้กล่าวไว้ในข้อความนี้

ก. หาวิชาความรู้

ข. ตั้งใจเรียน

ค. ให้รู้จักพัฒนาตนเอง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๕ - ๘

เต่าปุมีกระดอง ไว้ปกป้องพองพาลภัย
วัวควายมีเขาใหญ่ ช้างมีงวงและมิงา

๕. จากข้อความนี้ ปู และเต่ามีกระดองไว้ทำอะไร
ก. ไว้เก็บลูกอ่อน ข. ไว้กันกระแทก ค. ไว้ป้องกันภัย
๖. วัวและควายมีเขาไว้ทำอะไร
ก. ไว้ป้องกันศัตรู ข. ไว้เสยฟางเข้าปาก ค. ไว้ขวิดคน
๗. งวงของช้างเปรียบได้กับอวัยวะส่วนใดของมนุษย์
ก. เท้า ข. มือ ค. ปาก
๘. ข้อความนี้กล่าวถึงสัตว์กี่ชนิด
ก. ๓ ชนิด ข. ๔ ชนิด ค. ๕ ชนิด
- อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๙ - ๑๐

คุณพ่อคะ หนูขอโทษหนูจะไม่ทำอีกแล้ว

๙. ผู้กล่าวข้อความนี้มีความรู้สึกอย่างไร
ก. เศร้าใจ ข. สำนึกผิด ค. ซาบซึ้งใจ
๑๐. ผู้ที่กล่าวข้อความนี้ต้องการสิ่งใด
ก. การลงโทษ ข. คำปลอบโยน ค. การให้อภัย

ความดีความชั่ว

ปลูกต้นข้าวเกิดเมล็ดข้าวดังเขาว่า
ปลูกถั่วงาเกิดถั่วงาเป็นแม่นมั่น
ปลูกอย่างไรได้ผลอย่างเดียวกัน
ตามพืชพันธุ์หว่านลงจงเข้าใจ
แม้ความชั่วปลูกลงคงได้ชั่ว
ความดีคงไม่กลัวคุ้มตัวได้
ปลูกความดีผลดีมีทั่วไป
ความชั่วไซร่อย่าปลูกเป็นลูกเอย

(หม่อมเจ้าพิจิตรจิราภา เทวกุล, บทเพลงเกี่ยวกับธัมมะของโรงเรียนราชินี)

ใบงานที่ ๐๑

คัดบทร้อยกรอง

คำชี้แจง คัดบทร้อยกรอง *ความดี ความชั่ว* ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ปลูกต้นข้าวเกิดเมล็ดข้าวดังเขาว่า
ปลูกถั่วงาเกิดถั่วงาเป็นแก่นมัน
ปลูกอย่างไรได้ผลอย่างเดียวกัน
ตามพืชพันธุ์หวานลงจนเข้าใจ
แม้ความชั่วปลูกลงคงได้ชั่ว
ความดีคงไม่กลัวค้อมตัวได้
ปลูกความดีผลดีมีทั่วไป
ความชั่วไซร่อย่าปลูกเป็นถุกเอย

Handwriting practice area with 10 sets of horizontal lines. Each set consists of a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๒
หาความหมายของคำ

คำชี้แจง เขียนความหมายของคำที่กำหนดให้

๑. หว่าน ความหมาย _____

๒. เมล็ด ความหมาย _____

๓. แม่มนั้ ความหมาย _____

๔. กลั้ว ความหมาย _____

๕. พืชพันธุ์ ความหมาย _____

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บัตรคำ

ระมัดระวัง

ใคร่ครวญ

ครวญคราง

พลั่ว

โหยหวน

เหลือบมอง

ติดหล่ม

สะบัด

ระดม

ประหลาด

วิกฤต

โอกาส

พิจารณา

สงสาร

แห่งยอด

นิทาน ชายชรา กับ ลาแก่

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว... มีชายชราคนหนึ่งเลี้ยงลาไว้ตัวหนึ่งซึ่งแก่มากแล้ว วันหนึ่งชายชราได้จูงเจ้าลาแก่ออกไปข้างนอก ด้วยความไม่ระมัดระวังของมัน จึงเดินตกลงไป ในบ่อน้ำ ซึ่งแห้งขอดไม่มีน้ำมาเป็นเวลานานแล้ว มันร้องครวญคราง อยู่เป็นเวลานาน ชายชราเองก็พยายามใคร่ครวญคิดหาวิธีที่จะช่วยมันขึ้นมาให้ได้ ชายชราจึงไปขอแรงชาวบ้าน เพื่อมาช่วยลาแก่ ชาวบ้านใช้พลั่วตักดินสาดลงไปบ่อ เหมือนตักดินใส่ล้อเกวียนที่ติดหล่ม ครั้นเมื่อดินไปถูกหลังลาเข้า มันก็ตกใจร้องโหยหวน ขึ้นมาอย่างน่าสงสาร สักพักหนึ่งทุกคนก็แปลกใจที่เสียงของเจ้าลาแก่เงียบไป หลังจากที่ชายชราและชาวบ้านช่วยกันตักดินใส่ไปบ่อได้สักสองสามพลั่ว พวกเขา ก็เหลือบมองลงไปบ่อ และก็ต้องประหลาดใจไปตามๆ กัน เพราะทุกครั้ง que ทุกคนสาดดินไปถูกหลังลา มันจะสะดุดดินออกจากหลังแล้วก้าวขึ้นไปเหยียบบนดินเหล่านั้นยิ่งทุกคนพยายามเร่งระดมสาดดินลงไปมากเท่าไร มันก็ก้าวขึ้นมาจากบ่อได้เร็วมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ในไม่ช้าทุกคนก็ต่างประหลาดใจที่เจ้าลาสามารถโผล่พ้นขึ้นมาจากปากบ่อดังกล่าวได้สำเร็จในที่สุด ความช่วยเหลือจากผู้อื่นเป็นสิ่งที่ดี แต่สิ่งที่ดีกว่าคือการช่วยเหลือตนเอง การรู้จักใช้สติพิจารณาแก้ไขปัญหาต่างๆ สามารถเปลี่ยนจากวิกฤติให้เป็นโอกาสได้ไม่ยาก

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๓
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องจากนิทาน “ชายชราที่ปลากะ”

ชื่อเรื่อง

.....

ตัวละคร

.....

.....

สถานที่

.....

.....

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๔ แต่งประโยค

คำชี้แจง แต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้

๑. ระมัดระวัง

๒. ครวญคราง

๓. สงสาร

๔. สะบัด

๕. โอกาส

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

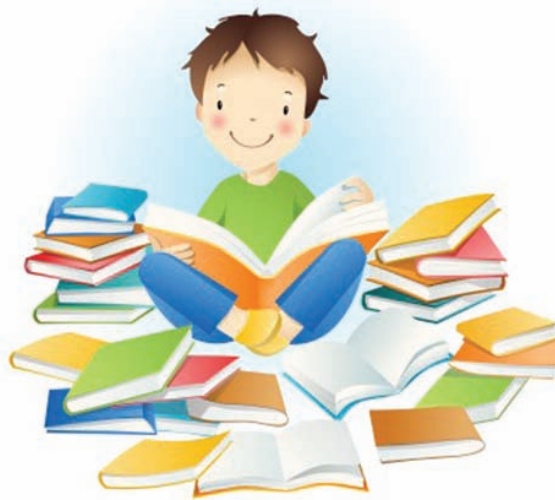

พระบรมราโชวาท

เด็กต้องเรียนความรู้ อบรมความดี ฝึกหัดวินัยให้มีพร้อมแต่เยาว์วัย
จึงจะมีความสุข ความเจริญได้ทั้งในวันนี้และวันหน้า

คนทุกคนมีหน้าที่ต้องทำ แม้เป็นเด็กก็มีหน้าที่อย่างเด็ก คือ
ศึกษาเล่าเรียน หมายความว่า จะต้องเรียนให้รู้วิชา ฝึกหัดทำงานต่างๆ
ให้เป็น อบรม ขัดเกลา ความประพฤติและความคิดจิตใจให้ประณีต
ให้สุจริต แจ่มใส และเฉลียวฉลาดมีเหตุผล เพื่อจักได้เติบโตขึ้น
เป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประโยชน์ต่อบ้านเมือง

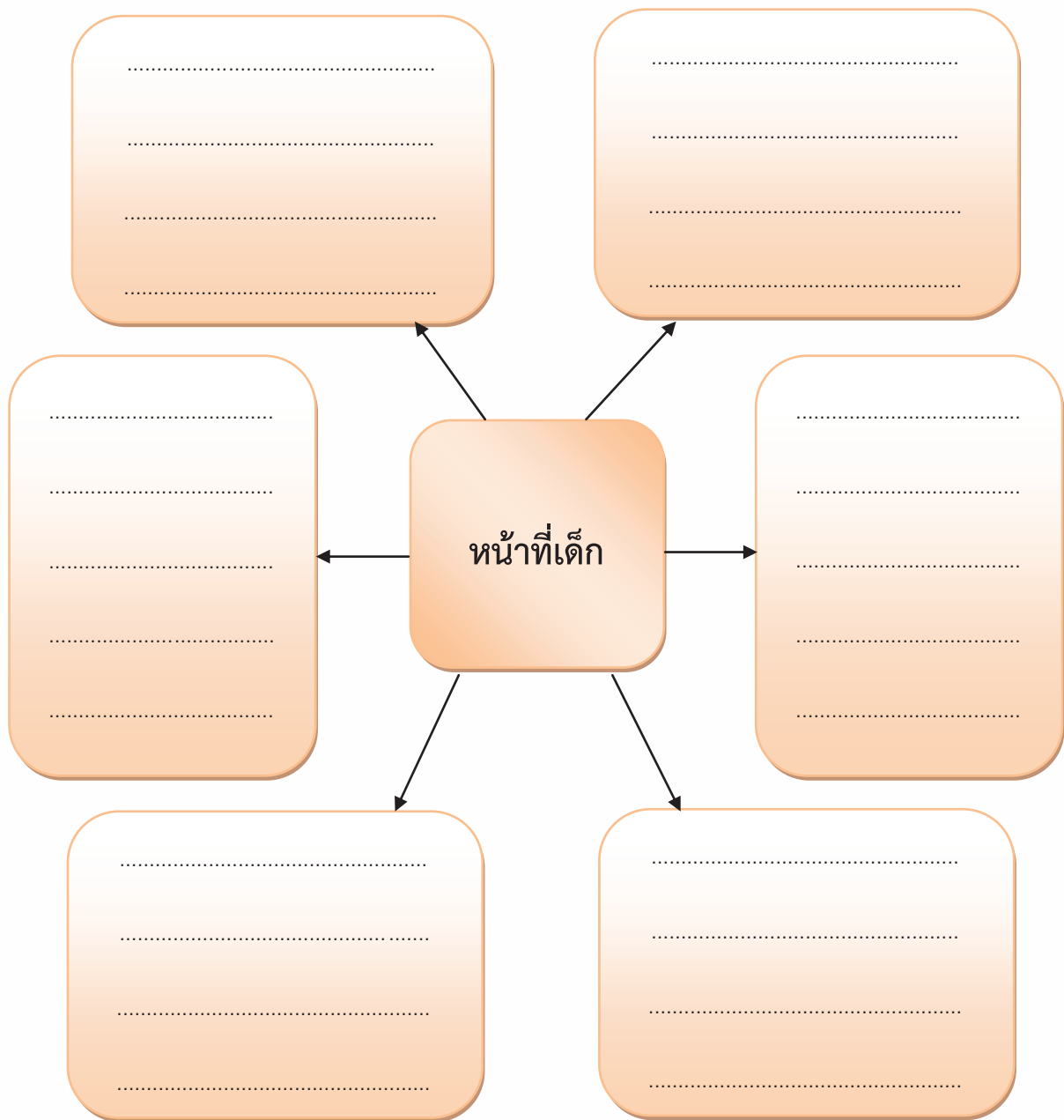
(พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙)

ใบงานที่ ๐๕

เขียนแผนผังความคิด

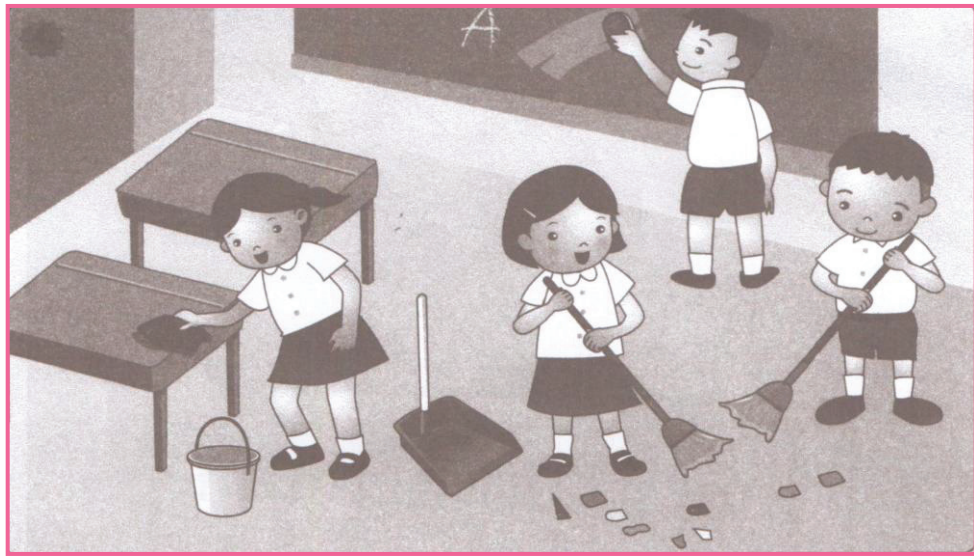
คำชี้แจง เขียนแผนผังความคิด “หน้าที่เด็ก”

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๖
เขียนบรรยายภาพพร้อมตั้งชื่อภาพ

คำชี้แจง เขียนบรรยายภาพพร้อมตั้งชื่อภาพ

Blank writing lines for describing the image and setting a title.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

เพลง หน้าทีเด็ก

เนื้อร้อง ชุ่ม ปัญพวรรค์
ทำนอง เอื้อ สุนทรสนาน

เด็กเอ๋ยเด็กดี
หนึ่ง นับถือศาสนา
สาม เชื่อพ่อแม่ครูอาจารย์
ห้า ยึดมั่นกตัญญู
เจ็ด ต้องศึกษาให้เชี่ยวชาญ
แปด รู้จักออมประหยัด
เก้า ใจนาก็พากลับหาญ
สิบ ทำตนให้เป็นประโยชน์
เด็กสมัยชาติพัฒนา

ต้องมีหน้าที่สิบอย่างด้วยกัน (ซ้ำ)
สองรักษาธรรมนิยมมั่น
สี่ว่าจานั้นต้องสุภาพอ่อนหวาน
หก เป็นผู้รู้รักการงาน
ต้องมานะบากบั่น ไม่เกียจไม่คร้าน
เก้า ต้องซื่อสัตย์ตลอดกาล
ให้เหมาะกับกาลสมัยชาติพัฒนา
รู้บาปบุญคุณโทษ สมบัติชาติต้องรักษา
จะเป็นเด็กที่พาชาติไทยเจริญ

ใบงานที่ ๐๗

เขียนคำอ่าน

คำชี้แจง เขียนคำอ่านจากคำที่กำหนดให้

๑. ศึกษา อ่านว่า

๒. เลี้ยงชีพ อ่านว่า

๓. ประโยชน์ อ่านว่า

๔. หลายสถานอ่านว่า

๕. พากเพียร อ่านว่า

๖. บาปบุญ อ่านว่า

๗. พัฒนา อ่านว่า

๘. กตัญญู อ่านว่า

๙. ขยัน อ่านว่า

๑๐. ศาสนา อ่านว่า

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บัตรคำ

เรื่อง โลมามาหาความรู้

โลมา

ไพศาล

สีสัน

เยอะแยะ

โพล่

ปะการัง

อันตราย

พลัดหลง

จักรยาน

โทรศัพท์

นิทาน โลมาหาความรู้

“วันนี้ฉันมีความสุขจริงๆ น้ำเย็นสบาย ทะเลสงบ ไม่มีคลื่นลมแรง”
ปลาตาวบอกกับเพื่อนๆ ที่ว่ายน้ำตามกันมา

“ฉันก็มีความสุขเหมือนกัน วันนี้ได้กินปลาเล็กปลาน้อยอิมจนพุงกางเลย”
ปลาตาวอีกตัวคุยอย่างมีความสุข

“ฉันชอบท้องทะเลกว้างใหญ่ไพศาล เป็นแหล่งอาหารของสัตว์น้ำใหญ่
หลายชนิด” ปลาสีสันสวยงามตัวหนึ่งบอกแล้วว่ายน้ำผ่านไป

“ใต้ท้องทะเลมีแต่สิ่งสวยงาม” ปลาหมึกพุดขึ้นแล้วแหวกว่ายน้ำไปพัก
อยู่ใกล้กอปะการัง

“แต่ข้าเบื่อ ข้าแข่งกับชีวิตที่จำเจที่นี่” โลมาหนุ่มตะโกนแล้วว่ายต่ำลงมา

“เปื้อนที่นี่ก็ว่ายน้ำไปที่อื่นสิ มีอะไรให้ดูอีกเยอะแยะ”

“ข้าอยากรู้ อยากรู้เห็นว่าบนผิวน้ำมีอะไรบ้าง”

“ถ้าเจ้าโผล่พ้นน้ำ เจ้าอาจได้รับอันตราย มนุษย์จะจับเจ้าไป” เต่าตัวหนึ่ง
บอกด้วยความเป็นห่วง

“ยังไงๆ ข้าต้องรู้ให้ได้ว่าข้างบนนั้นมีอะไรบ้าง”

โลมาหนุ่มโผล่ขึ้นมาบนผิวน้ำ แล้วดำดิ่งว่ายน้ำไปข้างหน้า ว่ายน้ำไปเรื่อยๆ
จนพลัดหลงเข้าไปในแม่น้ำใจกลางเมืองใหญ่แห่งหนึ่ง

“เสียงอะไรนะ” โลมาหนุ่มนึกในใจ แล้วค่อยๆ โผล่หน้าขึ้นเหนือผิวน้ำ
แอบอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ

“โอโฮ! ทำไมกว้างใหญ่อย่างนี้ นันรถไฟฟ้าแล่นอยู่ข้างบน” เสียงเด็ก
สองคนคุยกัน

“วันนี้โชคดีจัง ได้ดูละครสัตว์ มีนกสีสวย ลูกแมว สุนัข ลิง สิงโต ดูลิ
กำลังแสดงเลย” เสียงเด็กดังขึ้นอีก

โลมาค้อยๆ โผล่หน้าให้สูงขึ้น มองขึ้นไปบนฝั่ง เห็นการแสดงละครสัตว์
อย่างสนุกสนาน เด็กๆ หัวเราะกันอย่างมีความสุข

“นั่นการแสดงขี่รถจักรยานโลดโผน น่าตื่นเต้นมาก”

“การแสดงจบแล้ว มีการแจกรางวัล พัดลม ตู๋เย็น โทรทัศน์ โทรศัพท
ตุ๊กตา เสื้อผ้า หมวก เยอะแยะไปหมด” เด็กสองคนคุยกันต่อ

๑๐ วันผ่านไป โลมาหนุ่มกลับมาใต้ท้องทะเล

“โธ่เอ๊ย! อย่ามาโหม้เลย ไม่มีอะไรอย่างที่เจ้าเล่าว่าไปเห็นมาอย่างแน่นอน
ในโลกของฉันมีแต่น้ำทะเลใส ปะการัง ปลาเล็กปลาน้อยที่ฉันเห็นอยู่ทุกวัน
ฉันไม่เชื่อหรอกว่าจะมีอะไรแปลกใหม่มากกว่านี้” เจ้าเต้าตอบ

“นายนี้ไม่ยอมรับรู้อะไรใหม่ๆ เลย ฉันว่าการแสวงหาความรู้และเรียนรู้
สิ่งใหม่ๆ เป็นสิ่งจำเป็นนะ”

โลมาหนุ่มกล่าวอย่างมีความสุข

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๐๘

เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่อง จากนิทาน “โลมาหาความรู้”

แผนภาพโครงเรื่อง เรื่องโลมาหาความรู้

ตัวละคร	ฉาก
.....
โลมาหาความรู้	
ปัญหา	แนวคิด
.....
เหตุการณ์	
๑.....	
๒.....	
๓.....	
๔.....	

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๙
ตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง อ่านนิทานเรื่อง โลมามาหาความรู้ แล้วตอบคำถาม

๑. โลมาหนุ่มอาศัยอยู่ที่ไหน

๒. สถานที่ที่โลมาอาศัยอยู่มีสภาพเป็นอย่างไร

๓. โลมาหนุ่มต้องการทำอะไร เพราะอะไร

๔. สถานที่ที่โลมาหนุ่มไปคือที่ใด

๕. โลมาหนุ่มได้พบเห็นอะไรบ้าง

๖. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดเตือนใจว่าอย่างไร

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๐

เรียงลำดับเนื้อเรื่อง

คำชี้แจง เขียนหมายเลข 1 – 5 หน้าข้อความตามลำดับเนื้อเรื่องของนิทานเรื่อง
“โลมาหาความรู้”

.....
.....

โลมาหนุ่มว่ายน้ำพลัดหลงไปในแม่น้ำ

.....
.....

เด็กๆ มาดูการแสดงละครสัตว์

.....
.....

โลมาบอกเต่าว่าการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เป็นสิ่งจำเป็น

.....
.....

โลมาหนุ่มเบื่อชีวิตจำเจใต้ท้องทะเล

.....
.....

มีการแจกรางวัล พัฒลม ตู๋เย็น โทรทัศน์ โทรศัพท์

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ เรื่อง นกกระจาบ

“บ้านคือ วิมานของคน ถึงแม้ยากจน
ก็ต้องดิ้นรน อย่างจนปัญญา หาบ้านสักหลัง
ที่พอประทังชีวา ให้สนิทในนิทรา ให้ตื่นมามองโลกชื่นใจ”

ตอนหนึ่งจากเพลง บ้านของเรา

คนมีบ้านเป็นที่อยู่อาศัย หลับนอน ไม่ว่าบ้านจะเป็นเช่นไร
เล็ก แคบ ใหญ่โต โกงหรือ แต่นั่นก็คือบ้าน คือ “วิมานของเรา”

นกสัตว์โลกผู้น่ารัก ทั้งนกยักษ์ นกใหญ่ นกเล็ก ก็มีรังเป็น “บ้าน”
ของมันเช่นเดียวกัน

ในบรรดา “บ้าน” หรือรังของนก นกกระจาบจะสร้างรังได้อย่าง
น่าสนใจที่สุด

นกกระจาบรูปร่างคล้ายนกกระจอก ตัวผู้มีสีสดใสมากกว่าตัวเมีย
โดยเฉพาะในช่วงฤดูผสมพันธุ์ ตัวผู้จะเริ่มเลือกพื้นที่สร้างรัง
โดยมากมักเป็นบริเวณปลายกิ่งไม้ ทั้งต้นมะขามเทศ มะพร้าว
ต้นตาล ฯลฯ

รังที่สร้างขึ้น เป็นรูปโดม มีทางเข้าด้านหนึ่งนั้น สวยงามมาก
และเป็นงานละเอียด ประณีต และมั่นคง ต้องอาศัยความเพียรพยายาม
เมื่อสร้างเสร็จตัวผู้จะเรียกนกกระจาบตัวเมีย เข้าไปสำรวจรัง หากตัวเมีย

ไม่พอใจ “บ้าน” นั้น ตัวผู้จะอุตสาหะสร้างรังให้ใหญ่ขึ้น ถ้าตัวเมียพอใจ ก็จะเข้าไปอยู่ร่วมกันใน “บ้าน” และช่วยสร้างรังเสริมต่อเป็นท่อยาวลงมา

คนบางคนแอบเก็บรังนกกระจาบบนชายเป็นของประดับบ้าน หรืออาคาร ด้วยเห็นเป็นของแปลกและสวยงาม ตามที่บทดอกสร้อยนกกระจาบ ซึ่งนายทวด เปรียญ ได้พรรณนาไว้ ดังนี้

ร้องล่ำตะลุ่มโปง

นกเอี้ยงนกกระจาบ
มาสอดสอยด้วยจะงอยปากของตน
ช่างละเอียดเสียดสลักออกซับซ้อน
มันทำการหมั่นพินิจคิดระวัง

เห็นใบพงคงคาบค้อยเพียรขน
ราวกับคนช่างพินิจคิดทำรัง
อยู่พักร้อนนอนน้อมได้สมหวัง
ให้ได้ตั้งนกกระจาบไม่หยาบเอย

บทดอกสร้อยนี้น่าจะสะท้อนใจให้คนผู้อ่านเห็นตัวอย่างของนก แม้ตัวเล็กแต่มีความเพียร เป็นนักประดิษฐ์ชั้นยอด ฝีมือละเอียด ประณีต สร้าง “บ้าน” อันเกิดจากความรักอันบริสุทธิ์ ได้แข็งแรง มันคง สัมกับความเหนียวยาก

ถ้าคิดได้ดังนี้ จะได้ไม่ขโมยเก็บรังของมัน เป็นผลให้ประชากร นกกระจาบลดจำนวนลงอย่างน่าใจหาย

นกกระจาบคิมมี

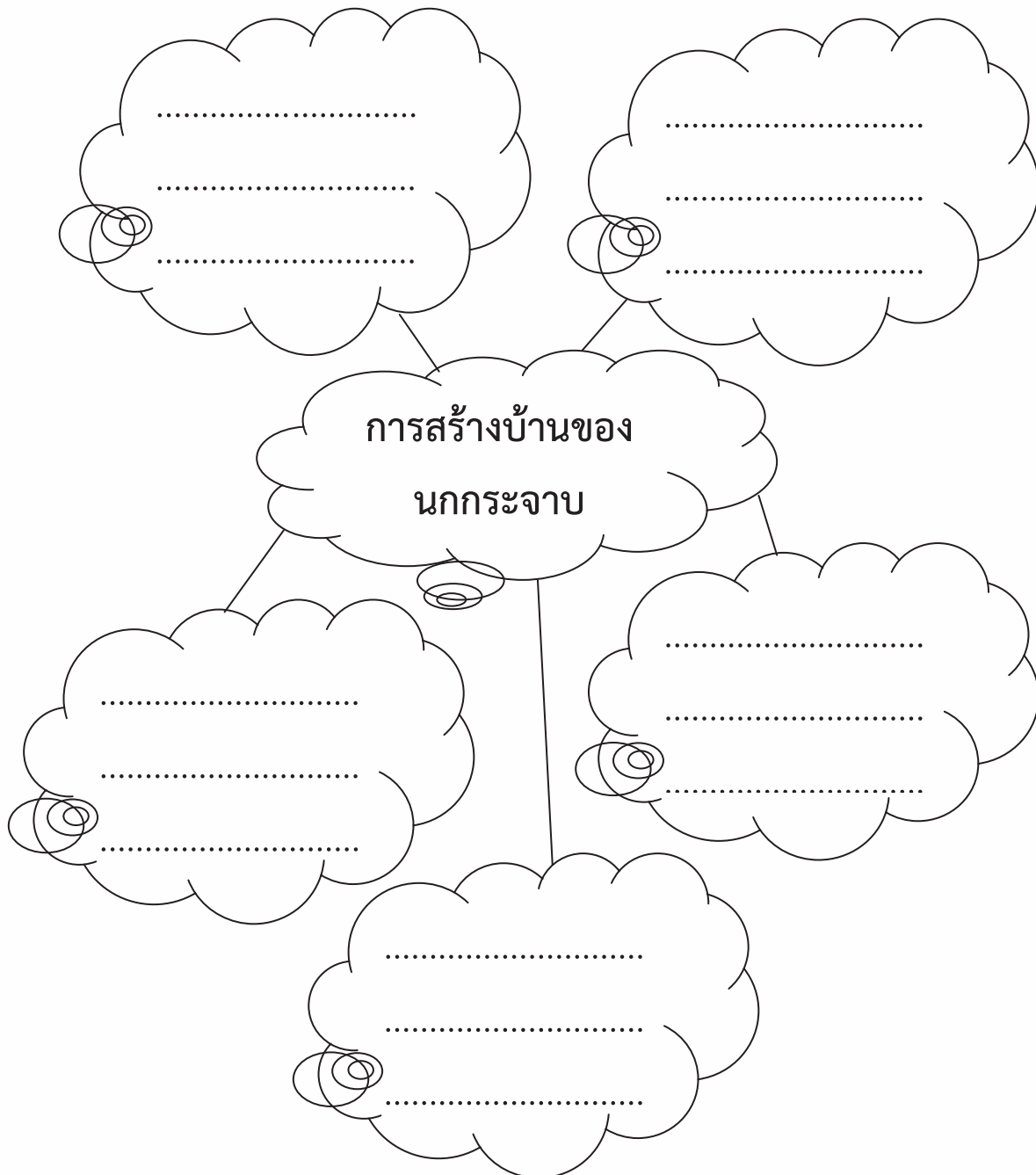

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๑

แผนผังความคิด

คำชี้แจง เขียนแผนผังความคิด เรื่อง “นกกระจาบ”

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

แบบฝึกอ่านร้อยกรองสำหรับเด็ก

นกกระจาบ

นกเอี้ยงนกกระจาบ	เห็นใบพงลงคาบค้อยเพียรขน
มาสอดสอยด้วยจะงอยปากของตน	ราวกับคนช่างพินิจคิดทำรัง
ช่างละเอียดเสียดสลับออกซบซ้อน	อยู่พักร้อนนอนร่มได้สมหวัง
แม้ทำการหมั่นพินิจคิดระวัง	ให้ได้ตั้งนกกระจาบไม่หยาบเอย

กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๑๒
ตอบคำถามจากบทร้อยกรอง

คำชี้แจง ตอบคำถามจากบทร้อยกรอง “นกกระจาบ”

๑. นกกระจาบใช้อะไรทำรัง

ตอบ _____

๒. นกกระจาบใช้อวัยวะส่วนใดสานรัง

ตอบ _____

๓. รังนกกระจาบมีลักษณะพิเศษกว่ารังนกชนิดอื่นๆ อย่างไร

ตอบ _____

๔. นกกระจาบเปรียบเหมือนกับคนในเรื่องใด

ตอบ _____

๕. เราควรเอาอย่างนกกระจาบในเรื่องใด

ตอบ _____

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทร้อยกรอง ว้าวเพื่อนรัก

วันเกิดดวงใจ	แม่ให้ลูกว้าว
มีขวัญบนหัว	สีตัวดำขาว
มีเขาเป็นปุ่ม	ขนนุ่มมันวาว
ของขวัญลูกสาว	ชื่อขวัญน่าขำ
ดวงใจเลี้ยงดู	เข้าตรูถึงคำ
ให้หญ้าให้น้ำ	ประจำทุกวัน
เข้าเข้าเย็นเย็น	วิ่งเล่นแข่งขัน
โตขึ้นเจ้าขวัญ	แสนรู้เร็วไว
จะให้เล่นน้ำ	มันทำไม่ได้
ตั้งนั้นดวงใจ	ตักอาบให้มัน
โรงเรียนเปิดแล้ว	เพื่อนแก้ว “เจ้าขวัญ”
ตามไปแถวนั้น	ไม่ห่าง “ดวงใจ”
เพื่อนเพื่อนร้องทัก	จุดชักขวัญไว้
เล่นหัวยั่วให้	ขวัญร้องมอมอ
เลิกเรียนกลับบ้าน	เดินผ่านไผ่กอ
แว่วเสียงเหมือนขอ	กิ่งไผ่เสียดกัน
ไม่ได้สังเกต	เกิดเหตุขึ้นพลัน
คนร้ายขวางกั้น	จะจับดวงใจ

เรียก “ขวัญ... ช่วยด้วย”

ปิดป้องอย่างไร

เจ้าขวัญมันโกรธ

ก้มหัวขวิดผาง

ถูกขวิดกระเด็น

ขวัญกับดวงใจ

มันฉวยมือไว้

มันไม่ยอมวาง

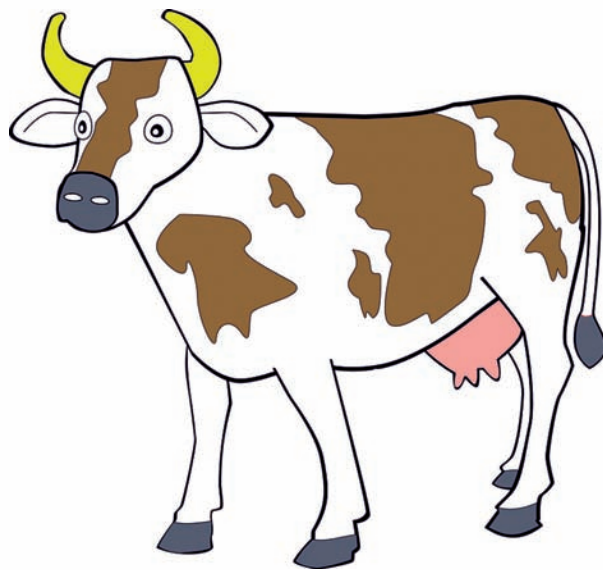
กระโดดเข้าขวาง

คนร้ายตกใจ

ต้องแผ่นหนีไป

ปลอดภัยสวัสดิ์

เรื่องวัวเพื่อนรัก ของกรมวิชาการ

บทร้อยกรอง ยี่สิบไม้รวน

ผู้ใหญ่หาผ้าใหม่
ใส่ใจเอาใส่ห่อ
จะใคร่ลงเรือใบ
สิ่งใดอยู่ในตู้
บ้าใบ้ถือใยบัว
เล่าท่องอย่าละเลียง

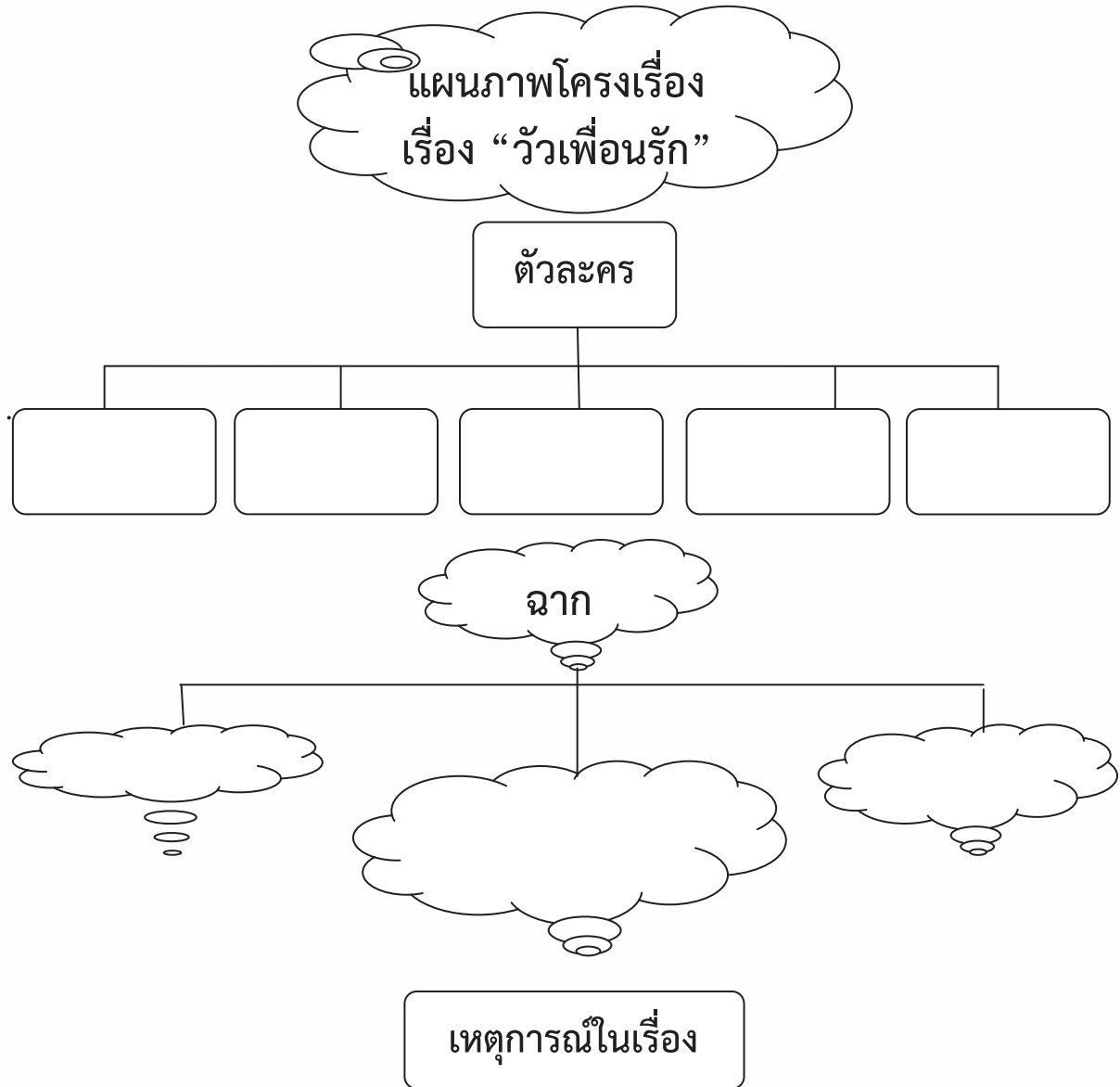
ให้สะก๊อใช้คล้องคอ
มิหลงไหลใครขอดู
ดูน้ำใสและปลาปู
มิใช่อยู่ใต้ตั่งเตียง
หุดามัวมาใกล้เคียง
ยี่สิบม้วนจำจงดี

พระยาตรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

ใบงานที่ ๑๓
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่อง เรื่อง “วัวเพื่อนรัก”

- ๑.
- ๒.
- ๓.

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๔

ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากเรื่อง “วัวเพื่อนรัก”

๑. ขวัญของลูกวัวอยู่ที่ไหน

ตอบ _____

๒. ใครให้ลูกวัวแก้ดวงใจ

ตอบ _____

๓. ลูกวัวมีขนสีอะไร

ตอบ _____

๔. ดวงใจและเจ้าขวัญเล่นอะไรด้วยกันทุกเช้าทุกเย็น

ตอบ _____

๕. เจ้าขวัญกินอะไรเป็นอาหาร

ตอบ _____

๖. ดวงใจได้เจ้าขวัญมาเมื่อใด

ตอบ _____

๗. กิ่งไม้ที่เสียดสีกันมีเสียงดังเหมือนเสียงอะไร

ตอบ _____

๘. ใครทำให้เจ้าขวัญโกรธ

ตอบ _____

๙. ดวงใจถูกคนร้ายจับเมื่อใด

ตอบ _____

๑๐. ขวัญทำอะไรคนร้ายจึงยอมปล่อยดวงใจ

ตอบ _____

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

เรื่อง ปลาหมึกไม่ใช่ปลา

ปลาหมึกไม่ใช่ปลา แต่คนทั่วไปมักคิดว่าปลาหมึกเป็นปลา เพราะเห็นว่ามันว่ายน้ำได้ ความจริงแล้วปลาหมึกเป็นสัตว์ที่มีส่วนประกอบในตัว ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เป็นสัตว์จำพวกหอย ตัวอย่างง่ายๆ ที่เห็นชัด คือ ปลาจะมีกระดูกสันหลังแต่ปลาหมึกไม่มี

ปลาหมึกเป็นหอยที่มีพัฒนาการไปมาก ลำตัวของมันเปรียบได้กับส่วนหลังของหอยที่ยืดยาวออกไป อีกส่วนหนึ่งเป็นส่วนหัวที่มีหนวดยาวยื่นออกมาเป็นเส้นๆ ดูคล้ายเป็นเท้าของมัน การเคลื่อนที่ของปลาหมึกจะใช้วิธีขับน้ำจากบริเวณส่วนในของลำตัว ผ่านออกทางท่อที่อยู่ใกล้ๆ หัวจึงทำให้เกิดแรงดันให้พุ่งไปอีกด้านหนึ่ง ขณะที่เคลื่อนที่ ปลาหมึกจะลู่หนวดของตัวเองไว้เพื่อไม่ให้ต้านน้ำ

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บัตรคำ

ปลาหมึก

ประกอบ

สั้นหลัง

กระดุก

พัฒนา

หนด

เคลื่อนที่

บริเวณ

แรงดัน

หอย

ลู

ว่ายน้

ใบงานที่ ๑๕

ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากเรื่อง “ปลาหมึกไม่ใช่ปลา”

๑. ทำไมคนทั่วไปจึงคิดว่าปลาหมึกเป็นปลา

ตอบ _____

๒. ปลาหมึกเป็นสัตว์จำพวกใด

ตอบ _____

๓. ลำตัวของปลาหมึกเปรียบได้กับส่วนใดของหอย

ตอบ _____

๔. ส่วนหัวของปลาหมึก คือ ส่วนใด

ตอบ _____

๕. ปลาหมึกว่ายน้ำได้อย่างไร

ตอบ _____

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

เรื่อง เพื่อนเล่นแสนรัก

เด็กๆ พาลูกช้างไปเล่นฟุตบอลที่ริมตลิ่ง ฝ่ายหนึ่งเป็นเพื่อนช้าง อีกฝ่ายหนึ่งเป็นเด็กๆ เตะบอลกันอย่างสนุกสนาน เล่นกันนาน จนเด็กๆ หหมดแรงขอนั่งพัก เด็กๆ จึงหาวิธีเล่นใหม่

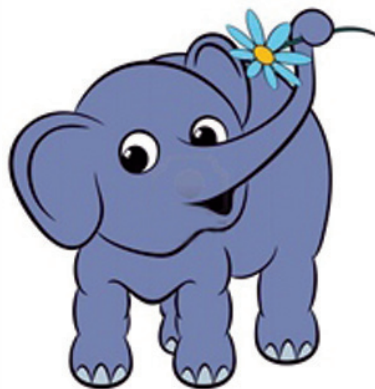
น้ำในแม่น้ำไม่เต็มฝั่ง พื้นทรายมีน้ำขังเป็นแอ่งๆ เด็กๆ เลือกแอ่งน้ำที่ใหญ่ที่สุด ใช้เสียมขุด ใช้พลั่วตักพื้นทรายในแอ่งให้ร่วนซุย จนแอ่งน้ำ กลายเป็นบ่อทรายแฉะๆ

ลูกช้างโบโบก โบบัว โบกหู แกว่งหาง วิ่งลงบ่อทราย โบบัว นอนตะแคงซ้าย ตะแคงขวา ดิ้นพลิกตัวไปมา โบโบกใช้ท้องไถทรายช่วย แก้ก้น ใช้ขาถีบทรายขึ้นๆ ลงๆ เด็กๆ ช่วยกันตักน้ำสาตลูกช้าง เสียงลูกช้างร้อง เอ๊กๆ แอ๊กๆ ไซ้วงพ่นน้ำใส่เด็กๆ เด็กๆ ต่างก็หลบน้ำ เล่นอย่างสนุกสนานและมีความสุข

เพื่อนๆ เข้ามากอดลูกช้าง ลูบหัวเพื่อนช้างเบาๆ เพื่อนรัก เพื่อนเล่น เราจะได้เล่นกันอย่างนี้อีกไหม เพื่อนเล่นแสนรัก

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

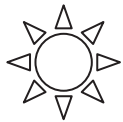
ใบงานที่ ๑๖

เรียงลำดับเหตุการณ์

คำชี้แจง ใส่หมายเลข ๑ - ๕ ลงในช่อง ตามลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่ย่าน

ใบบัวนอนตะแคงซ้าย ตะแคงขวา ดิ้นพลิกตัวไปมา

ลูกข้างร้อง เอ๊กๆ แอ๊กๆ ใช้งวงพ่นน้ำใส่เด็กๆ

เด็กๆ พาลูกข้างไปเล่นฟุตบอลที่ริมตลิ่ง

เพื่อนๆ เข้ามากอดลูกข้าง เพื่อนเล่นแสนรัก

เด็กๆ เลือกลงน้ำที่ใหญ่ที่สุด

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ท ๑๕/ผ.๔-๑๗

ใบงานที่ ๑๗

เขียนบันทึกการอ่าน

คำชี้แจง เขียนบันทึกการอ่าน จากเรื่อง “เพื่อนเล่นแสนรัก” และวาดภาพประกอบ
ให้สวยงาม

บันทึกการอ่าน

ชื่อเรื่อง

ตัวละคร

สถานที่

ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

ประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ วรรณกรรมสร้างสรรค์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

เต่าปุมมีกระดอง ไว้ปกป้องพองพาลภัย
วัวควายมีเขาใหญ่ ช้างมิงวงและมิงา

๑. จากข้อความนี้ ปู และเต่ามีกระดองไว้ทำอะไร
 - ก. ไว้เก็บลูกอ่อน
 - ข. ไว้กันกระแทก
 - ค. ไว้ป้องกันภัย
 ๒. ข้อความนี้กล่าวถึงสัตว์กี่ชนิด
 - ก. ๓ ชนิด
 - ข. ๔ ชนิด
 - ค. ๕ ชนิด
 ๓. งวงของช้างเปรียบได้กับอวัยวะส่วนใดของมนุษย์
 - ก. เท้า
 - ข. มือ
 - ค. ปาก
 ๔. วัวและควายมีเขาไว้ทำอะไร
 - ก. ไว้ป้องกันศัตรู
 - ข. ไว้เสยฟางเข้าปาก
 - ค. ไว้ขวิดคน
- อ่านข้อความต่อไป่นี้แล้วตอบคำถามข้อ ๕ - ๖

คุณพ่อคะ หนูขอโทษหนูจะไม่ทำอีกแล้ว

๕. ผู้ที่กล่าวข้อความนี้ต้องการสิ่งใด
 - ก. การลงโทษ
 - ข. คำปลอบโยน
 - ค. การให้อภัย

๖. ผู้กล่าวข้อความนี้มีความรู้สึกอย่างไร

ก. เศร้าใจ

ข. สำนึกผิด

ค. ซาบซึ้งใจ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๗ - ๑๐

พ่อไม่มีเงินทองจะกองให้
จงตั้งใจพากเพียรเรียนหนังสือ
หาวิชาความรู้เป็นคู่มือ
เพื่อยึดถือเอาไว้ใช้เลี้ยงกาย

๗. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

ก. อธิบาย

ข. ตักเตือน

ค. สั่งสอน

๘. คำว่า “พากเพียร” จากข้อความนี้มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. เป็นคนดี

ข. ขยัน

ค. เป็นคนฉลาด

๙. ผู้ที่เขียนข้อความนี้มีความรู้สึกตรงกับข้อใด

ก. ภูมิใจ

ข. ชื่นชม

ค. ห่วงใย

๑๐. ข้อใด ไม่ได้กล่าวไว้ในข้อความนี้

ก. หาวิชาความรู้

ข. ตั้งใจเรียน

ค. ให้รู้จักพัฒนาตนเอง

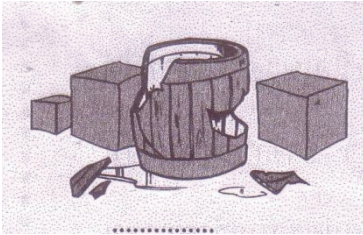

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕
วรรณกรรมสร้างสรรค์

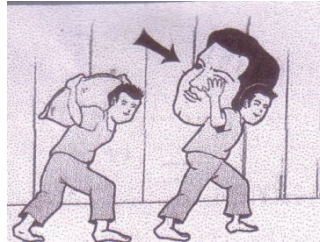

เกม ดูภาพทราบสำนวน

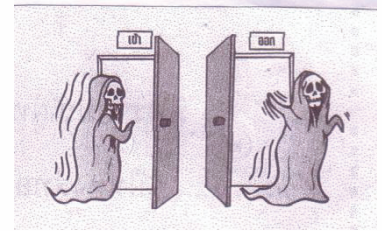
คำชี้แจง ดูภาพแล้วเติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้องตามสำนวนไทย

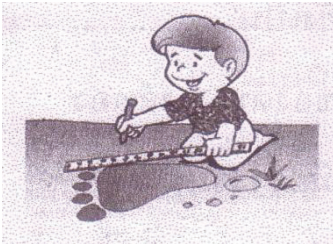
๑.แตก

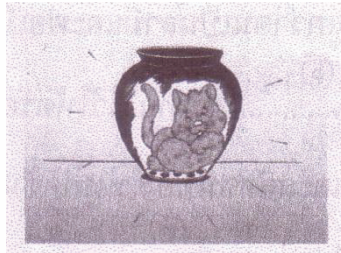
๒. แบก

๓. เข้า.....ออก

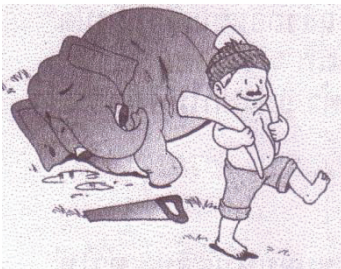
๔. วัด.....เท้า

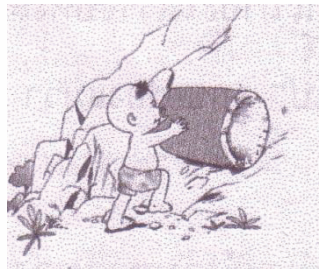
๕. นอนหวด

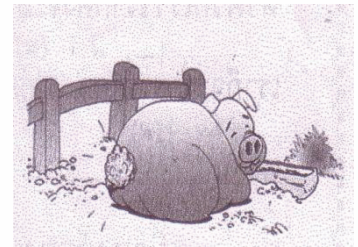
๖.ได้ทอง

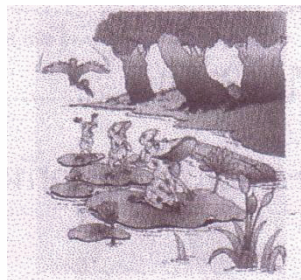
๗. ฆ่าช้างเอา

๘. กลิ้งครกขึ้น

๙.พอกหาง.....

๑๐. กบเลือก

เพลง หน้าที่เด็ก

เนื้อร้อง ช่อม ปัญจพรรค์

ทำนอง เอื้อ สุนทรสนาน

เด็กเอ๋ยเด็กดี	ต้องมีหน้าที่สิบอย่างด้วยกัน (ซ้ำ)
หนึ่ง นับถือศาสนา	สองรักษาธรรมเนียมมั่น
สาม เชื่อพ่อแม่ครูอาจารย์	สี่ว่าจานั้นต้องสุภาพอ่อนหวาน
ห้า ยึดมั่นกตัญญู	หก เป็นผู้รู้รักการงาน
เจ็ด ต้องศึกษาให้เชี่ยวชาญ	ต้องมานะบากบั่น ไม่เกียจไม่คร้าน
แปด รู้จักออมประหยัด	เก้า ต้องซื่อสัตย์ตลอดกาล
น้ำใจนักกีฬากล้าหาญ	ให้เหมาะกับกาลสมัยชาติพัฒนา
สิบ ทำตนให้เป็นประโยชน์	รู้บาปบุญคุณโทษสมบัติชาติต้องรักษา
เด็กสมัยชาติพัฒนา	จะเป็นเด็กที่พาชาติไทยเจริญ

บทร้อยกรอง ยี่สิบไม้ม้วน

ผู้ใหญ่หาผ้าใหม่
ใส่ใจเอาใส่ห่อ
จะใคร่ลงเรือใบ
สิ่งใดอยู่ในตู้
บ้าใบ้ถือใยบัว
เล่าท่องอย่าละเลียง

ให้สะไก้ใช้คล้องคอ
มิหลงไหลใครขอดู
ดูน้ำใสและปลาปู
มิใช่อยู่ใต้ตั้งเตียง
หุดาม้วนมาใกล้เคียง
ยี่สิบม้วนจำจงดี

พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

เกมค้นหาดอกไม้

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองแล้วค้นหาว่าในบทร้อยกรองมีชื่อดอกไม้อะไรบ้าง
นำไปเขียนบนกระดาน กลุ่มใดได้ชื่อครบก่อนจะเป็นฝ่ายชนะ

กล้วยไม้แขวน ระย้าย่อย เป็นสร้อยสวน
กุหลาบล้วน ยิ้มแย้ม แก้มกลีบนิ่ม
ชบาสี หลากหลาย เรียงรายริม
ชมพูพิมพ์ พวงชมพู งามตรูตา
ทานตะวัน ดาวเรือง เหลืองสว่าง
ม่วงช้องนาง แต้มสี ทวีค่า
ประทัดดาว พราวไสว จับนัยนา
แพรสี พุทธรักษา ฟ้าชมพู

เกมปริศนาอักษรไขว้

คำชี้แจง เติมอักษรในปริศนาอักษรไขว้ให้ได้คำที่มีความหมายตรงตามกับภาพและ
หมายเลขที่กำหนด

๑↓	ฟ		ม		๖		ต		ท
๒↓		เ	ว		ไ		ด		๔↓
๓↓	ค		ม	ั	ว	เ		ช	
๕↓		ร		ช				ถ	
๖↓		ไ				น		๗↓	ร
๘↓				๒↓	๓↓				๘↓
๙↓			ก						๙↓
๑๐↓			ค						๑๐↓

๑

๒

๓

๔

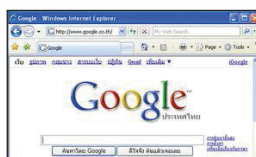
๕

๖

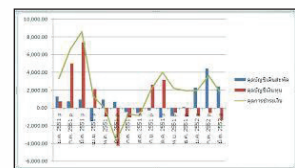
๗

๘

๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖

นิทานพาเพลิน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖ นิทานพาเพลิน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๕

แสนเสียดายนันทาที่นารัก
 มัวแต่เพลินปลาบปลื้มจนลืมตน
 นิจจาเอ๋ยเคยเห็นทุกเย็นเช้า
 เคยวิ่งเล่นด้วยกันทุกวันมา

ชะล่านักเลียงออกนอกถนน
 ถูกรถยนต์แล่นทับดับชีวา
 กลับเหลือแต่กรงเปล่าไม่เห็นหน้า
 ช่างทิ้งข้าเปลี่ยวเปล่าเศร้าใจเอ๋ย

๑. นันทามีลักษณะตามข้อใด

ก. นารัก

ข. หลงลืมตน

ค. ชอบวิ่งออกนอกถนน

๒. นันทาถูกรถทับเสียชีวิตเพราะอะไร

ก. ความซุกซน

ข. ความประมาท

ค. ความเพลิดเพลิน

๓. ผู้แต่งบทร้อยกรองข้างต้น มีความรู้สึกอย่างไร

ก. เสียใจ

ข. ปลื้มใจ

ค. เศร้าใจ

๔. นักเรียนคิดว่า “นันทา” เป็นสัตว์ชนิดใด

ก. นก

ข. เป็ด

ค. แม่ไก่

๕. ข้อใดคือความหมายของคำว่า “ชะล่าใจ”

ก. ดื้อ , ไม่เชื่อฟัง

ข. แจ่มใส , เบิกบาน

ค. ฮึกเหิมจนประมาท

อ่านนิทานต่อไปนี่แล้วตอบคำถามข้อ ๖ - ๘

เจ้าแจ้และเจ้าจ๋อมเป็นไก่หนุ่มอาศัยอยู่ในถิ่นเดียวกันต่างก็แย่งพื้นที่บริเวณหาอาหารกินคิดว่าเป็นถิ่นหากินของตน

ในที่สุดเจ้าจ๋อมกับเจ้าแจ้ก็ตีกัน เพราะต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกัน ไม่นานนักเจ้าแจ้ก็ถูกคมเดือยของเจ้าจ๋อมเข้าที่หน้า ด้วยความเจ็บปวดต้องยอมแพ้ออกวิ่งหนีไปทันที

หลังจากได้รับชัยชนะ ด้วยใจฮึกเหิมกำเริบเจ้าจ๋อมบินขึ้นไปบนรั้ว
โค้งคอคันเยาะเย้ยเจ้าแจ้

ทันใดนั้น เหยี่ยวตัวหนึ่งกำลังหิวบินผ่านมาโฉบลงจับเอาตัวเจ้าจ๋อมไปกิน
เป็นอาหารโดยง่าย

เจ้าแจ้กระพือปีกขึ้นเสียงดังหากินบนลานบ้านเพียงลำพังตัวเดียวตลอดไป

๖. เจ้าจ๋อมกับเจ้าแจ้ตีกันเพราะอะไร

- ก. แย่งสถานที่หาอาหาร
- ข. ต้องการแสดงความยิ่งใหญ่
- ค. ต้องการรู้ว่าใครจะเก่งกว่ากัน

๗. ใครเป็นฝ่ายชนะ

- ก. แจ้
- ข. จ๋อม
- ค. เสมอกัน

๘. จ๋อมถูกเหยี่ยวโฉบไปกินเป็นอาหารได้โดยง่ายเพราะอะไร

- ก. ความอวดดี
- ข. ความโง่เขลา
- ค. ความประมาท

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๙

เด็กเด็กรู้ไหม	โยนกกาเหว่า
จึงไม่ค่อยเฝ้า	เลี้ยงดูลูกตน
ไซ้ไร่ร้างกา	ไม่มาเวียนวน
ลูกเติบโตจน	บินหนีกาไป

๙. นักเรียนคิดว่าเพราะอะไรนกกาเหว่าจึงไปไซ้ในร้างนกกา

ก. เพราะนกกาเหว่าเลี้ยงลูกไม่เป็น

ข. เพราะนกกาเหว่าต้องไปหากินในที่ห่างไกล

ค. เพราะนกกาทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับนกกาเหว่า

๑๐. “เข็นครก.....” ควรเติมคำในข้อใดในช่องว่างจึงเป็น
สำนวนที่ถูกต้อง

ก. ขึ้นภูเขา

ข. ลงเขา

ค. ไม้ไผ่

บัตรคำ

ทวาร

โฉบเฉี่ยว

อาสัณ

ชมชาน

มรณา

แยบยล

แซ่เขื่อน

จุน

ด้นด้น

ส้นดาน

สัญชาติ

ทาส

จัญไร

กรรม

ชั่วกับชั่วกลับ

อุทาหรณ์

ประกัน

ภักดี

บทร้อยกรอง

กรรมของนายประกัน

เด็กเด็กรู้ไหม	โยนกกาเหว่า
จึงไม่คอยเฝ้า	เลี้ยงดูลูกตน
ไซ้ใส่รังกา	ไม่มาเวียนวน
ลูกเติบโตจน	บินหนีกาไป
เรื่องเก่าเล่ามา	รู้้ง กา กาเหว่า
มาพบกันเข้า	ถูกอกถูกใจ
เลยเป็นเพื่อนกัน	ต่างสัญญาไว้
ใครมีเภทภัย	ต้องช่วยทันที
วันหนึ่งนกรู้้ง	บินมุ่งหมู่บ้าน
โผผินบินผ่าน	มาถึงถิ่นที่
เห็นฝูงลูกไก่	แลไปมากมี
สุดแสนยินดี	โฉบเฉี่ยวอาหาร
เจ้าของไก่เลี้ยง	ตรงผงจอมขโมย
นกรู้้งโอดโอย	กระสุน ลูกทวาร
เจ้าแทบ อาสัญ	เหหัน ชมซาน
ฝืนบินกลับบ้าน	เกือบสิ้นชีวา

ลูกกระสุนคากัน
มันแข็งแน่นติด
มองหาใครช่วย
พอดีนกกา

พอการู้เหตุ
เร่งคิด แยกยล
เห็นแสงแดดจ้า
“เจ้าอย่าแซ่เชื่อน
ให้แตกแผดเผา
จักแตกเป็น จุณ
นกรู้รู้ความ
ชวยอยู่ทั้งวัน

นกรู้เจ็บปวด
นกกาหมดทาง
กาเหว่าคงรู้
รีบบิน ดั้นดั้น

กาเหว่ามาถึง
สัญชาติ รุ่งพาล
“ถ้าข้าช่วยได้
หากแม่สบ อูรา

ขัดสนสิ้นคิด
ไม่หลุดออกมา
แทบม้วยมรณา
บินผ่านมาเยื่อน
สังเวชเต็มทน
เพื่อช่วยเหลือเพื่อน
ไม่ซ้ำريبเตือน
ชูบั้นท้ายปล้น
ส่องเข้าลูกกระสุน
หลุดออกจากกัน”
ทำตามพันควัน
ก็ไม่เป็นผล
ร้าวรวด ร้องคราง
ช่วยเหลือเพื่อนตน
ลองดูอีกหน
ตามกาเหว่ามา
รู้ซึ่งสันดาน
จึงต้องสัญญา
เอ็งให้อะไรหว่า
ข้าจักช่วยไว้”

นกรู้งรีบตอบ

จงรักภักดี

กาเหว่าไม่เชื่อ

จึงกล่าวขานไช

กาเหว่าบอกรู้ง

รีบจุ่มแช่ทวาร

กระสุนเป็นดิน

นกรู้งรีบผัน

หย่อนก้นลงธาร

ยินดีที่สุด

ไม่คืนกลับมา

ชั่วช้าจัญไร

กาจึงรับกรรม

กาเหว่าประกาศ

เจ้าต้องฟักไข่

เติบโตขึ้นมา

“ข้ามอบชีวี

เป็นทาสตลอดไป”

กาเบื่อเหลือใจ

รับเป็นนายประกัน

ให้มุ่งสู่ธาร

ลงในน้ำนั้น

เปื่อยสิ้นเร็วพลัน

ทำตามทันใด

มินานดินหลุด

บินหนีเร็วไว

เห็นหน้าใครใคร

ทอดทิ้งสัญญา

ชอกช้าเป็นทาส

ว่า “แต่นี้หนา

เลี้ยงให้ลูกช้า

ชั่วกับชั่วกลับ”

เป็น อุทาหรณ์ เพื่อสอนใจเรา
ว่าอย่าโง่เขลา จำไว้ให้มั่น
เลือกคบเพื่อนดี เป็นที่ผูกพัน
จงอย่าคิดประกำัน ให้คนพาลเอย

รัชณี ศรีไพรวรรณ
หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เล่ม ๒

ใบงานที่ ๐๑
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องจากนิทาน เรื่อง “กรรมของนายประกัน”

แผนภาพโครงเรื่อง

เรื่อง.....

ตัวละคร

๑.
๒.
๓.
๔.

สถานที่

.....
.....

เหตุการณ์สำคัญ

.....
.....
.....

ข้อคิด

.....
.....
.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๒
ความหมายของคำ

คำชี้แจง จงหาความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

๑. กรรม หมายถึง

.....

๒. นายประกัน หมายถึง

.....

๓. สังเวช หมายถึง

.....

๔. ชมชาน หมายถึง

.....

๕. อาสัณู หมายถึง

.....

๖. สัณชาติ หมายถึง

.....

๗. อุทาหรณ์ หมายถึง

.....

๘. ชั่วกัปชั่วกัลป์ หมายถึง

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๓
ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากนิทาน เรื่อง “กรรมของนายประกัน”

๑. จากเรื่อง “กรรมของนายประกัน” มีนกอะไรบ้างที่เป็นเพื่อนกัน

ตอบ

๒. จากนิทาน นกชนิดใด ตัวใหญ่ที่สุด

ตอบ

๓. นกรู้งู กุยยิง ตรงส่วนใดของร่างกาย

ตอบ

๔. นกกา ช่วยแนะนำนกรู้งูให้เอาลูกกระสุนออกอย่างไร

ตอบ

๕. ใครได้ชื่อว่าเป็นนายประกัน และเป็นนายประกันให้ใคร

ตอบ

๖. นกกาเหว่าแนะนำวิธีเอาลูกกระสุนออกอย่างไร

ตอบ

๗. นกกา ได้รับผลอย่างไรจากการเป็นนายประกัน

ตอบ

๘. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร

ตอบ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๔
เขียนแสดงความคิดเห็น

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. เขียนแสดงความคิดเห็นจากนิทานเรื่อง “กรรมของนายประกัน”
ถ้าให้เลือก นักเรียนจะเลือกเป็นนกชนิดใดระหว่างนกรุ้ง นกกา
และนกกาเหว่า เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

วาดภาพนกที่นักเรียนเลือกในข้อ ๑ และระบายสีให้สมจริง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

คำยากนิทาน “แม่ไก่ดื้อ”

สลั้บ

พยายาม

ร่าง

บุรุษไปรษณีย์

กระพือ

กระเด็น

เบื่กบาน

รถยนต์

อาลัย

เลียง

ปลาบปลื้ม

ชีวา

นิจจา

เปล่าเปลี่ยว

สลด

เรื่อง แม่ไก่คือ

แม่ไก่ตายตัวหนึ่งชื่อนันทา มีขนสีขาวยกกับดำสลับกัน มันชอบอยู่ที่สนามหญ้าหน้าบ้าน บ้านนั้นมีรั้วล้อมรอบและประตูรั้วปิดอยู่เสมอ นันทาจะออกไปที่ถนนก็ไม่ได้ มีต้นมะม่วงและมะลียู่อริมสนาม กรงของนันทาอยู่ใต้ต้นมะม่วงนั้น กรงนั้นทำด้วยไม้ทาสีแดง ข้างประตูกรงมีอ่างใส่น้ำตั้งไว้ให้มันกิน เจ้าของไก่ตัวนี้คือ เด็กหญิงสองพี่น้อง คนพี่ชื่อดารา คนน้องชื่อรุจี

“ไก่ของเราอยู่ไหนเล่าคะ?” รุจีถามพี่สาว

“พี่เห็นมันไปมองๆ ที่ประตู” ดาราตอบ “ดูท่าทางมันพยายามจะมุดใต้ประตูออกไปข้างนอกเป็นแน่ทีเดียว”

“ถ้านันทาออกไปที่ถนน” รุจ็ร้องขึ้น “มันคงถูกรถทับตายเท่านั้นเอง” เด็กหญิงทั้งสองรีบวิ่งไปที่ประตูแล้วจับนันทามาที่สนาม “อ้อก! อ้อก! อ้อก!” นันทาร้อง พลังจ้องไปที่ประตู “ฉันอยากออกไปที่ถนน”

โธ่ นันทาทำไมคืออย่างนี้ เจ้าอยากออกไปตายหรือ?” ดาราว่าแล้ว ก็จับตัวไว้

“อ้อก! อ้อก! อ้อก!” นันทาร้องอีก “ปล่อยให้ฉันออกไปเถิด” แล้วก็พยายามดิ้นจะให้หลุดจากมือดารา

“ต้องเอาไปขังกรงไว้สักครู่ก่อน” “รุจีพูด” เมื่อหายดีแล้วจะปล่อยออกมา

สองคนพี่น้องจับนันทาไปใส่กรงแล้วปิดประตูกรงเสีย นันทาโผล่หัวออกมา นอกซี่กรงร้องเสียงดัง “อ้อก! อ้อก!” เธอออกไปที่ถนนได้ ฉันก็อยากออกไปเหมือนกัน “อ้อก! อ้อก!”

นันทาเซื่องมากเพราะมันเล่นกับเด็กทั้งสองทุกวัน รุจีและดารารักมันมาก นันทาจึงเหมือนเด็กที่ผู้ใหญ่รักและตามใจ มันอยากทำอะไรๆ ตามชอบใจเสมอ เมื่อเด็กทั้งสองเอาข้าวเปลือก หรือผักมาให้กิน มันแสดงท่าดีใจดีใจ และคิดว่าเด็กทั้งสองนี้เอาอาหารอร่อยมาให้กิน บางคราวนันทาเอาตีนคู้ยจนข้าวเปลือกหกออกจากรางหมดแล้วไม่ได้กินเลย จนเมล็ดเดียว

“มานี่เถิดน้อง” ดาราพูดกับรุจี “เราไปดูที่หรือว่านันทาจะมุดใต้ประตูออกไปข้างนอกได้ไหม”

สองพี่น้องเดินไปที่ประตูเห็นช่องกว้างข้างใต้พอที่ไก่จะลอดออกไปได้ “ฉันคิดว่าเราควรเอากิ่งไม้มาปักไว้ที่ประตู” รุจีพูดกับพี่ “นันทาจะได้ออกไปไม่ได้” ดาราและรุจี จึงไปหากิ่งไม้มาปักไว้ที่ช่องใต้ประตู จนเห็นว่าไก่จะมุดออกไปไม่ได้แล้ว จึงปล่อยนันทาออกจากกรง มันรีบวิ่งไปที่นั่นโดยเร็ว คราวนี้มันไม่กล้ามุดออกไปเพราะมีกิ่งไม้ขวางอยู่

“อ้อก! อ้อก!” นันทาร้อง “เอากิ่งไม้ออกเสียที่เถิด” รุจีและดาราชอบใจเมื่อเห็นไก่ของเขาออกไปข้างนอกไม่ได้

“นันทาเอ๋ยอย่าได้อีกเลย ฉันจะเอาข้าวเปลือกมาให้กิน” รุจีพูด “อย่ามุดออกไปนะ”

ดาราไล่ไก่ไม่ให้ไปที่ประตูแล้วพูดว่า “ถ้าเจ้าออกไปที่ถนนไม่ช้าเจ้าจะต้องตาย” นันทาเอียงคอไปข้างหนึ่งแล้วมองดูเด็กทั้งสอง

“กูก กูก” นันทาร้องด้วยความโกรธ “ไม่ตายฉันไม่เชื่อ” เด็กทั้งสองวิ่งไปเอาข้าวเปลือกมาให้ นันทา ขณะนั้นมีบุรุษไปรษณีย์เปิดประตูเข้ามาเพื่อส่งจดหมายเขาเห็นกิ่งไม้ที่ประตูจึงหยิบโยนไปข้างรั้วแล้วปิดประตูไว้อย่างเดิม เมื่อเห็นคนหยิบกิ่งไม้ทิ้งนันทาดีใจมาก

“คราวนี้เราออกไปนอกถนนได้แล้ว” นันทานึกในใจมันไม่กล้าส่งเสียงดัง เพราะกลัวว่าเด็กทั้งสองจะมาจับมันไว้อีก มันวิ่งไปที่ประตูโดยเร็ว ค่อยๆ มุดออกไปทางใต้ประตู ไม่ช้าก็ออกมาถึงถนนได้ มันสะบัดขนและกระพือปีกด้วยความเบิกบานแล้วเดินไปมาบนถนนนั้น

“ในที่สุดฉันก็ออกมาที่ถนนได้” นันทาร้อง “เด็กทั้งสองคนนั้น
 ดูถูกฉันนัก ถ้าฉันออกมาที่ถนนไม่ช้าฉันจะต้องตายดูซิฉันวิ่งได้และยังไม่ตาย”
 มันร้องและกระพือปีกแล้ววิ่งไปยืนที่กลางถนน รุจีและดารากลับมา
 ถือจานข้าวโพดถั่วเขียวและผักกาดมาให้มันทากิน ทั้งสองคนไม่เห็นนันทา
 ที่สนามก็ไม่มีในกรงก็ไม่มี มองไปทางไหนๆ ก็ไม่พบนันทา เขาเห็นกิ่งไม้กระเด็น
 ไปอยู่ริมรั้วเด็กทั้งสองมองไปที่ถนน ก็พอดีเห็นรถยนต์คันหนึ่ง แล่นมาโดยเร็ว
 และทับนันทาจนตัวแบน จึงรีบวิ่งไปที่ประตูมองดูด้วยความสงสารจนถึงน้ำตาตก
 เขาเสียदनันทามาก และพากันไปหาพ่อบอกว่าไก่ถูกรถทับตายเสียแล้ว
 พ่อของเขาปลอบเด็กทั้งสองและเขียนคำไว้อาลัยบนกระดาษขอบดำ ว่าดังนี้
 เพื่อเป็นที่ระลึกถึงนันทาแม่ไก่ที่รักยิ่งของเรา

แสนเสียदनันทาที่น่ารัก
 มัวแต่เพลีนปลาบปลื้มจนลืมตน
 นิจจาเอ๋ยเคยเห็นทุกเย็นเช้า
 เคยวิ่งเล่นด้วยกันทุกวันมา

ชะล่านักเลี้ยงออกนอกถนน
 ถูกรถยนต์แล่นทับดับชีวา
 กลับเหลือแต่กรงเปล่าไม่เห็นหน้า
 ช่างทิ้งข้าวเปลือกเปล่าเศร้าใจเอ๋ย

ดาราและรุจีเอากระดาษขอบดำนี้ไปติดป้ายปักไว้หน้าประตูกรงของนันทา
 ด้วยความสลัดใจ

นายกี้ กิรติวิทย์โยสาร , ขุนสวรรควิทยา , ขุนศีกษากิตพิสัย
 ในหนังสือ ลูกสัตว์ต่างๆ ชุดอมตนิทาน

ใบงานที่ ๐๕

ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากเรื่อง “แม่ไก่ดี๋อ”

๑. บริเวณรอบๆ กรงของนันทา มีอะไรบ้าง

ตอบ

.....

๒. เด็กทั้งสองทำอย่างไรเพื่อป้องกันไม่ให้นันทาออกไปที่ถนน

ตอบ

.....

๓. นันทาออกไปที่ถนนได้อย่างไร

ตอบ

.....

๔. เมื่อนันทาออกไปที่ถนนแล้วนันทาทำอย่างไร และเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น

ตอบ

.....

๕. นักเรียนรู้สึกอย่างไร และได้ข้อคิดอะไรหลังจากอ่านเรื่อง “แม่ไก่ดี๋อ”

ตอบ

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๖

เขียนคำอ่าน

คำชี้แจง เขียนคำอ่านจากคำที่กำหนดให้

๑. สลับ อ่านว่า

๒. บุรุษ อ่านว่า

๓. รถยนต์ อ่านว่า

๔. นิจจา อ่านว่า

๕. ไปรษณีย์ อ่านว่า

๖. สลด อ่านว่า

๗. พยายาม อ่านว่า

๘. ถนน อ่านว่า

๙. กระดาษ อ่านว่า

๑๐. สงสาร อ่านว่า

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๗
เรียงลำดับเหตุการณ์

คำชี้แจง เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง “แม่ไก่ดื้อ” โดยเขียน ๑ - ๖ หน้าเหตุการณ์

.....	ดาราและรุจีหากิ่งไม้มาเกี่ยวไว้ที่ช่องใต้ประตู
.....	นันทาวิ่งไปที่ประตูโดยเร็ว ค่อยๆ มุดออกไปทางใต้ประตู
.....	สองพี่น้องจับนันทาไปใส่กรงแล้วปิดประตูกรงเสีย
.....	พ่อของดาราและรุจีเขียนคำไว้อาลัยให้นันทา
.....	บุรุษไปรษณีย์มาส่งจดหมาย หยิบกิ่งไม้โยนไปข้างรั้ว
.....	รถยนต์คันหนึ่งแล่นมาโดยเร็วและทับนันทาจนตัวแบน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทร้อยกรอง นันทา ที่น่ารัก

แสนเสียดายนันทาที่นารัก ชะล่านักเลี้ยงออกนอกถนน
มัวแต่เพลินปลาบปลื้มจนลืมตน อูกรถยนต์เล่นทับดับชีวา
นิจจาเอ๋ยเคยเห็นทุกเย็นเช้า กลับเหลือแต่กรงเปล่าไม่เห็นหน้า
เคยวิ่งเล่นด้วยกันทุกวันมา ช่างทิ้งข้าเปลี่ยวเปล่าเศร้าใจเอ๋ย

นายกี้ กীরติวิทยโยสาร, ขุนสวรรค์วิทยา, ขุนศึกษากิตพิสัย
ในหนังสือ ลูกสัตว์ต่างๆ ชุดอมตนิทาน

ใบงานที่ ๐๘
เขียนความหมายของคำ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง “นันทาที่น่ารัก” แล้วเขียนความหมาย
ของคำศัพท์ที่กำหนดให้

๑. ชะล่า หมายถึง

๒. ปลาบปลื้ม หมายถึง

๓. ดับชิวา หมายถึง

๔. กรง หมายถึง

๕. เป่ลี่ยว หมายถึง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๙

ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากบทร้อยกรอง “นันทาที่น่ารัก”

๑. นันทา แอบหนีไปที่ไหน

ตอบ

.....

๒. นันทา ถูกรถยนต์ทับเพราะอะไร

ตอบ

.....

๓. เมื่อยังมีชีวิตอยู่ นันทา อาศัยอยู่ที่ไหน

ตอบ

.....

๔. ทำไมผู้แต่งบทร้อยกรองนี้จึงรู้สึกเศร้าใจ

ตอบ

.....

๕. นักเรียนคิดว่า “นันทา” เป็นสัตว์ชนิดใด เพราะอะไร

ตอบ

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บัตรคำ

ทะนານ

ย่อน

ไซร์

เมล็ด

กงการ

ธนู

ตลิ่ง

ถล่ม

แมลงหวี่

หลาน

นายพราน

หมา

หนู

ไหม้

นิทาน

เรื่อง ยายกะตา

ยายกะตาปลูกถั่วปลูกงาให้หลานเฝ้า หลานไม่เฝ้า
กามากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ด่า
ตามาตาก็ดี

หลานร้องให้ไปหานายพราน ขอให้ช่วยยิงกา
กามากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ด่า
ตามาตาก็ดี นายพรานตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาหนูขอให้ช่วยกัดสายธนู
นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กามากินถั่วกินงา
เจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ด่า ตามาตาก็ดี
หนูตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาแมว ขอให้แมวช่วยกัดหนู
หนูไม่ช่วยกัดสายธนูนายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา
กามากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ด่า
ตามาตาก็ดี แมวตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาหมา ขอให้ช่วยกัดแมว
แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัดสายธนูนายพราน
นายพรานไม่ช่วยยิงกา กามากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ด
ทะนาน ยายมายายก็ด่า ตามาตาก็ดี หมาตอบว่า
“ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาไม้ค้อนให้ย่อนหัวหมา
หมาไม่มาช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู
หนูไม่ช่วยกัด สายธนูนายพราน
นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ด
ทะนนาน ยายมายายก็ดำ ตามาตาก็ดี ไม้ค้อนตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาไฟให้ช่วยไหม้ไม้ค้อน
ไม้ค้อนไม่ช่วยย่อนหัวหมา หมาไม่มาช่วยกัดแมว
แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัด สายธนู
นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกินงา
เจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนนาน ยายมายายก็ดำ
ตามาตาก็ดี ไฟตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาน้ำให้ช่วยดับไฟ
ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนไม่ช่วยย่อนหัวหมา
หมาไม่มาช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู
หนูไม่ช่วยกัด สายธนูนายพราน นายพราน
ไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนนาน
ยายมายายก็ดำ ตามาตาก็ดี น้ำตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาตลิ่งให้ช่วยพังทับน้ำ น้ำไม่ช่วยดับไฟ
ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนไม่ช่วยย่อนหัวหมา
หมาไม่มาช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู
หนูไม่ช่วยกัด สายธนูนายพราน นายพราน
ไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนนาน
ยายมายายก็ดำ ตามาตาก็ดี ตลิ่งตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาช่างให้ช่วยถล่มตลิง
 ตลิงไม่ช่วยพังทับน้ำ น้ำไม่ช่วยดับไฟ
 ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนไม่ช่วย
 ย้อนหัวหมา หมาไม่มาช่วยกัดแมว
 แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัด
 สายธนูนายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน

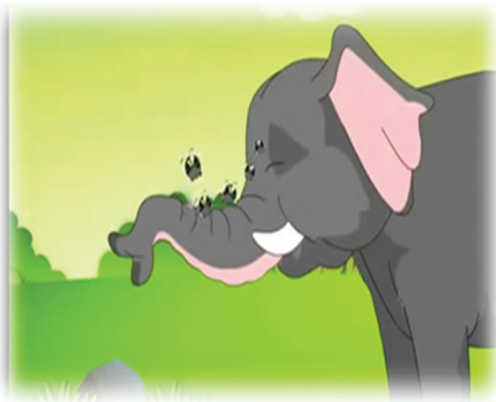
ยายมายายก็ดำ ตามาตาก็ดี ช่างตอบว่า “ไม่ใช่
 กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาแมลงหวี่ให้ช่วยตอมตาช่าง
 ช่างไม่ช่วยถล่มตลิง ตลิงไม่ช่วยพังทับน้ำ
 น้ำไม่ช่วยดับไฟ ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน
 ไม้ค้อนไม่ช่วยย้อนหัวหมา หมาไม่มาช่วยกัดแมว
 แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัด สายธนูนายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา
 กากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ดำ ตามาตาก็ดี แมลงหวี่ตอบว่า
 “ข้าจะช่วยตอมตาช่างให้ตาเน่าทั้งสองข้าง”

ช่างตกใจจึงรีบไปช่วยถล่มตลิง
 ตลิงจึงรีบไปช่วยพังทับน้ำ
 น้ำจึงรีบไปช่วยดับไฟ ไฟจึงรีบไปช่วยไหม้ไม้ค้อน
 ไม้ค้อนจึงรีบไปช่วยย้อนหัวหมา
 หมาจึงรีบไปช่วยกัดแมว
 แมวจึงรีบไปช่วยกัดหนู
 หนูจึงรีบไปช่วยกัดสายธนูของนายพราน
 นายพรานจึงรีบไปช่วยยิงกา
 กาจึงเอาถั่วเอางาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนานมาคืนหลาน

หลานเอาถั่วเองาไปให้แก่ยายกะตา
ยายกะตาก็เลิกตำเลิกตีหลานแต่นั้นมา

หนังสือเรียนวรรณคดีลำน่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๑๐
ลำดับเหตุการณ์จากเรื่องยายกะตา

คำชี้แจง เขียนตัวเลข ๑ - ๑๒ หน้าข้อความตามลำดับเหตุการณ์จากเรื่องยายกะตา

☐	กามากินถั่วงา	☐	หลานไปหาไฟ
☐	หลานไปหานายพราน	☐	ตา-ยาย ตีหลาน
☐	หลานไปหาหนู	☐	หลานไปหาน้ำ
☐	หลานไปหาช้าง	☐	หลานไปหาแมว
☐	หลานไปหาแมลงหวี่	☐	หลานไปหาตลิ่ง
☐	หลานไปหาหมา	☐	หลานไปหาข้อน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๑
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องจากนิทาน เรื่อง “ยายกะตา”

ชื่อเรื่อง

.....

ตัวละคร

.....

.....

สถานที่

.....

.....

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๒

ตอบคำถามจากนิทาน

คำชี้แจง ตอบคำถามจากนิทานเรื่อง “ยายกะตา”

๑. คำว่า “ไม่ใช่กงการของข้า” หมายความว่าอย่างไร

ตอบ

๒. เมื่อมีคนมาขอความช่วยเหลือนักเรียนจะบอกว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า” หรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

๓. ในนิทานเรื่องนี้ นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

ตอบ

๔. ถ้าแมลงหวี่ไม่รับช่วยเหลือไปตอมตาช้าง เรื่องนี้จะจบลงอย่างไร

ตอบ

๕. การที่ตายายดูว่าและตีสั่งสอนหลานที่ไม่รับผิดชอบจนเกิดความเสียหายสมควรหรือไม่เพราะอะไร

ตอบ

๖. นักเรียนบอกได้ไหมว่า ข้อคิดของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

ตอบ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บัตรคำ

ยักษ์เล็ก

ยักษ์ใหญ่

เขี้ยวใหญ่

หน้าบึ้ง

วัดโพธิ์

วัดแจ้ง

หยอกล้อ

ท่าเตียน

ทรงสาป

หักโค่น

ห้ามปราม

บริเวณ

พระอิศวร

ยุติศึก

มารุมมะตุ้ม

บทอ่านตำนาน “ท่าเตียน” “ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่”

ตุ้ม มะ ตุ้ม มะ ตุ้ม ตุ้ม
 เอ้า ตุ้ม มะ ตุ้ม มะ ตุ้ม ตุ้ม
 มะรุมมะตุ้ม รวมกลุ่มนั่งใกล้
 คนไหน อยากฟังเรื่องยักษ์
 สนุกยิ่งนัก “ย ยักษ์ เขี้ยวใหญ่”
 หน้าบึ้ง เขาเรียก “หน้ายักษ์”
 ช่างน่าเกลียดนัก น่ากลัวเกินใคร
 ตัวใหญ่ เขาเรียก “ร่างยักษ์”
 น่าแปลกใจนัก “ยักษ์เล็ก” มีไหม
 “ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่”
 คือยักษ์ตนใด หนูรู้ไหมเอ๋ย

มีตำนานเล่าสืบต่อกันมาว่า “ยักษ์วัดแจ้งทำดีทำแทงกับยักษ์วัดโพธิ์”
 เดิมที “ยักษ์เล็ก” คือยักษ์วัดโพธิ์เป็นเพื่อนรักกับ “ยักษ์ใหญ่” คือยักษ์วัดแจ้ง
 ทั้งสองสนิทกันมาก อยู่มาวันหนึ่งยักษ์ทั้งสองตะโกนพูดคุยกุญแจออกล้อ
 จนเกิดทำทายเป็นขึ้นมา

บางตำนานเล่าว่า ยักษ์วัดแจ้งโกรธจัดที่ยักษ์วัดโพธิ์ขอยืมเงินไป
 แต่ไม่ยอมใช้คืนจึงข้ามแม่น้ำเจ้าพระยามาตีกับยักษ์วัดโพธิ์บริเวณท่าน้ำ
 เสียงดังสนั่นหวั่นไหว ต้นไม้หักโค่น พื้นดินราบเป็นหน้ากลอง ก็ยังไม่รู้แพ้รู้ชนะ
 ร้อนถึงยักษ์วัดพระแก้วต้องมาห้ามปราม ยักษ์จอมโมโหร้ายจึงเลิกกราแยกย้ายกัน
 กลับวัดไป

บ้างเล่าว่าผู้มายุติศึกคือพระอิศวร ทรงโกรธมากที่ยักษ์สู้กัน
ก่อความวุ่นวายเดือดร้อนอย่างยิ่ง จึงทรงสาปให้ยักษ์ทั้งสองตนกลายเป็นหิน
ทำหน้าที่ยืนเฝ้าประจำวัดที่ตนอาศัยอยู่ชั่วนานาน ส่วนพื้นที่ทำน้ำที่ราบเตียน
นั้น คนได้เรียกชื่อสืบมาว่า “ท่าเตียน”

หนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๑๓

เขียนคำอ่าน

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่” แล้วเขียนของคำศัพท์ที่กำหนดให้

๑. ยักษ์ใหญ่ อ่านว่า
๒. วัดโพธิ์ อ่านว่า
๓. สนิทกัน อ่านว่า
๔. บริเวณ อ่านว่า
๕. ยุติศึก อ่านว่า
๖. พระอิศวร อ่านว่า
๗. โกรธ อ่านว่า
๘. ทรงสาป อ่านว่า

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๔

ตอบคำถามจากนิทาน

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่” แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓
หน้าข้อความที่ตรงกับเนื้อเรื่อง และเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความ
ที่ต่างจาก เนื้อเรื่อง

-๑. ยักษ์เล็กคือยักษ์วัดโพธิ์
-๒. ยักษ์ใหญ่คือยักษ์วัดแจ้ง
-๓. ยักษ์เล็กและยักษ์ใหญ่เป็นเพื่อนสนิทกัน
-๔. ยักษ์วัดแจ้งตีกับวัดพระแก้ว
-๕. ยักษ์วัดโพธิ์มาห้ามปรามยักษ์วัดแจ้งกับวัดพระแก้ว
-๖. ยักษ์วัดแจ้งตีกับยักษ์วัดโพธิ์
-๗. พระอิศวรทรงสาปยักษ์วัดแจ้งกับยักษ์วัดโพธิ์ให้เป็นดิน
-๘. ท่าเตียน อยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทอ่าน

ประวัติวัดพระเชตุพนฯ

วัดโพธิ์หรือวัดพระเชตุพนฯ เป็นวัดที่มีภาพวาดนิทานเรื่อง *ยายกะตา* ทั้งมีประวัติความเป็นมาและมีความสำคัญคู่กับกรุงเทพมหานคร

วัดพระเชตุพนฯ หรือ วัดโพธิ์ มีชื่อเต็มว่า วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม สร้างขึ้นในสมัยอยุธยา

ในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มีพระราชศรัทธาโปรดเกล้าฯ ให้บูรณะวัดโพธิ์ให้สวยงาม เป็นศรีสง่าคู่พระนคร วัดโพธิ์จึงเป็นวัดประจำรัชกาลที่ ๑

ต่อมารัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บูรณะวัดโพธิ์อีกครั้งหนึ่ง ครั้งนี้ได้โปรดเกล้าฯ ให้บันทึกความรู้ต่าง ๆ ของคนไทยสมัยนั้นลงบนแผ่นหิน ประดับไว้ตามศาลาต่างๆ ทำให้วัดโพธิ์ได้ชื่อว่า เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย

หนังสือเรียนวรรณคดีลำน่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๑๕

เขียนคำจากคำอ่าน

คำชี้แจง เขียนคำจากคำอ่านให้ถูกต้องจากการอ่านเรื่อง “ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่”

๑. วัด - พระ - เขต - ตู - พน - วิ - มน - มัง - คะ - ลา - ราม

.....

๒. สะ - ไหม - รัต - ตะ - นะ - โก - สีน

.....

๓. พระ - บาด - สม - เต็ด

.....

๔. พระ - พุด - ทะ - ยอด - ฟ้า - จุ - ลา - โลก - มะ - หา - ราด

.....

๕. พระ - ราด - ชะ - สัต - ทา

.....

๖. วัด - อะ - รุน - ราด - ชะ - วะ - รา - ราม

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๖

ตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่” แล้วเลือกกา ✓ ตามข้อที่ใช่และไม่ใช่

	ใช่	ไม่ใช่
๑. ยักษ์เล็กกับยักษ์ใหญ่ เป็นยักษ์ที่อยู่ประจำวัด	☐	☐
๒. ลักษณะของยักษ์ คือ มีเขี้ยว มีกระบอง หน้าบึ้ง	☐	☐
๓. ยักษ์เล็กข้ามไปตียักษ์ใหญ่ถึงวัดแจ้ง	☐	☐
๔. ยักษ์ใหญ่ยืมเงินยักษ์เล็กแล้วไม่ยอมใช้หนี้	☐	☐
๕. พระอิศวรให้พระนารายณ์มายุติศึกและสาปยักษ์ให้เป็นหิน	☐	☐
๖. เรื่องนี้เป็นตำนานการเกิดที่ราบโล่งที่เรียกว่า “ท่าเตียน”	☐	☐

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ เรื่อง สำนวนไทย

สำนวนไทยมีที่มาจากคำพูดหรือสร้างคำ สร้างข้อความขึ้น
จากวิถีชีวิตไทย เพื่อให้ข้อคิดเตือนใจ และใช้สืบทอดกันมาช้านาน

สำนวนมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ ไม่ใช่ความหมายตรงตัว
มีลักษณะภาษาดังนี้

๑. ใช้คำน้อย กระชับ
๒. ใช้ถ้อยคำสละสลวย เล่นเสียง เล่นคำ หรือมีสัมผัส
คล้องจอง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับสำนวน

๑. สำนวนมีจำนวนพยางค์ไม่จำกัด อาจมีตั้งแต่ ๑ พยางค์ขึ้นไป
เช่น เสือ เสือทิว เสือซ่อนเล็บ เสือในร่างสมัน น้ำขึ้นให้รีบตัก
ปลาหมอตายเพราะปาก ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น สร้างวิมานในอากาศฯลฯ
๒. บางสำนวนมีลักษณะเล่นเสียง เล่นคำซ้ำ หรือมีสัมผัสคล้องจอง
เช่น

พลอยฟ้า พลอยฝน ตกปากตกคำ สมน้ำสมเนื้อ
ขุดด้วยปาก ถากด้วยตา ปากเป็นเอกเลขเป็นโท
เสือหลายหัว ช้างหลายโรง

๓. สำนวนยังแยกย่อยเป็น ภาชิต คำพังเพย ซึ่งมีรายละเอียด
เหมาะที่จะเรียนในชั้นที่สูงขึ้น

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา

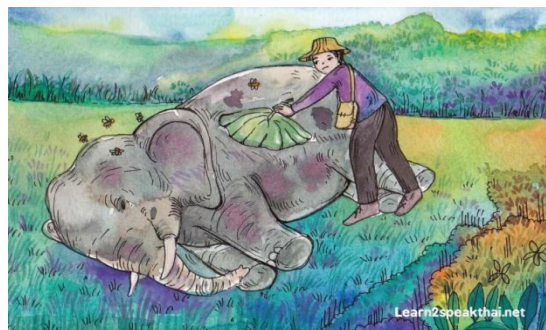
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ตัวอย่างความหมายสำนวน

๑. กระต่ายหมายจันทร์ หมายถึง หวังในสิ่งที่เกินตัว

๒. ช้างตายทั้งตัวเอาใบข้าวมาปิด หมายถึง ความชั่วหรือความผิดร้ายแรงที่คนทั่วไปรู้จักกันทั่วแล้ว จะปิดยังไงก็ปิดไม่มิด

๓. ปลาใหญ่กินปลาเล็ก หมายถึง ประเทศหรือคนที่มีอำนาจหรือผู้ใหญ่ ที่กดขี่ข่มเหงผู้อ่อนแอหรือผู้น้อย

บทอ่านร้อยกรอง

รวมสำนวนไว้เป็นกลอน ๔

ตกเป็น เบี้ยล่าง	ตัดหาง ปล่อยวัด
ตีนถีบ ปากกัด	จับปลัด จับผลู
เข็นครก ขึ้นเขา	หนักเอา เบาสู้
นอนหลับ ไม่รู้	นอนคู้ ไม่เห็น
ถี่ลอด ตาข้าง	ห่างลอด ตาเส้น
น้ำร้อน ปลาเป็น	น้ำเย็น ปลาตาย
เสน่ห์ ปลายจวัก	สองฝัก สองฝ่าย
ไม้ล้ม เงาหาย	เบี้ยบ้าย รายทาง
หยิกเล็บ เจ็บเนื้อ	พายเรือ ในอ่าง
ทำลิง ทำค่าง	ฆ่าช้าง เอางา
เป็นบ้า เป็นหลัง	เป็นฝั่ง เป็นฝา
ปิดแข็ง ปิดขา	กึ่งกำ ได้ทอง
โกหก พกลม	เรือล่ม ในหนอง
ใช้หนึ่ง เป็นสอง	จงหอง พองขน
หมดเขี้ยว หมดงา	พลอยฟ้า พลอยฝน
ลูกผี ลูกคน	ต้นร้าย ปลายดี
มะพร้าว ตีนตก	ยาจก ตีนมี
ชัวนา ตาปี	หุผี จมูกมด
หมายมั่น ปั้นมือ	หน้าซื่อ ใจคด
ไม่กී อัฐพส	เจ้ายศ เจ้าอย่าง

รู้หลบ เป็นปีก
 ซักซุง ตามขวาง
 ลูกนก ลูกกา
 รักดี หามจั่ว
 ลูกขุน พลอยพยับ
 จับเสื่อ มือเปล่า
 ตบปาก ตบคำ
 ตาลูก ตาชั้น
 สมน้ำ สมเนื้อ
 ขี้แพ้ว ชวนตี

รู้หลีก เป็นหาง
 ก่อร่าง สร้างตัว
 พระยา เทคริ้ว
 รักชั่ว หามเส้า
 ผ่อนหนัก เป็นเบา
 ตะเภา เดียวกัน
 เป็นล่ำ เป็นสัน
 ทำนั้น ทำนี้
 พายเรือ คนละที
 ไล่ที่ ทำวัง

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑๘

ต่อเติมสำนวน

คำชี้แจง โยงสำนวนให้ถูกต้อง

หนักเอา

ปลาเป็น

น้ำร้อน

ปล่อยวัด

ตัดหาง

เบาสู่

น้ำเย็น

พกลม

โกหก

ปลาตาย

ก่อสร้าง

ใจคด

หน้าซื่อ

ปลายดี

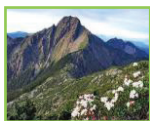
ต้นร้าย

สร้างตัว

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๙
รวมรูปภาพกับคำ

คำชี้แจง รวมรูปภาพกับคำ แล้วเขียนให้เป็นสำนวนที่ถูกต้อง

๑. เข็น ชื่น =

๒. ชี จับ =

๓. เขียน ให้ กลัว =

๔. จับ ชน =

๕. ตี ให้ กิน =

๖. ชน ประชัน =

๗. เลี้ยง =

๘. ตี ให้ ฟัง =

๙. หิน ปะ =

๑๐. เห็น เป็น =

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๒๐

ตอบคำถาม

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดเติมลงในช่องว่างให้เป็นสำนวนที่ถูกต้อง

ตก	เลือก	ลาก	หัก	ได้
ดีด	กิน	คาบ	ล้อม	หอบ

๑. เสื่อ.....หาง

๒. หนู.....ถึงข้าวสาร

๓. ดาว.....เดือน

๔. กบ.....นาย

๕. กา.....พริก

๖. บ้า.....ฟาง

๗. ม้า.....กะโหลก

๘. กิ้งก่า.....ทอง

๙. จิ้งจก.....

๑๐. หมี่.....ฝั่ง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๒๑

เติมคำ สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

คำชี้แจง เติมคำ สำนวน สุภาษิต คำพังเพยให้ถูกต้อง

ปู	หนู	นก	กล้วย	ผักบุ้ง
ทำรัง	มะกอก	ไม้แก่	รักลูก	พริกไทย

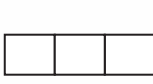

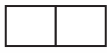

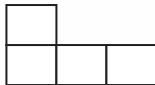
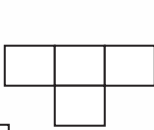

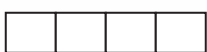
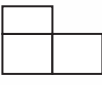
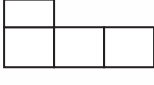
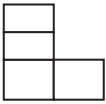
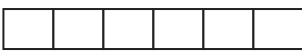
๑. ปอก เข้าปาก
๒. น้ำท่วมทุ่ง..... โหรงเหรง
๓. จับ..... ใส่กระดิ่ง
๔. ยิงปืนนัดเดียวได้..... สองตัว
๕. นกมีหู..... มีปีก
๖. นกน้อย..... แต่พอตัว
๗. เม็ดเดียวเคี้ยวร้อน
๘. สามตะกร้า ปาไม่ถูก
๙. ไม้อ่อนดัดง่าย..... ดัดยาก
๑๐. รักวัวให้ผูก..... ให้ตี

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๒๒

เติมสำนวน

คำชี้แจง เติมสำนวนต่อไปนี้ให้ครบถ้วน

๑. ไม่ดูตา ตา
๒. ตายทั้งตัว เอา ปิด
๓. จับ สอง
๔. ขว้าง ไม้พัน
๕. ชัก ให้ เสีย
๖. กำแพงมี ประตุมี
๗. เขียน ให้ กลัว
๘. ชี้ ให้
๙. ขาย เอา รอด
๑๐. ยังไม่เห็น อย่าเพิ่งตัด

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖ นิทานพาเพลิน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๓

เจ้าแจ้และเจ้าจ่อมเป็นไก่หนุ่มอาศัยอยู่ในถิ่นเดียวกันต่างก็แย่งพื้นที่บริเวณหาอาหารกินคิดว่าเป็นถิ่นหากินของตน

ในที่สุดเจ้าจ่อมกับเจ้าแจ้ก็ตีกัน เพราะต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกัน ไม่นานนักเจ้าแจ้ก็ถูกคมเดือยของเจ้าจ่อมเข้าที่หน้า ด้วยความเจ็บปวดต้องยอมแพ้ออกวิ่งหนีไปทันที

หลังจากได้รับชัยชนะ ด้วยใจฮึกเหิมกำเริบเจ้าจ่อมบินขึ้นไปบนรั้ว
โค้งคอขันเยาะเย้ยเจ้าแจ้

ทันใดนั้น เหยี่ยวตัวหนึ่งกำลังหิวบินผ่านมาโฉบลงจับเอาตัวเจ้าจ่อมไปกิน
เป็นอาหารโดยง่าย

เจ้าแจ้ระพือปีกขึ้นเสียงดังหากินบนลานบ้านเพียงลำพังตัวเดียวตลอดไป

๑. เจ้าจ๋อมกับเจ้าแจ้ตีกันเพราะอะไร

- ก. แย่งสถานที่หาอาหาร
- ข. ต้องการแสดงความยิ่งใหญ่
- ค. ต้องการรู้ว่าใครจะเก่งกว่ากัน

๒. จ๋อมถูกเหยี่ยวโฉบไปกินเป็นอาหารได้โดยง่ายเพราะอะไร

- ก. ความอวดดี
- ข. ความโง่เขลา
- ค. ความประมาท

๓. ใครเป็นฝ่ายชนะ

- ก. แจ้
- ข. จ๋อม
- ค. เสมอกัน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๔ - ๘

แสนเสียดายนันทาที่น่ารัก
มัวแต่เพลินปลาบปลื้มจนลืมตน
นิจจาเอ๋ยเคยเห็นทุกเย็นเช้า
เคยวิ่งเล่นด้วยกันทุกวันมา

ชะล่านักเลียงออกนอกถนน
ถูกรถยนต์แล่นทับดับชีวา
กลับเหลือแต่กรงเปล่าไม่เห็นหน้า
ช่างทิ้งข้าเปลี่ยวเปล่าเศร้าใจเอ๋ย

๔. ข้อใดคือความหมายของคำว่า “ชะล่าใจ”

- ก. ดื้อ , ไม่เชื่อฟัง
- ข. แจ่มใส , เบิกบาน
- ค. ฮึกเหิมจนประมาท

๕. นันทามีลักษณะตามข้อใด

- ก. น่ารัก
- ข. หลงลืมตน
- ค. ชอบวิ่งออกนอกถนน

กิจกรรมรวมชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖
นิทานพาเพลิน

เกมอักษรซ่อนคำ

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียน สามารถอ่านและเขียนคำควบกล้ำ กร ได้

วิธีเล่น

๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน
๒. ครูแจกแผ่นเกมอักษรซ่อนคำ แล้วจับเวลาในการเล่นเกม ภายใน ๕ นาที กลุ่มไหนหาคำควบกล้ำ กร ในแนวนอน หรือแนวตั้ง ได้ครบ ๑๒ คำก่อน เป็นผู้ชนะ
๓. ครูให้สัญญาณเริ่มต้นและหมดเวลา
๔. ตรวจสอบแก้ไข ความถูกต้อง
๕. ให้นักเรียนฝึกอ่านและแจกลูกคำในแผ่นเกม

อุปกรณ์

แผ่นเกมอักษรซ่อนคำ

แผ่นเกมอักษรซ่อนคำ

ในตารางนี้มีคำควบกล้ำ กร ทั้งหมด ๑๒ คำ หาพบแล้วขีดเส้น

รอบ

คำควบกล้ำให้ครบ

ไ	ก	ร	ว	ษ	แ	ศ	ส	ห	ฬ
จ	ร	ฬ	ห	ด	ก	ร	า	ด	ธ
ง	า	ข	รี	ศ	ร	ล	ย	ถ	ท
ฉ	ย	ก	ษ	ว	ะ	ค	ก	รั	บ
ล	ฐ	ว	ก	ร	า	ว	ม	ต	ก
ก	พ	ฟ	ม	โ	ภ	บ	ก	รุ	ง
แ	ก	ร	ก	ก	ก	รุ	พ	ด	ก
ศ	ร	ข	ง	ร	ช	ช	ฝ	ณ	ร
ษ	า	ล	โ	ก	ร	ธ	ผ	ฒ	า
ส	น	ว	ก	ษ	ว	ฐ	บ	ฑ	บ

บทร้องเล่นกูกไก่

กูกไก่

กูกกูกไก่
 ไม่มีนมให้ลูกกิน
 แม่ก็เรียกไปคู้ยดิน
 ตามประสาไก่เอย

เลี้ยงลูกมาจนใหญ่
 ลูกร้องเจี๊ยบเจี๊ยบ
 ทำมาหากิน

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

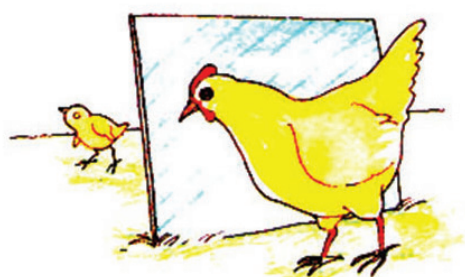
บทอ่านร้อยกรอง

นันทาที่น่ารัก

แสนเสียดายนันทาที่น่ารัก
 มัวแต่เพลินปลาบปลื้มจนลืมตน
 นิจจาเอ๋ยเคยเห็นทุกเย็นเช้า
 เคยวิ่งเล่นด้วยกันทุกวันมา

ชะล่านักเลียงออกนอกถนน
 ถูกรถยนต์เล่นทับดับชีวา
 กลับเหลือแต่กรงเปล่าไม่เห็นหน้า
 ช่างทิ้งข้าเปลี่ยวเปล่าเศร้าใจเอ๋ย

นายกี้ กীরตวิทย์โยธสาร, ขุนสุวรรณคริทยา, ขุนศีกษากิตพิสัย
 ในหนังสือ ลูกสัตว์ต่างๆ ชุดอมตนิทาน

เพลง ห นำ

คำร้อง รศ.ปิตินันท์ สุทธสาร
ทำนอง รำโคมจีน

เราเด็กๆ ไทย
นี่หนา จอกแหน หนุนนำ
ห นำ อักษรใดๆ
หมู หมู่ หรุ หรา

จงสนใจ คำ ห นำ
หมอลำ กำหนด กฎหมาย
เสียงจะกลายเป็นจัตวา
หวาดหวิวหว่า ห ช่วยนำเอย

เกมต่อสำนวนไทย

๑. ปอกกล้วย.....
๒. น้ำท่วมทุ่ง.....
๓. จับปู.....
๔. ยิงปืนนัดเดียวได้.....
๕. นกมีหู.....
๖. นกน้อยทำรัง.....
๗. ไม้อ่อนตัดง่าย.....
๘. รักวัวให้ผูก.....
๙. เข็นครก.....
๑๐. ชีข้าง.....
๑๑. ช้างตายทั้งตัว.....
๑๒. ชีไพล่ง.....
๑๓. ขายผ้า.....
๑๔. เขียนเสือ.....
๑๕. ชักใบ.....

บันทึก

A large rectangular area with a scalloped border, containing horizontal dashed lines for writing.

บันทึก

A large rectangular area with a scalloped edge, containing horizontal dashed lines for writing.

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
(สำหรับนักเรียน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี